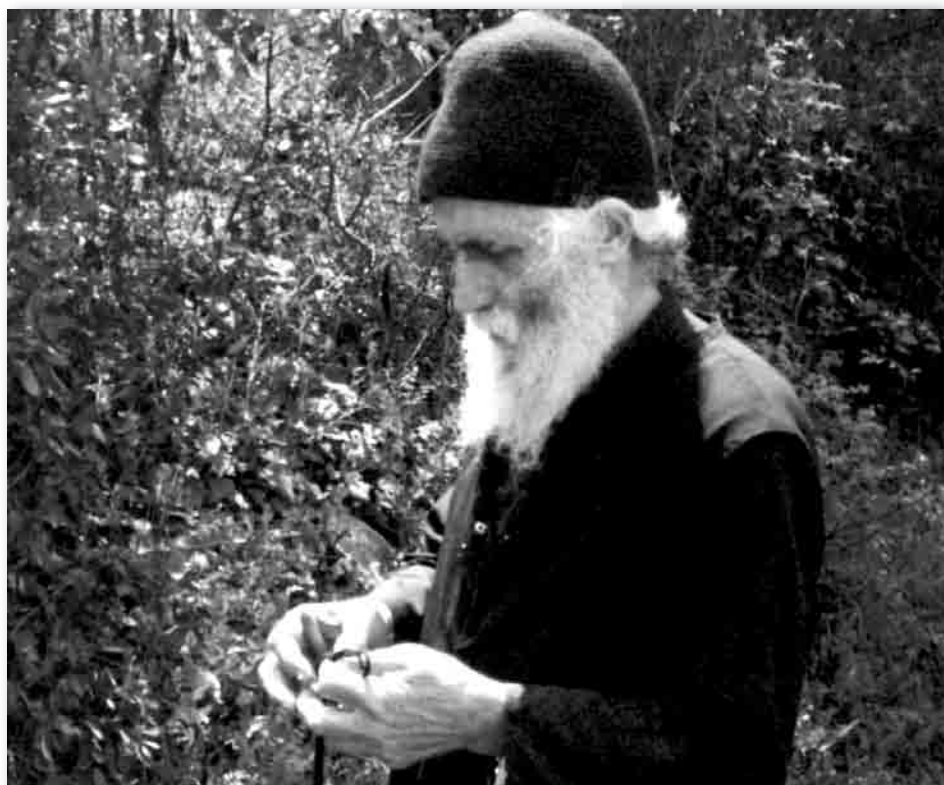




ΓΕΡΩΝ ΠΑΪΣΙΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ (1924-1994)

*Ὁ Ἀσυρματιστής τοῦ Στρατοῦ
καί τοῦ Θεοῦ*

Του Σχη (ΤΘ) Καραῖσκου Δημητρίου

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΠΑ/ΤΕΠ



Επιλεγμένα κεφάλαια από τό μόλις εκδοθέν βιβλίο του
†ιερομονάχου Ισαάκ
ΒΙΟΣ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ ΑΓΙΩΝ ΟΡΟΣ

Ἀφιεροῦται στούς ἀπανταχοῦ Ἕλληνες πού ζοῦνε ἐκτός τῆς
σημερινῆς Ἑλλάδος καί εἰδικότερα σέ ἐκείνους πού λόγῳ τῶν
συνθηκῶν δέν μποροῦν νά λατρεύσουν ἐλεύθερα τόν ἀληθινό Θεό
τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό.



Ό Γέροντας Παΐσιος (1924-1994)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Π. Ισαάκ 1936-1998.....	10
Πρόλογος.....	11

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ο ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΟΣ ΒΙΟΣ

Α'. ΟΙ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑ ΠΡΟΓΟΝΟΙ	
Βάπτιση καὶ ξερριζωμός	14
Β'. ΑΣΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ	
Ἀνατροφή «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου».....	16
Παιδικές ἀσκήσεις	17
Θεοπτία	18
Φροντίδα γιὰ τοὺς ἄλλους	19
Γ'. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ	
Ἀσυρματιστὴς φιλότιμος	21
Κακουχίες	21
Ἀσκήσεις καὶ ἐμπειρίες	22
Θυσία γιὰ τοὺς ἄλλους	23
Εὐεργετῇ καὶ συκοφαντεῖται	23
Σώζει τὴν Μονάδα τους	24
Αὐτοθυσία	24
Προσεύχεται ἐν μέσῳ σφαιρῶν	25
Ἀνυπακοή σέ βλάσφημο	25
Δ'. ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ / ΣΤΙΣ ΜΟΝΕΣ ΕΣΦΙΓΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΘΕΟΥ	
Ἀγῶνες ἀρχαρίου	27
Δαιμονικές ἐμφανίσεις	28
Ρασοευχή	28
Ἐπίσκεψη τῆς θείας χάριτος	28
Μικρόσχημος	31
Εὐλογίες ἀπὸ τὴν Παναγία	31
Ε'. ΣΤΗΝ ΜΟΝΗ ΣΤΟΜΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ	
Ἀνακαίνιση τοῦ Μοναστηριοῦ	32
Πηδᾶ στὸν γκρεμό	32
Κόποι, ἀσκήσεις καὶ ἡσυχία	33
Προστάτης πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν	34
Οἰκειότητα μέ τὰ ἄγρια ζῶα	34
ΣΤ'. ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΣΤΟ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΟΝ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ	
Μακαρία ἐρημικὴ ζωὴ	36
Λύει τὴν ἀνομβρία	38

Ἐργόχειρο καί ἐλεημοσύνες	38
«Ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ πειραζόμενος...»	38
Ἐγκαταλείπει τὴν γλυκειὰ ἔρημο	39
Ζ'. ΣΤΗΝ ΙΒΗΡΙΤΙΚΗ ΣΚΗΤΗ	
Τροφή ἀπὸ Ἄγγελο	40
Ἐγχείρηση στούς πνεύμονες	41
Ἰδρυση Ἡσυχαστηρίου	42
Η'. ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ	
«Φῶς ταῖς τρίβοις μου»	43
Ἐμφάνιση τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου	44
Ἡ ἀγία Εὐφημία!	44
Ἡ κολασμένη ψυχὴ	45
Φῶς γλυκύτατον	46
Ὁ Γιωργάκης ἀπὸ τό Θιβέτ	46
Ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ	47
Θεόσταλτο ψάρι	48
Ὁ φύλακας Ἄγγελος	48
Εὐθυμα καί εὐστροφα	49
Θ'. ΣΤΗΝ «ΠΑΝΑΓΟΥΔΑ».	
ΔΟΣΙΜΟ ΣΤΟΥΣ ΠΟΝΕΜΕΝΟΥΣ	
«Ἐγκατάσταση στὴν Παναγούδα.»	51
Ἐμφάνιση τοῦ ἁγίου Βλασίου	51
«Χριστέ μου, εὐλόγησέ με...»	52
Φοβερό ὄραμα	52
«Ἡ Παναγία!»	53
Περὶ Ἀντιχρίστου, 666 καί ταυτοτήτων	53
«Μεταμόρφωσις»	53
Ἄλλες μαρτυρίες προσκυνητῶν	
«Ἐχεις σπασμένα πόδια»	55
«Θά πάrouμε τὴν Πόλη»	55
Ὁ Γέροντας καί οἱ νέοι	56
Ι'. ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΑ ΚΟΙΜΗΣΗ	
Πόνος καί ἀσθένειες	58
Μακαρία καί ἀφανὴς κοίμησις	59
ΙΑ'. ΘΑΥΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ	
«Οὐκ ἀπέστη ἡμῶν»	62
Εὐωδία	62
Διάσωσι παιδιοῦ	63
Ἐπεμβάσεις σέ τροχαῖα	63
Πνευματικὲς νεκραναστάσεις	64

Τό κασκόλ του εξαφανίζει ὄγκο	64
Θεραπεία δαιμονισμένης	65
Παρέχει ανάβλεψη	66

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Α'. ΑΡΕΤΕΣ

«Πλουτοταπείνωσις»	68
Έργατης καί κήρυξ μετανοίας	69
Φιλότιμο	71
Έμπιστοσύνη στην θεία πρόνοια	72
Αγάπη αρχοντική	74

Β'. ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ

Υπέρβαση των νόμων της φύσεως	77
Άβρεκτος	77
Αθέατος	77
Μετέωρος	78
Μεταδοτικός χάριτος.....	78
Σηκώνει βράχο	78
«Ασύλληπτος»	78
Συμφιλίωση με την κτίση	80
Ευχέτης του σύμπαντος κόσμου	81
Διδάσκαλος χαρισματούχος	82
Χάρισμα παρακλήσεως	84
«Μύρον έκκενωθέν»	85
Συνεννόηση με έτερογλώσσους.....	86
Παράδοξες μεταβάσεις	87
Διόραση καί προόραση	87
Χάρισμα ιάσεων	90
Προβολέας ακτίστου φωτός	92

Γ'. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

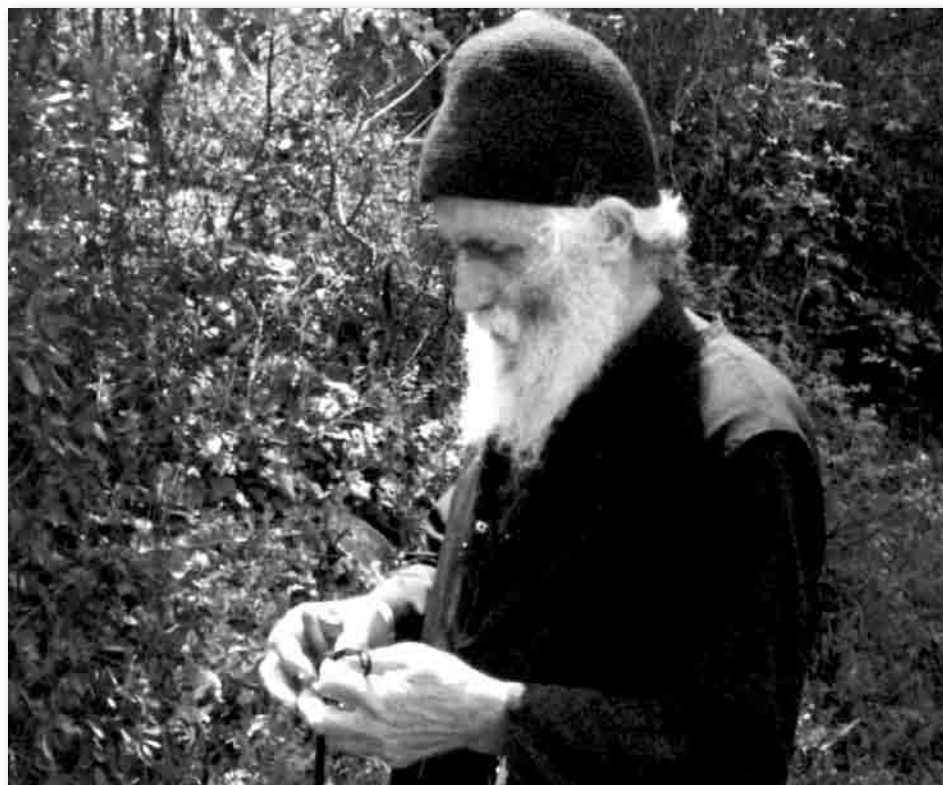
Πρός την μητέρα Έκκλησία	93
Υπέρ του γένους καί της Πατρίδος	95

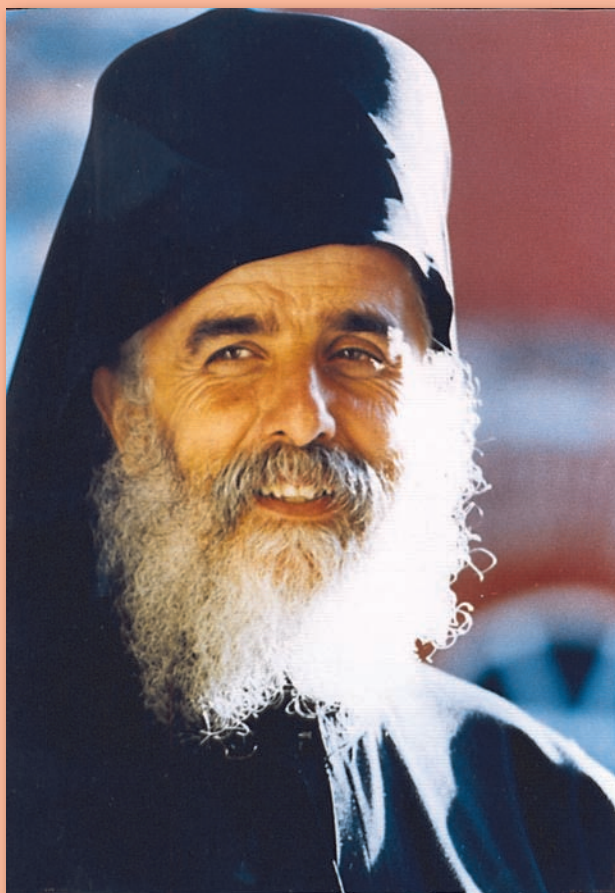
ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Μορφή, χαρακτηρισ	
καί φυσικά χαρίσματα του Γέροντα	96
Τό μήνυμά του	99
Η πνευματική διαθήκη του Γέροντα	101

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Φιλοκαλία: Φιλοκαλία των ιερών Νηπτικῶν, τόμοι 1-5, Αθήναι 1974-1976.
Κλίμαξ: Όσιου Ιωάννου του Σιναΐτου, Κλίμαξ, έκδ. Αστέρως, Αθήναι 1970.





† Π. Ἰσαάκ 1936-1998

Ὁ π. Ἰσαάκ εἶχε ὡς ἐπίγεια πατρίδα τὴν πολύπαθη καὶ μαρτυρική περιοχή τῆς Μέσης Ανατολῆς (Λίβανος). Αὐτοῦ πῆρε τὸ μοναχικὸ σχῆμα καὶ ἐμόνασε στὴν πατρίδα του, ἐν συνεχείᾳ ἤρθε γιὰ σπουδὲς στὴν Θεσσαλονίκη, στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Α.Π.Θ. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴν ἀγάπησε τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ συνδέθηκε μὲ πνευματικὲς προσωπικότητες ποὺ ζοῦσαν σέ αὐτό. Ἐλαβε τὸ μεγάλο ἀγγελικὸ Σχῆμα ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Γέροντα Παῖσιο. Ἐξάσκησε μὲ συνέπεια καὶ φόβο Θεοῦ τὴν πνευματικὴ πατρότητα (διετέλεσε πνευματικός τῶν μαθητῶν τῆς Ἀθωνιάδας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας), κατέλιπε τίς ὑποθήκες τῆς θεάρεστης βιοτῆς του στὴν εὐλογημένη συνοδεία τῆς Ἱερᾶς Σταυρονικητιανῆς Καλύβης τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου στὴν θέση Καψάλα. Εὐφυής, μελίρρυτος, μουσικολογιώτατος, ἐργατικός, ἀποτελοῦσε παρηγοριά Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων Ὁρθοδόξων καὶ σχετικὰ νέος ἀνεχώρησε γιὰ τὴν ἐπουράνια πατρίδα, ὅπου ἀπολαμβάνει τὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ τῆς πνευματικῆς εἰρήνης τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐμπράκτως καὶ ἐκ νεότητος μὲ ὅλην τὴν θέρμην τῆς καρδίας του ἀγάπησε.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Υπηρετώντας από τό 1974 στίς τάξεις τοῦ τιμημένου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ζοῦσα ὅπως πολλοί συνάδελφοί μου μὴ ἔχοντας ιδιαίτερη σχέση μέ τήν Ἐκκλησία¹.

Σέ κάποια ἐπίσκεψή μου στό Ἅγιον Ὅρος, γνώρισα τόν μακαριστό Γέροντα Ἰσαάκ, πού ἄλλαξε τή ζωή μου καί ὅσα μοῦ εἶπε τότε ἐπαληθεύτηκαν ἀκριβῶς. Ὁ Γέροντας Ἰσαάκ, ὄντας πνευματικό τέκνο τοῦ ἁγίου Γέροντος Παΐσιου, μοῦ μιλοῦσε συχνά γι' αὐτόν, γιά τήν ἀγία του ζωή καί γιά τά θαύματά του πρὶν καί μετά τήν κοίμησή του (12/7/1994).

Ἡ γνωριμία μου μέ αὐτούς τούς Ἁγίους Πατέρες, ἦταν γιά μένα μεγάλη εὐλογία, πού ὀριοθέτησε καί σηματοδότησε τή ζωή μου. Εἶδα πλέον τά πράγματα ἀπό “ἄλλη σκοπιά”, πιο βαθιά καί πιο εἰλικρινά. Κατάλαβα τό πραγματικό νόημα τῆς ζωῆς.

Ὅλη αὐτή ἡ ἐμπειρία ἀπέβη γιά μένα οὐσιαστική, γιατί γέμισε τή ζωή μου μέ τήν μόνη Ἀλήθεια, μέ τόν Χριστό, μέ τήν πραγματική χαρά. Εἶδα πού ἐγκτεται ἡ “ποιότητα ζωῆς”, πού ἐπιδιώκει ὁ σημερινός ἄνθρωπος, ἀλλά δέν ἐπιτυγχάνει καί τήν εἶδα βιωμένη στά πρόσωπα αὐτῶν τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων.

Θέλοντας νά κάνω συμμετόχους καί ἄλλους συναδέλφους πού τυχόν δέν γνώρισαν αὐτούς τούς Γέροντες, ἀλλά καί ὡς ἐλάχιστο μνημόσυνο στή μνήμη τῶν Γερόντων αὐτῶν, προσφέρεται τό παρόν πού εἶναι συλλογή ἀποσπασμάτων ἀπό τό βιβλίον τοῦ Γέροντος Ἰσαάκ “Βίος Γέροντος Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου” πού ἀναφέρεται στόν ἅγιο αὐτόν ἄνδρα πού εἶναι πανελληνίως, ἀλλά καί πανορθόδοξως πλέον γνωστός.

Ἡ ζωή ἑνός Ἀγίου μέ τήν αὐταπάρνηση καί τήν ἀγάπη πού τόν χαρακτηρίζουν, μπορεῖ νά ἀποτελέσει τροχοπέδη στήν ἀτομοκεντρική καί φίλαυτη κοινωνία μας, ὁδοδείκτη γιά ὅλους μας καί ἀπλανή χειραγωγό στήν Ἀλήθεια.

Ἐξάλλου ὁ Γέροντας Παῖσιος εἶχε ὑπηρετήσει στόν Ἑλληνικό Στρατό καί εἶχε πολεμήσει γιά τήν Πατρίδα. Ταλαιπωρήθηκε ἀφάνταστα ἀπό τό χιόνι, τό κρύο, τήν πείνα, τήν δίψα καί πολλές φορές κινδύνευσε νά σκοτωθῇ καί ἄλλοτε νά αἰχμαλωτισθῇ.

Πονοῦσε γιά τήν Πατρίδα κι ἔδειχνε ιδιαίτερη ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον στούς Ἕλληνες ἀξιωματικούς καί ὑπαξιωματικούς. Ἦξερε καί πίστευε ὅτι ὁ Ἑλληνικός Στρατός ὑπηρετεῖ ἀνώτερα ἰδανικά καί ὅτι πατρίς-θηρησκεία-οἰκογένεια εἶναι ἓνα ἀδιάσπαστο τρίπτυχο κι ὅποιος πιστεύει σ' ἓνα τά χει ὅλα, κι ὅποιος ἀρνεῖται τό ἓνα τά χάνει ὅλα. Μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του δέν ἔπαυσε νά προσεύχεται καί νά μεριμνᾷ μέ κάθε τρόπο γιά τό καλό τῆς Πατρίδος καί πάντα, ἀκόμα καί ὅταν ἦταν βαριά ἀσθενής, δεχόταν τούς Ἕλληνες ἀξιωματικούς, συμβούλευε, νουθετοῦσε, παρηγοροῦσε, ἔδινε ἐλπίδες καί τόνωνε τό ἠθικό. Ἐντύπωση προκαλεῖ ὅτι ὅλοι αὐτοί οἱ συνάδελφοι, μηδενός ἐξαιρουμένου, ἔχουν κάποια προσωπική ἐμπειρία νά διηγηθοῦν, ἢ κάποιο θαυμαστό γεγονός.

Τώρα πλέον πρεσβεύει ἀπό τόν οὐρανό γιά ὅλον τόν κόσμον. Ταπεινά εὐχόμαστε νά πρεσβεύῃ καί γιά ὅλους τούς συναδέλφους.

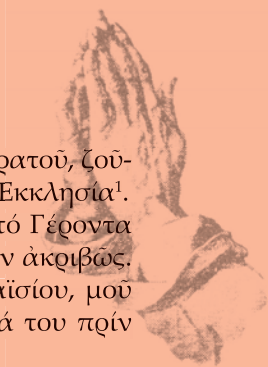
Εὐχαριστῶ θερμά ὅσους συναδέλφους κοπίασαν καί μερίμνησαν νά πάρῃ τό πόνημα αὐτό ἀρτιότερη μορφή.

Λάρισα, Ἀπρίλιος 2005

Καραϊσκος Δημήτριος

Συνταγματάρχης Τεθωρακισμένων

¹ Τό κείμενο αὐτό ἐκδίδεται μέ τήν ἀδεια τῆς Συνοδείας τοῦ Γέροντος Ἰσαάκ, Καψάλα Ἁγίου Ὁρους, πού ἐξέδωσε τό βιβλίον “Βίος Γέροντος Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου”.



ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ο ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΟΣ ΒΙΟΣ





Α΄ ΟΙ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑ ΠΡΟΓΟΝΟΙ

Βάπτισμα καὶ ξερριζωμός

Στά Φάρασα τῆς ἁγιοτόκου Καππαδοκίας, στίς 25 Ἰουλίου τοῦ 1924, ἀνήμερα τῆς ἁγίας Ἀννης γεννήθηκε ὁ Γέροντας. Στὴν βάπτισμα οἱ γονεῖς τοῦ ἠθελαν νά τόν ὀνομάσουν Χρῆστο, στό ὄνομα τοῦ παπποῦ. Ὁ ὁσιος Ἀρσένιος ὅμως εἶπε στήν γαγιά του: «Ἐ, Χατζηαννά¹, τόσα παιδιά σου βάπτισα! Δέν θά δώσεις καί σέ ἓνα τό ὄνομά μου;». Καί στούς γονεῖς εἶπε: «Καλά, ἐσεῖς θέλετε νά ἀφήσετε ἄνθρωπο στό πόδι τοῦ παπποῦ, ἐγώ δέν θέλω νά ἀφήσω καλόγηρο στό πόδι μου;». Καί γυρίζοντας στή νουνά² τῆς λέγει: «Ἀρσένιο νά πῆς». Τοῦ ἔδωσε δηλαδή τό ὄνομά του καί τήν εὐχή του, καί προεῖδε ὅτι θά γίνη καλόγηρος, ὅπως καί ἔγινε³.

Τό ἔτος πού γεννήθηκε ὁ Γέροντας ἔγινε ἡ ἀνταλλαγή τῶν πληθυσμῶν καί ξερριζώθηκε ὁ Ἑλληνισμός τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπό τίς πατρογονικές του ἐστίες. Πῆρε καί ἡ οἰκογένεια τοῦ Γέροντα μαζί μέ τούς ἄλλους Φαρασιώτες καί τόν ὁσιο Ἀρσένιο τόν δρόμο τῆς πικρῆς προσφυγιάς. Στό καράβι μέσα στόν συνωστισμό κάποιος πάτησε τό βρέφος (Ἀρσένιο) πού κινδύνευε νά πεθάνη. Ἀλλά ὁ Θεός κράτησε στήν ζωὴ τόν ἐκλεκτό Του, γιατί ἔμελλε νά γίνη χειραγωγός πολλῶν ψυχῶν στήν βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ὁ Γέροντας βέβαια ἀπό ταπεινώση ἔλεγε ἀργότερα: «Ἄν εἶχα πεθάνει τότε, πού εἶχα τήν χάρι τοῦ Βαπτίσματος, θά μέ ἔρριχναν στήν θάλασσα νά μέ φᾶνε τά ψάρια, καί τούλάχιστον θά μοῦ ἔλεγε «εὐχαριστῶ» κανένα ψαράκι, καί θά πήγαινα στόν παράδεισο». (Ἦθελε δηλαδή νά πῇ ὅτι τώρα πού ἔζησε δέν ἔκανε τίποτε).

Ἐμειναν γιά λίγο στόν Πειραιᾶ. Ἐπειτα μεταφέρθηκαν στό κάστρο τῆς Κερκύρας, ὅπου ἐκοιμήθη καί ἐτάφη ὁ ὁσιος Ἀρσένιος, σύμφωνα μέ τήν πρόρρησή

¹ Λέξη τούρκικη, σύνθετη. Προσφώνηση πού δείχνει σεβασμό καί ἀγάπη. Σημαίνει: Μητέρα προσκυνητριά.

² Ἀνάδοχος τοῦ ἦταν ἡ Ἀναστασία, σύζυγος τοῦ Προδρόμου Κορτσινόγλου, τοῦ ψάλτη τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου.

³ Ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου γράφτηκε ἀπό τόν γέροντα Παῖσιο. Ἔργα τοῦ ἰδίου εἶναι καί: «Ὁ Γέρων Χατζη-Γεώργης ὁ Ἀθωνίτης», «Ἀγιορεῖται Πατέρες καί ἀγιορείτικα» καί «Ἐπιστολές». Ἡ σειρά «Γέροντος Παΐσιου, Λόγοι», πού ἐκδίδει ἡ Ἱ. Μονή Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Σουρωτῆς, περιέχει τήν διδασκαλία τοῦ Γέροντα.

του: «Ἐγὼ θὰ ζήσω σαράντα ἡμέρες στήν Ἑλλάδα καί θὰ πεθάνω σέ ἓνα νησί». Μετακόμισαν στήν συνέχεια σέ χωριό τῆς Ἡγουμενίτσας καί τελικά ἐγκαταστάθηκαν στήν Κόνιτσα.

Τόν νεοφώτιστο Ἀρσένιο, βρέφος σαράντα ἡμερῶν, οἱ γονεῖς του τόν ἔφεραν στήν μητέρα Ἑλλάδα, ἀγνωστο τότε ἀνάμεσα στά πλήθη τῶν προσφύγων. Αὐτόν πού μετὰ ἀπό χρόνια θά γινόταν γνωστός σέ ὅλο τόν κόσμο καί θά ὠδηγοῦσε πλήθη ἀνθρώπων στήν θεογνωσία. Ἀπό τίς πρῶτες ἡμέρες γνώρισε τόν πόνο καί τά βάσανα τῶν ἀνθρώπων. Ἀργότερα, ὁ ἴδιος θά γινόταν λιμάνι παρηγοριᾶς σέ χιλιάδες βασανισμένες ψυχές.



Ὁ Γέροντας σέ ἡλικία πέντε ἐτῶν μέ τούς γονεῖς του



Β' ΑΣΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Ανατροφή «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου»

Ο μικρός καὶ εὐλογημένος Ἀρσένιος, μαζί μέ τό γάλα πού θήλαζε, μάθαινε ἀπό τούς γονεῖς του καί τήν εὐλάβεια πρὸς τόν Θεό. Ἀντί γιά παραμύθια καί ἱστορίες τοῦ μιλοῦσαν γιά τόν βίο καί τά θαύματα τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου. Μέσα του γεννήθηκε θαυμασμός καί ἀγάπη γιά τόν Χατζεφεντή, ὅπως ἀποκαλοῦσαν τόν ὅσιο Ἀρσένιο. Ἀπό μικρός ἤθελε νά γίνη καί αὐτός μοναχός, γιά νά μοιάσῃ τόν Ἅγιό του.

Τό πρόσωπο πού μετά τόν ὅσιο Ἀρσένιο ἐπηρέασε εὐεργετικά ὅλη του τήν ζωή ἦταν ἡ μητέρα του, πρὸς τήν ὁποία αἰσθανόταν ἰδιαίτερη ἀγάπη καί τήν βοηθοῦσε ὅσο μπορούσε. Ἀπό αὐτήν διδάχθηκε τήν ταπεινοφροσύνη. Τόν συμβούλευε νά μήν θέλῃ νά νικᾷ τούς συμμαθητές του στά παιχνίδια καί ὕστερα νά ὑπερηφανεύεται, οὔτε νά ἐπιδιώκῃ νά μπαίνει πρῶτος στήν γραμμή, γιατί ἦταν τό ἴδιο, εἴτε πρῶτος, εἴτε τελευταῖος ἔμπαινε.

Ἐπὶ πλέον τοῦ ἔμαθε τήν ἐγκράτεια· νά μήν τρώγῃ πρὶν ἀπὸ τήν ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Τήν παράβαση τήν θεωροῦσε ὡς πορνεία.

Ἐπίσης τόν βοήθησε νά ἀποκτήσῃ ἀπλότητα, ἐργατικότητα, νοικοκυροσύνη καί προσοχή στήν συμπεριφορὰ του πρὸς τούς ἄλλους, καί τόν προέτρεπε νά μήν ἀναφέρῃ καθόλου τό ὄνομα τοῦ πειρασμοῦ (διαβόλου).

Δυὸ φορές τήν ἡμέρα ὅλη ἡ οἰκογένεια προσευχόταν μπροστά στό εἰκονοστάσι. Ἡ μητέρα του ὁμως συνέχιζε νά προσεύχεται καί ὅταν ἔκανε τίς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ λέγοντας τήν εὐχή.

Τέτοια ἦταν ἡ εὐλάβεια τῶν γονέων του, ὥστε καί στά ἀλώνια ἔπαιρναν μαζί τους ἀντίδωρο.

Ὁ μικρός Ἀρσένιος, μέ τό ἐνδιαφέρον καί τήν ἐξυπνάδα πού εἶχε, εὐκολα ἀφωμοίωνε ὅτι καλό ἄκουγε ἀπὸ τούς γονεῖς του.

Ἀκολουθώντας τό παράδειγμά τους ἔμαθε νά νηστεύῃ, νά προσεύχεται καί νά ἐκκλησιάζεται. Ἦταν τό πιό ἀγαπητό ἀπὸ ὅλα τά παιδιά τῆς οἰκογενείας. «Ὁ μὲν πατέρας μου», ἔλεγε ἀργότερα ὁ Γέροντας, «μέ ἀγαποῦσε, γιατί εἶχα κλίση στά τεχνικά καί ἔπιαναν τά χέρια μου, ἡ δέ μητέρα μου γιά τήν ψεύτικη (λίγη, μικρή) εὐλάβεια πού εἶχα».

Παιδικές ασκήσεις

Όταν έμαθε νά διαβάζη καλά, βρήκε τήν Αγία Γραφή καί μελετοῦσε κάθε ἡμέρα τό Τετραβάγγελο. Εὔρισκε ἐπίσης βίους Αγίων καί ἐντρυφοῦσε. Εἶχε μαζέψει ἕνα κουτί μέ βίους. Μόλις γύριζε ἀπό τό σχολεῖο, δέν ἤθελε οὔτε νά φάη. Πρῶτα πηγαινε, ἀνοίγε τό κουτί, ἐπαιρνε καί διάβαζε τούς βίους τῶν Αγίων. Ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφός τούς ἔκρυβε, ἄν καί εὐλαβής, διότι δέν ἤθελε νά ἀσχολῆται ὁ μικρός Ἀρσένιος πολύ μέ τά ἐκκλησιαστικά, γιά νά μήν παραμελῇ τά μαθήματα. Ὁ Ἀρσένιος δέν ἔλεγε τίποτε. Εὔρισκε ἄλλους βίους Αγίων καί τρεφόταν πνευματικά. Κάποτε ὁ μέγας του ἀδελφός θαύμασε, βλέποντάς τον νά διαβάζη τόν βίο κάποιου ἀγνώστου Αγίου, πού πρώτη φορά μάθαινε τό ὄνομά του: «Ποῦ τόν βρήκες πάλι αὐτόν τόν Άγιο;», τόν ρώτησε μέ ἀπορία.

Ἡ εὐλαβής Κονιτωίτισσα Καίτη Πατέρα, μεγαλύτερή του στήν ἡλικία, ἀναφέρει γιά τόν Ἀρσένιο: «Εἶχε πολύ ἐνδιαφέρον γιά τήν Ἐκκλησία. Τόν ρώτησα κάποτε:

– Παιδί μου, ἔφαγες τίποτε σήμερα;

– Δέν ἔφαγα. Τί νά φάω, ἀφοῦ ἡ μητέρα μου τά βράζει ὅλα τά φαγητά στήν ἴδια κατσαρόλα, καί τό κρέας καί τά νηστήσιμα. Ἡ ἴδια κατσαρόλα ἀπορροφᾷ δέν μπορῶ νά φάω.

– Παιδί μου, ἀφοῦ ἡ μάνα σου εἶναι τόσο καθαρή καί τήν πλένει καλά μέ ἀλισίβα⁴.

– Δέν μπορῶ νά φάω ἀπό αὐτά, ἀπαντοῦσε.

»Καί νήστευε, νήστευε συνέχεια καί ἀποτραβιόταν μοναχός του γιά νά προσεύχεται».

Μαρτυρεῖ καί ὁ ἀδελφός του: «Ὁ Ἀρσένιος ἀπό τήν δευτέρα Δημοτικοῦ διάβαζε θρησκευτικά βιβλία, ἀπομονωνόταν καί προσευχόταν πολύ. Δέν ἔπαιζε ὅπως τά ἄλλα παιδιά».

Ἡ ἔμφυτη μοναχική του κλίση ἐκδηλώθηκε ἐνωρίς. Αἰσθανόταν ἀγάπη μεγάλη πρὸς τόν Θεό καί ἡ προσευχή του ἦταν ἐκδήλωση αὐτῆς τῆς ἀγάπης. Στίς μεγάλες γιορτές παρέμενε ἄγρυπνος, ἀναβε τό καντηλάκι καί προσευχόταν ὁρθίος ὅλη τή νύχτα. Ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του τόν ἐμπόδιζε. Όταν σηκώνοταν τίς νύχτες νά διαβάσῃ τό Ψαλτήρι, δέν τόν ἄφηνε. Τόν ἔβαζε κάτω ἀπό τίς κουβέρτες. Γενικά ἡ τακτική τοῦ ἀδελφοῦ του ὄχι μόνο δέν ἔκαμψε τόν ζήλο του, ἀλλά αὐξήσε τήν ἀγάπη του πρὸς τόν Θεό.

Όταν τόν ρωτοῦσαν, τί θά γίνεῃ ὅταν μεγαλώσῃ, ὁ Ἀρσένιος ἀπαντοῦσε σταθερά: «Καλόγηρος». Οἰκονόμησε ὁ Θεός καί πῆρε ἀπό μικρός τήν καλή στροφή, γι' αὐτό δέν εἶχε ταλαντεύσεις στήν ἐκλογή του. Γιά τόν Ἀρσένιο ἕνας δρόμος ἀνοιγόταν μπροστά του, ἡ ἀγγελική ζωή τῶν μοναχῶν.

Ό,τι διάβαζε στά Συναξάρια προσπαθοῦσε νά τό ἐφαρμόσῃ. Διάβασε πώς, ὅταν φοβᾶσαι σέ ἕναν τόπο, πρέπει νά συχνάζεις ἐκεῖ γιά νά διώξῃς τόν φόβο⁵. Ἐπειδή φοβόταν ὅταν περνοῦσε ἀπό τό κοιμητήρι, ἀποφάσισε νά πάῃ ἐκεῖ τή νύ-

⁴ Νερό διηθημένο ἀπό βρασμένη στάχτη. Χρησιμοποιεῖτο παλαιά γιά πλύσιμο ρούχων καί οἰκιακῶν σκευῶν.

⁵ Κλίμαξ Κ', στ': «Ἐν οἷς εἰώθας τόποις ἐκδειματοῦσθαι μή ὀκνεῖ παραγίνεσθαι ἀωρί... Πορευόμενος, προσευχή ὀπλίζου· καταλαβὼν, τὰς χεῖρας διαπέτασον».

χτα, γιά νά τοῦ φύγη ὁ φόβος. Ἦταν τότε στήν τετάρτη τάξη τοῦ Δημοτικοῦ.

«Εἶδα», διηγήθηκε, «ἀπό τήν ἡμέρα ἕναν ἄδειο τάφο. Μόλις νύχτωσε ἡ καρδιά μου χτυποῦσε, ἀλλά πῆγα καί μπήκα στόν τάφο. Στήν ἀρχή ἦταν δύσκολο, ἀλλά μετὰ συνήθισα. Κάθησα ἀρκετή ὥρα καί ἐξοικειώθηκα. Πῆρα θάρρος καί ἀρχισα νά γυρίζω ἀπό μνήμα σέ μνήμα, ἀλλά πρόσεχα νά μή μέ δοῦν καί μέ περάσουν γιά φάντασμα. Αὐτό ἦταν· πῆγα τρία βράδια καί ἔμεινα μέχρι ἀργά στό κοιμητήρι καί μοῦ ἔφυγε ὁ φόβος».

Διηγήθηκε καί τό ἐξῆς: «Ὅταν ἀκόμη ἤμουν στό σχολεῖο, διάβαζα τούς βίους τῶν Ἀγίων καί ἐπιθυμοῦσα ἀπό τότε νά γίνω ἀσκητής. Ἐβγαίνα συχνά ἔξω ἀπό τό χωριό. Ἦμουν τότε ἕνδεκα χρονῶν. Μιά μέρα ἐπεσήμανα ἕναν βράχο μεγάλο. Πρωί-πρωί ξεκίνησα γιά νά ἀνεβῶ, νά γίνω στυλίτης. Πῆγα· ἦταν ψηλός ὁ βράχος. Ἀνέβηκα μέ δυσκολία καί ἀρχισα νά προσεύχωμαι. Ἐξάντλησα ὅλες μου τίς δυνάμεις καί μετὰ ἀρχισα νά σκέπτομαι: «Οἱ ἐρημίτες εἶχαν ρίζες καί ἔτρωγαν· λίγο νεράκι, ἕναν χουρμά... Ἐσὺ δέν ἔχεις τίποτε ἐδῶ πάνω στόν βράχο. Πῶς θά ζήσεις;». Τέλος, ἀποφάσισα νά κατέβω, ἀλλά ἤδη εἶχε νυχτώσει. Τό κατέβασμα ἦταν πιό δύσκολο, γιατί δέν ἔβλεπα. Μέ μεγαλύτερη δυσκολία κατέβηκα. Ἡ Παναγία μέ φύλαξε καί δέν τσακίστηκα στά βράχια».

Ἡ ἀδελφή του Χριστίνα θυμᾶται ὅτι, ἐνῶ κάποτε οἱ γονεῖς τους ἦταν στό χωράφι, ἀρχισε νά βρέχει. Ὁ Ἀρσένιος τούς σκεφτόταν πού βρέχονταν. Πῆρε τά δύο μικρότερα ἀδελφία του, πῆγαν στό εἰκονοστάσι, γονάτισαν, ἔκαναν προσευχή καί ἡ βροχή σταμάτησε.

Ὅταν ἔπεφταν κεραυνοί, συνήθιζε νά λέγη: «Μέγα τό ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος».

Θεοπτία

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Ἀπό ἕνδεκα χρονῶν διάβαζα βίους Ἀγίων καί ἔκανα νηστείες καί ἀγρυπνίες. Ὁ ἀδελφός μου ὁ μεγαλύτερος ἔπαιρνε καί ἔκρυβε τούς βίους. Δέν κατάφερε τίποτε. Πῆγαινα στό δάσος καί συνέχιζα. Κάποιος φίλος του τότε, ὁ Κώστας, τοῦ εἶπε: «Θά σοῦ τόν κάνω νά τά παρατήση ὅλα».

»Ἦρθε καί μοῦ ἀνέπτυξε τήν θεωρία τοῦ Δαρβίνου. Κλονίστηκα τότε καί εἶπα: «Θά πάω νά προσευχηθῶ, καί, ἂν ὁ Χριστός εἶναι Θεός, θά μοῦ παρουσιάσῃ νά πιστέψω. Μιά σκιά, μία φωνή, κάτι θά μοῦ δείξει». Τόσο μοῦκοβε. Πῆγα καί ἀρχισα μετάνοιες καί προσευχή γιά ὥρες, ἀλλά τίποτε. Στό τέλος τσακισμένος σταμάτησα. Μοῦ ἦρθε τότε στήν σκέψη κάτι πού μοῦ ἔχει πει ὁ Κώστας: «Παραδέχομαι ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἕνας σπουδαῖος ἄνθρωπος, δίκαιος, ἐνάρετος, τόν ὁποῖο ἐμίσησαν ἀπό φθόνο γιά τήν ἀρετή του καί τόν καταδίκασαν οἱ συμπατριῶτες του». Τότε εἶπα: «Ἀφοῦ εἶναι τέτοιος, καί ἄνθρωπος νά ἦταν, ἀξίζει νά τόν ἀγαπήσω, νά τόν ὑπακούσω καί νά θυσιασθῶ γι' αὐτόν. Δέν θέλω οὔτε παρὰδεισο, οὔτε τίποτε. Γιά τήν ἀγιότητά του καί τήν καλωσύνη του ἀξίζει κάθε θυσία». (Καλός λογισμός καί φιλότιμο).

»Ὁ Θεός περίμενε τήν ἀντιμετώπισή μου. Ὑστερα ἀπό αὐτό παρουσιάσθηκε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μέσα σέ ἄφθονο φῶς. Φαινόταν ἀπό τήν μέση καί πάνω. Μέ κοίταξε μέ πολλή ἀγάπη καί μοῦ εἶπε: «Εγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καί ἡ ζωή. Ὁ πιστε-

ύων εἰς ἐμέ, καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται»⁶. Τὰ λόγια αὐτά ἦταν γραμμένα καὶ στό Εὐαγγέλιο πού κρατοῦσε ἀνοικτό στό ἀριστερό χέρι Του».

Τό γεγονός αὐτό διέλυσε στόν δεκαπενταετῇ Ἀρσένιο τούς λογισμούς ἀμφιβολίας, πού τάραζαν τήν παιδική του ψυχή, καί γνώρισε μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ τόν Χριστό ὡς Θεό ἀληθινό καί Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Βεβαιώθηκε γιά τόν Θεάνθρωπο, ὄχι ἀπό ἄνθρωπο ἢ ἀπό βιβλία, ἀλλά ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριο, πού τοῦ ἀποκαλύφθηκε καί μάλιστα σέ τέτοια ἡλικία. Στερεωμένος πλέον στήν πίστη μονολογοῦσε: «Κώστα, ἄμα θέλῃς τώρα, ἔλα νά συζητήσουμε».



Φροντίδα γιά τούς ἄλλους

Ὁ Ἀρσένιος μέ τήν προσεκτική ζωή καί τίς συμβουλές του βοήθησε πνευματικά καί ἄλλους νέους. Συναναστρεφόταν συνηθῶς μέ μικρότερα παιδιά. Τά συγκέντρωνε στήν ἁγία Βαρβάρα, διάβαζαν βίους Ἀγίων καί τά παρακινοῦσε νά κάνουν μετάνοιες καί νά νηστεύουν. Μερικές μητέρες ἀνησύχῃσαν καί ἀπέτρεπαν τά παιδιά τους νά τόν συναναστρέφονται. Οἱ γονεῖς ἐνός παιδιοῦ μέ τό ὁποῖο ἐργαζόταν στόν ἴδιο μᾶστορα καί προσεύχονταν μαζί, φοβήθηκαν μὴ γίνῃ καλόγηρος καί δέν τόν ἄφηναν νά ἔχῃ σχέση μέ τόν Ἀρσένιο οὔτε νά ἀγωνίζεται. Ἀργότερα πῆγε νά ἐργασθῇ στήν Γερμανία καί σκοτώθηκε. Οἱ γονεῖς του αἰσθάνθηκαν τύψεις καί ἔλεξαν: «Καλύτερα νά εἶχε γίνῃ καλόγηρος». Κάποιο παιδί, πού καταγόταν ἀπό τὰ Φάρασα, ἤθελε ὁ Ἀρσένιος νά τό πάρῃ μαζί του γιά μοναχό καί προσπαθοῦσε νά πείσῃ τήν μητέρα του. Ἄλλον νέο τόν στήριξε νά γίνῃ ἱερέας. Κληρικός καταγόμενος ἀπό τήν Κόνιτσα ὁμολογεῖ ὅτι βοηθήθηκε στήν μοναχική του κλίση ἀπό τόν λαϊκό ἀκόμη Ἀρσένιο.

Εἶχε ἐνδιαφέρον καί πόθο μεγάλο νά γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι τόν Θεό. Κάποιον γέρο βοσκό, πού ζοῦσε μόνος πάνω στά βουνά καί εἶχε πάει στήν Ἐκκλησία δύο-τρεῖς φορές σέ ὅλη του τήν ζωή, ὁ Ἀρσένιος τόν πλησίασε καί φρόντισε νά τόν φέρῃ κοντά στόν Χριστό.

Στήν Κόνιτσα κάποιος Μουσουλμάνος ὀνόματι Μπαϊράμης εἶχε ἄρρωστη τήν μητέρα του. Ὁ μικρός Ἀρσένιος πῆγαινε τή νύχτα καί βοηθοῦσε τήν ἄρρωστη. Ὁ Μπαϊράμης ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμία νά γίνῃ Χριστιανός.

Τά λίγα χρήματα πού ἔπαιρνε ὡς μαθητευόμενος ξυλουργός, τά μοίραζε ἐλεημοσύνη σέ φτωχά παιδιά τοῦ ὀρφανοτροφείου. Ἐφερνε καί στό σπίτι τους φτωχά παιδιά γιά φαγητό.

Ὁ κ. Χατζηρούμπης Απόστολος, Κονιτσιώτης, ἀναφέρει: «Ὁ Ἀρσένιος ἦταν ὁ μόνος πού προτιμοῦσε νά ἀδικῇται παρά νά ἀδικῇ. Εἶχε πάντα στήν τσέπη του ἓνα θρησκευτικό βιβλίο πού τό διάβαζε συχνά. Θυμᾶμαι τόν ζῆλο του νά ἐκασφαλίσῃ ἀκροατήριό ἀπό τόν παιδικό κόσμο, ἀντί ὁποιουδήποτε τιμήματος, ὅπως λ.χ. νά ἀναλαμβάνῃ τήν φύλαξη τῶν ζώων μας, νά γίνῃ νεροκουβαλητής μας, κ.ἄ., ἀρκεῖ ἐμεῖς νά τόν προσέχαμε, ὅταν μᾶς διάβαζε τήν Ἁγία Γραφή.

»Δέν θά ξεχάσω ποτέ τό πάθος του νά χρωματίζῃ αὐτά πού ἔλεγε, ὅταν ἀναφερόταν στήν σταυρική θυσία τοῦ Χριστοῦ. Γινόταν τόσο παραστατικός, ὥστε

⁶ Ιω. ια', 25.

κατώρθωνε νά αποσπᾷ τήν προσοχή καί τῶν πιό ζωηρῶν παιδιῶν. Ἐβλεπα κατακάθαρα στό νεανικό του πρόσωπο τήν ἱκανοποίηση καί τήν ἀγαλλίασή του, γιατί μποροῦσε νά διδάσκη τόν λόγο τοῦ Κυρίου σέ τόσο ἀγνό ἀκροατήριο. Ἀπό ὅσο θυμᾶμαι αὐτή τήν τακτική τήν συνέχισε τέσσερα μέ πέντε χρόνια μέχρι πού πῆγε στρατιώτης».

Ὁ Ἀρσένιος πέρασε τά νεανικά του χρόνια μέ ἀμεριμνία καί ἀγῶνες ἀσκητικούς. Ἐπειτα ἦρθαν τά δύσκολα χρόνια τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, τῆς Κατοχῆς καί τοῦ ἀνταρτοπολέμου. Τότε πέρασε πολλές δυσκολίες καί κινδύνους.

Στόν ἀνταρτοπόλεμο τόν συνέλαβαν οἱ κομμουνιστές αἰχμάλωτο καί τόν φυλάκισαν. Κακοπάθησε ὅσο διάστημα ἔμεινε στήν φυλακή καί ὑπέφερε ἀπό τίς ψεῖρες καί τό πολύ στρίμωγμα. Σέ ἓνα μικρό δωμάτιο ἔβαλαν πολλούς. Ὅταν ξάπλωναν ὁ τελευταῖος ἔμπαινε σάν σφήνα ἀνάμεσά τους.

Δοκιμάστηκε καί ἡθικῶς, γιατί τόν ἔκλεισαν σέ ἓνα δωμάτιο μόνο του καί ὕστερα ἔβαλαν δύο ἀντάρτισσες σχεδόν γυμνές. Προσευχήθηκε ἔντονα ἐπικαλούμενος τήν Παναγία καί ἀμέσως ἔνιωσε «δύναμιν ἐξ ὕψους», πού τόν ἐνίσχυσε καί τίς ἔβλεπε μέ ἀπάθεια σάν ἀδελφές του, ὅπως ὁ Ἀδάμ τήν Εὐά στόν παράδεισο. Τίς μίλησε μέ τρόπο καλό. Ἐκείνες ἦρθαν σέ συναίσθηση, ντράπηκαν καί ἔφυγαν κλαίγοντας.

* * *

Ἄν καί ὁ πόλεμος ἔκανε τόν Ἀρσένιο νά ἀναβάλῃ τήν ἀναχώρησή του, ὅμως ὁ ζῆλος του δέν ψυχράνθηκε. Στούς ἀγῶνες καί στίς ἀσκήσεις προσέθετε νέους ἀγῶνες καί ὑψηλότερες ἀσκήσεις. Ἐβλεπε τά ἐθνικά πράγματα σέ ἀσχημη κατάσταση. Σέ λίγο θά τόν καλοῦσαν νά ὑπηρετήσῃ τήν Πατρίδα.

Στό ἐξωκκλήσι τῆς ἀγίας Βαρβάρας παρακάλεσε τήν Παναγία: «Ἄς ταλαιπωρηθῶ, ἄς κινδυνεύσω, μόνο νά μή σκοτώσω ἄνθρωπο, καί ν' ἀξιωθῶ νά γίνω μοναχός».

Τότε ἔκανε τάμα, ἂν τόν διαφυλάξῃ ἡ Παναγία στόν πόλεμο, νά ὑπηρετήσῃ γιά τρία χρόνια τό Μοναστήρι της πού τό ἔκαψαν οἱ Γερμανοί, καί νά βοηθήσῃ νά κτισθῇ πάλι ἡ Ἱερά Μονή Στομίου.



Γ'. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ

Άσυρματιστής φιλότιμος

Τό έτος 1945 κλήθηκε νά ύπηρετήση τήν Πατρίδα. Παρουσιάστηκε στό Ναύπλιο καί πήρε τήν ειδικότητα τοῦ διαβιβαστοῦ. Κατόπιν πήρε με-
τάθεση στό Αργίριο. Τόν ρωτοῦσαν:

- Τί μέσο ἔχεις καί πήρες τόσο καλή ειδικότητα;
- Δέν ἔχω μέσο.
- Ἄστ' αὐτά.
- Ἐ..., τόν Θεό, ἀπαντοῦσε.

Καί πράγματι «ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ καί ἦν ἀνὴρ ἐπιτυχάνων»⁷.

Ἡ ἀγάπη του πρὸς τοὺς ἄλλους ἔφθανε μέχρι θυσίας. Ἐκανε τίς ὑπηρεσίες του, ἐργαζόταν πολύ. Ὅταν κάποιος ζητοῦσε ἔξοδο, ὁ Ἀρσένιος πρόθυμα τὸν ἀντικαθιστοῦσε. Πολλοὶ ἐκμεταλλεύονταν τήν καλωσύνη του καί τὸν θεωροῦσαν κορόιδο. Ὁ ἴδιος ὅμως ἐνίωθε χαρά ἀπὸ τήν θυσία, καί συγχρόνως εὑρίσκε εὐκαιρία νά μένη μόνος καί νά προσεύχεται. Ὁ Διοικητής του ἔλεγε: «Τί θά γίνει μέ αὐτόν τὸν ἄνθρωπο (Ἀρσένιο); Δέν λέει ποτέ νά ξεκουραστῇ».

Κάποτε εἶχε 39,5 πυρετό ἀλλὰ δέν ζήτησε νά βγῇ ἐλεύθερος ὑπηρεσίας. Τελικά δέν ἄντεξε καί ἔπεσε λιπόθυμος. Οἱ στρατιῶτες τὸν ἔβαλαν στό φορεῖο γιὰ νά τὸν πᾶνε στό Νοσοκομεῖο, καί τὸν φώναζαν εἰρωνικά μέ μοναχικά ὀνόματα: «Ἐ, Βενέδικτε, Ἀκάκιε». Εἶχαν καταλάβει ὅτι θά γίνει μοναχός. Ἡ εἰρωνεία μετατράπηκε σιγά-σιγά σέ ἐκτίμηση καί θαυμασμό. Τοὺς ἀλλοίωσε ὁ τρόπος τῆς ζωῆς του, ἡ μεγάλη ἀγάπη καί ὁ ἀκέραιος χαρακτήρας του. Δέν τὸν θεωροῦσαν πλέον κορόιδο, ἀλλὰ θησαυρό καί εὐλογία γιὰ τήν Μονάδα.

Πάντως ἡ ειδικότητα τοῦ ἀσυρματιστοῦ τὸν ἀπάλλαξε ἀπὸ τήν ἐνοπλη συμμετοχή στὸν πόλεμο, καί ἔτσι, θεῖα χάριτι, διαφυλάχθηκε ἀπὸ τό νά φονεύσῃ ἄνθρωπο. Προοιμίαζε δέ καί τήν μετέπειτα ιδιότητά του ὡς μοναχοῦ, νά στέλνῃ σήματα στὸν Θεό (νά προσεύχεται).

Κακουχίες

Ἡ διλοχία πού ὑπηρετοῦσε ὁ Γέροντας ἔκανε πολεμικές ἐπιχειρήσεις καί οἱ

⁷ Γέν. Αθ', 2.

κακουχίες πού πέρασαν μοιάζουν απίστευτες.

Διηγείτο ότι κάποτε τελείωσαν τὰ τρόφιμα καί ἔτρωγαν σπυρωτό χιόνι. Ἄλλοτε ἔμειναν νηστικοί γιά δεκατρεῖς ἡμέρες καί ἐπέζησαν τρεφόμενοι μόνον μέ ἄγρια κάστανα. Συχνότερα ὑπέφεραν ἀπό τήν δίψα. Αναγκάζονταν τότε νά πίνουν στάσιμο νερό ἀπό τίς πατημασιές τῶν ζώων. Ὁ μεγάλος ἐχθρός ἦταν τό κρύο. Κοιμόνταν στίς σκηνές καί τό πρωί ξυπνοῦσαν θαμμένοι στά χιόνια· μετροῦσαν τούς κρυοπαγημένους. Ἐνα πρωινό ἔβγαλε εἴκοσι ἕξι κρυοπαγημένους σκάβοντας μέ τόν κασμά τὰ χιόνια. Κάποτε ἔμεινε γιά τρεῖς ἡμέρες στά χιόνια καί ἔστειλε σήματα στό Ἀρχηγεῖο. Ἐπαθε καί ὁ ἴδιος κρυοπαγήματα. Οἱ σάρκες τῶν ποδιῶν του ξεφλουδίζονταν. Τόν ἔστειλαν στό Νοσοκομεῖο, ἀλλά βοήθησε ὁ Θεός νά μήν ἀκρωτηριασθῇ. Ἄλλοτε τόν κλώπησε ἕνα μουλάρι. Τό χτύπημα ἦταν πολύ δυνατό. Μελάνιασε τό στήθος του καί φαίνονταν τὰ σημάδια ἀπό τὰ πέταλα. Λιποθύμησε, καί ὅταν συνήλθε, συνέχισε τήν πορεία.

Χαιρόταν νά βρέχεται, νά κρύνῃ, νά κουράζεται ὁ ἴδιος, γιά νά μήν ταλαιπωροῦνται οἱ ἄλλοι.

Μερικοί στρατιῶτες, ὅταν ἔκαναν ζημιά, γιά νά δικαιολογηθοῦν, τήν ἐπέριπταν στόν Ἀρσένιο. Ὁ Αἰσιματικός τόν μάλωνε, καί ἐκεῖνος, γιά νά μήν τούς ἐκθέσῃ, ὑπέμενε μέ ταπείνωση σιωπηλά τούς ἐλέγχους.

Ὁ Διοικητής ὅμως τόν ἐκτιμοῦσε καί τόν ἐμπιστευόταν. Στίς δύσκολες ἀποστολές ἔστειλε τόν Ἀρσένιο, γιατί γνώριζε ὅτι ἦταν ἱκανώτατος καί ἔφερεν σέ πέρας ὅ,τι τοῦ ἀνέθεταν.

Μόνο μιά φορά πῆρε ἄδεια καί πῆγε στό σπίτι του. Ἐκεῖ ἀρρώστησε, ἔχασε πολύ αἷμα καί εἰσήχθη στό Νοσοκομεῖο Ἰωαννίνων γιά δεκαπέντε ἡμέρες. Ὅταν συνήλθε ἐπέστρεψε στήν Μονάδα του.

Ἀσκήσεις καί ἐμπειρίες

Μέσα σέ τέτοιες ταλαιπωρίες ἔκανε καί ἀγῶνα πνευματικό. Νήστευε καί προσευχόταν. Συνήθως ἔτρωγε τό μισό φαγητό, καί ὅταν σήμαινε σιωπητήριο γιά ὕπνο, ὁ Ἀρσένιος ἀνέβαινε στήν ταράτσα τοῦ κτιρίου καί ἀρχίζε τίς προσευχές.

«Μιά περίοδο», ἔλεγε, «ἔκανα πέντε μῆνες νά λειτουργηθῶ, διότι ποῦ νά βρεθῇ παπᾶς καί Ἐκκλησία πάνω στά βουνά. Ὅταν μετά μέ ἔστειλε ὁ Διοικητής στό Ἀγρίνιο νά πάρω ἀνταλλακτικά γιά τόν ἀσύρματο, στόν δρόμο πού βάδιζα, πέρασα ἔξω ἀπό μιά Ἐκκλησία, ὅπου μέσα γίνονταν οἱ Χαιρετισμοί. Ἐκανα τόν σταυρό μου, προσκύνησα καί μέ πῆραν τὰ δάκρυα. «Παναγία μου, πῶς ἔχω γίνει ἔτσι;», εἶπα. Ποῦ νά φανταζόμουν τότε ὅτι ἀργότερα θά οἰκονομοῦσε ὁ Θεός νά ἔχω Ἐκκλησάκι καί μέσα στό Καλύβι μου!». Καί δόξαζε γι' αὐτό ἀπό τὰ βάθη τῆς καρδιάς του τόν Θεό.

Συγκρίνοντας αὐτά πού πέρασε στόν Στρατό μέ τήν ἀσκήση πού ἔκανε ὡς μοναχός, ἔλεγε μέ αὐτομεμφία: «Γιά τόν Χριστό δέν ἔκανα τίποτε. Ἄν αὐτή τήν ἀσκήση (ταλαιπωρία στόν Στρατό) τήν ἔκανα σάν καλόγηρος, θά εἶχα ἀγιάσει».

Ὡς στρατιώτης ἔζησε θεῖες ἐμπειρίες. Κάποτε προσευχόταν σέ ἐρημικό μέρος καί ἠρπάγη σέ θεωρία. Δηγήθηκε καί τό ἑξῆς: «Κάποτε πού εἶχαμε πάει στό πεδίο βολῆς στήν Τρίπολη, εἶδα ἕνα ἀλλοιώτικο φῶς νά βγαίνει ἀπό μιά ρεματιά

καί νά διαχέεται σέ ὅλο τό πεδίο βολῆς, ἐνῶ ἦταν μέρα. Αποροῦσα τί νᾶταν αὐτό τό φῶς πού οἱ ἄλλοι δέν ἔβλεπαν! Αργότερα κατάλαβα. Ἐπειδὴ ἐκεῖ γίνονταν ἐκτελέσεις καταδίκων, καί ἴσως νά εἶχαν ἐκτελεσθῇ ἄδικα καί κάποιοι ἀθῶοι, γι' αὐτό φαινόταν ἐκείνο τό φῶς. Ὁ Θεός φύλαξε πού δέν μέ ἔστειλαν στό ἐκτελεστικό ἀπόσπασμα. Φυσικά δέν θά μποροῦσα (νά σκοτώσω)...».



Θυσία γιά τούς ἄλλους

Οἱ περισσότεροι στρατιῶτες εἶχαν πνεῦμα θυσίας, ἀλλά ὁ Ἀρσένιος ἦταν ἄφοβος στούς κινδύνους καί στόν θάνατο. Πολλές φορές κινδύνευσε νά συλληφθῇ αἰχμάλωτος καί ἀντίκρουσε τόν θάνατο ἀπό πολύ κοντά.

Κάποτε ἐπρόκειτο νά ρίξουν κλῆρο γιά τό ποιός θά πάει στό χωριό γιά ἐφόδια. «Θά πάω ἐγώ», εἶπε ὁ Ἀρσένιος. Τόν εἶδαν οἱ ἀντάρτες, ἀλλά τόν πέρασαν γιά δικό τους. Πῆρε τὰ ἐφόδια καί γύρισε πίσω.

Ὅταν ἔβαζαν κάποιον νά κάνη ἐπικίνδυνη βάρδια ἢ περίπολο, τόν ρωτοῦσε ὁ Ἀρσένιος: «Τί οἰκογένεια ἔχεις;». Ἄν τοῦ ἔλεγε, «εἶμαι παντρεμένος, ἔχω καί παιδί», ἔλεγε, «καλά». Πήγαινε στό ὑπασπιστήριο, τόν ἄλλαζε καί πήγαινε αὐτός στήν θέση του.

Τόν ἄλλο ἀσυρματιστή δέν τόν ἄφηνε νά κουβαλᾷ οὔτε τόν ἀσύρματο, οὔτε τήν μπαταρία, γιά νά εἶναι ἐλεύθερος σέ περίπτωση κινδύνου νά σωθῇ.

«Σέ μιά μάχη», διηγήθηκε, «εἶχα σκάψει μιά μικρὴ λακκούβα. Ἐρχεται ἓνας καί μοῦ λέει: «Νά μπῶ καί ἐγώ;» Στριμώχθηκα καί μέ δυσκολία χωρέσαμε. Ἐρχεται καί ἄλλος. Τόν ἄφησα καί αὐτόν καί ἐγώ βγῆκα ἔξω. Σέ μιά στιγμή μέ παίρνει ἓνα βλήμα ξυστά στό κεφάλι. Δέν εἶχα κράνος, φοροῦσα μόνο κουκούλα. Πιάνω μέ τό χέρι μου τό κεφάλι, δέν βλέπω αἷματα. Τό ξαναπιάνω, τίποτα. Τό βλήμα εἶχε περάσει ξυστά ἀπό τό κεφάλι μου καί εἶχε ξυρίσει μόνο τὰ μαλλιά καί ἔκανε μιά γραμμὴ ἔξι πόντους φάρδος χωρίς μαλλιά καί οὔτε γρατζουνιά δέν ἄφησε. Τό εἶχα κάνει μέ τήν καρδιά μου. «Καλύτερα», εἶπα, «νά σκοτωθῶ μιά φορά ἐγώ, παρὰ νά σκοτωθῇ ὁ ἄλλος, καί μετὰ νά μέ σκοτώνη ἡ συνείδησή μου σέ ὅλη μου τήν ζωή. Πῶς νά ἀντέξω μετὰ, ὅταν θά σκέφτομαι ὅτι μποροῦσα νά τόν σώσω καί δέν τόν ἔσωσα;» Καί ὁ Θεός φυσικά βοηθᾷ πολύ αὐτόν πού θυσιάζεται γιά τούς ἄλλους».

Εὐεργετεῖ καί συκοφαντεῖται

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Ἐκανα ἔρανο μεταξύ τῶν στρατιωτῶν καί ἀγόρασα καντήλια καί μανουάλια γιά κάποιο ἐξωκκλήσι τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Ἐκεῖ κοντά εἶχε καταυλισμὸ ἢ διλοχία μας.

»Ἦρθαν χειμῶνα καιρὸ οἱ μεταγωγικοὶ (χωρικοί, κυρίως γυναῖκες καί παιδιά) μέ τὰ ζῶα καί μᾶς ἔφεραν προμήθειες. Ἐπειδὴ χάλασε ὁ καιρὸς καί ἄρχισε νά χιονίζει, κάθησαν νά διανυκτερεύσουν σέ πρόχειρες ἐλάτινες σκηνές.

»Κάποιος Ἀνθυπολοχαγὸς κτηνώδης ἐνωχλοῦσε μιά νέα. Ἐκείνη ἢ καημένη προτίμησε νά πεθάνη παρὰ νά ἀμαρτήσῃ. Ἐφυγε καί τήν ἀκολούθησε καί μιά

ήλικιωμένα. Βάδιζαν μέσα στα χιόνια και βρέθηκαν στο έξωκλήσι, αλλά η πόρτα ήταν κλειστή. Έμειναν έξω, κάτω από το ύπóστεγο τρέμοντας από το κρύο.

»Τήν ίδια νύχτα μου ήρθε ξαφνικά ένας επίμονος λογισμός να πάω στο έξωκλήσι να ανάψω τα καντήλια. Τό χιόνι είχε φθάσει τα ογδόντα εκατοστά περίπου. Πήγα και χωρίς να γνωρίζω τί προηγήθηκε, βρήκα έξω από το έξωκλήσι τις δύο γυναίκες μελανιασμένες από το κρύο. Τis έδωσα από ένα γάντι, άνοιξα τήν πόρτα, μπήκαν μέσα και άφου συνήλθαν κάπως, διηγήθηκαν τά σχετικά. «Εγώ», είπε ή νέα, «έκανα ό,τι μπορούσα. Από 'κει και πέρα, άς κάνη και ό Θεός τά υπόλοιπα».

»Τis συμπόνεσα τις καημένες και αυθόρμητα τις είπα: «Τελείωσαν τά βάσανά σας. Αύριο θά πάτε στα σπίτια σας», όπως και συνέβη».

Ο Ανθυπολοχαγός, όταν έμαθε ότι ό Αρσένιος τις βοήθησε και σώθηκαν, ίσως για να καλύψη τήν ένοχή του, διέδιδε συκοφαντικά ότι ό Έζνεπίδης έβαλε στην Έκκλησία τους μεταγωγικούς μέ τά μουλάρια. Τόν κάλεσε ό Διοικητής σέ άπολογία. «Τόσο άσυνείδητος είμαι, κ. Διοικητά, να βάλω τους μεταγωγικούς μέ τά μουλάρια μέσα στην Έκκλησία;», είπε. Όμως δέν φανέρωσε τήν υπόθεση του ένοχου Ανθυπολοχαγού' άπολογήθηκε μόνον έπειδή τόν κατηγόρησαν για καταφρόνηση του οίκου του Θεού.

Σώζει τήν Μονάδα τους

Διηγήθηκε ό Γέροντας: «Κάποτε ή διλοχία μας βρέθηκε περικυκλωμένη από χίλιους εξακόσιους αντάρτες σέ ένα φυσικό οχύρωμα από βράχο. Όλοι οι στρατιώτες κουβαλούσαν πυρομαχικά και ό Διοικητής κάλεσε και μένα να αφήσω τόν ασύρματο, να κουβαλάω και εγώ. Μάλιστα μέ απείλησε και μέ τό πιστόλι. Νόμιζε ότι απέφευγα να κουβαλάω, γιατί ήθελα δθθεν να κρύβωμαι.

»Κουβαλούσα, αλλά πήγαινα και στόν ασύρματο και προσπαθούσα να πιάσω έπαφή μέ τό Αρχηγείο. Όποτε από τά πολλά έπιασα έπαφή και έδωσα να καταλάβουν ότι βρισκόμαστε σέ δύσκολη θέση. Τήν άλλη μέρα, ενώ οι αντάρτες είχαν πλησιάσει πολύ κοντά, ώστε να ακούγονται οι βρισιές τους, ήρθε ή άεροπορία και τους διεσκόπισε».

Τό γεγονός αυτό ανέφερε άργότερα ό Γέροντας σάν παράδειγμα σέ όσους ρωτούσαν: «Τί προσφέρουν οι μοναχοί στην έρημο και δέν βγαίνουν στόν κόσμο να βοηθήσουν;». «Οί μοναχοί», άπαντούσε, «είναι οι άσυρματιστές της Έκκλησίας. Όταν πιάσουν έπαφή μέ τόν Θεό διά της προσευχής, τότε έρχεται και βοηθά ό Θεός καλύτερα. Ένα άκόμη λιανοντούφεκο δέν έκανε τίποτε, ενώ, όταν ήρθε ή άεροπορία, έκρινε τήν μάχη».

Αυτοθυσία

Ο νυν μοναχός Αρσένιος από τήν Κέρκυρα και τότε κ. Παντελής Τζέκος, συστρατιώτης του Γέροντα, διηγείται:

«Στή Ναύπακτο, ενώ έπαιρνα ένα σήμα από τήν Πάτρα, μέ πλησιάζει ό Αρσένιος και μου λέει:

– Ξέρεις; Είμαστε αδέλφια.

– Από πού είμαστε αδέλφια;

Μου προτείνει τὰ δύο χοντρά δάχτυλα⁸ καί μου λέει:

– Έχομε τὰ ἴδια δάχτυλα, ὅμοια τὰ δικά σου καί τὰ δικά μου, γι' αὐτό εἶμαστε ἀδέλφια».

Εὐνόησαν μέ ἀδελφική φιλία καί κάποτε ὁ Ἀρσένιος μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς του τόν ἔσωσε. Ἡ διήγηση εἶναι αὐτούσια τοῦ κ. Παντελῆ, μόνο πού διακόπτεται ἀπό λυγμούς καί ἀφθονα δάκρυα συγκινήσεως καί εὐγνωμοσύνης γιά τόν φίλο καί σωτῆρα του:

«Κοντά στή Ναύπακτο κάναμε μιά μάχη. Ἐκεῖ πού ὑποχωρούσαμε, δότι εἶχαν περισσότερες δυνάμεις οἱ ἀντάρτες, σέ κάποια στιγμή ἔπεσα καί χτύπησα, γιατί εἶχα ἕναν βαρὺ ἀσύρματο στήν πλάτη. Ὅταν ἔφθασαν οἱ στρατιῶτες στήν γραμμή πού εἶχαν ὀριοθετήσει οἱ ἀξιωματικοί μας, εἶδε ὁ Ἀρσένιος ὅτι ἔλειπα. Βγάζει τόν ἀσύρματό του καί τρέχει. Τοῦ φώναζαν οἱ ἀξιωματικοί καί οἱ στρατιῶτες: «Ἄσ' τον αὐτόν. Πάει αὐτός, χάθηκε!». Ἦρθε κοντά μου ὅπως μοῦ εἶπαν μετὰ οἱ ἄλλοι, μέ σήκωσε, μέ ἔβαλε στήν πλάτη του καί μέ πήρε στίς γραμμές πίσω. Ὅταν συνῆλθα, ἄκουσα νά τοῦ λέγῃ ὁ λοχαγός Βουδούρης: «Ἐσύ κάποιον Ἅγιο ἔχεις καί σέ βοήθησε καί βοήθησες καί τοῦτον ἐδῶ». Ρώτησα: «Τί ἐγίνε παιδιά»; Καί μοῦ ἐξήγησαν. Ἐκεῖ πού ἔπεσα ἦταν ἑκατό μέτρα ἀπό τήν γραμμή τῶν ἀνταρτῶν καί διακόσια ἀπό τήν γραμμή τήν δική μας».



Προσεύχεται ἐν μέσῳ σφαιρῶν

«Μιά μέρα», συνεχίζει ὁ κ. Παντελής, «ἤμασταν πάνω σέ ἕνα ὕψωμα πού λεγόταν «Φονιάς». Μᾶς εἶχαν ἀποκλείσει οἱ ἀντάρτες καί δέν μπορούσαμε νά φύγουμε ἀπό πουθενά, γιατί δέν ὑπῆρχε διέξοδος. Ὁ Ἀρσένιος ἦταν ὀρθιος. Οἱ σφαῖρες ἔπεφταν καί σφύριζαν. Ἐγώ τόν ἔπιανα ἀπό τό χιτώνιο καί τόν τραβούσα νά πέσῃ κάτω. Αὐτός τίποτε. Κοίταζε ψηλά καί εἶχε τὰ χέρια του ἔτσι, σταυρωμένα. Ἐ, φαίνεται μᾶς λυπήθηκε ὁ Μεγαλοδύναμος, καί κάποια στιγμή ἦρθαν τὰ ἀεροπλάνα καί ἀνοῖξαν δρόμο. Ὅταν φεύγαμε, τοῦ λέω:

– Καλά, Χριστιανέ μου, γιατί δέν ἔπεφτες κάτω;

– Προσευχόμουν.

– Προσευχόσουν; ρώτησα μέ μεγάλη ἀπορία».

Τί δύναμη εἶχε ἡ προσευχή του καί πόσο μεγάλη ἦταν ἡ πίστη του, ὥστε νά ἀψηφᾷ τίς σφαῖρες! Τό πιθανώτερο ἦταν νά παρακαλοῦσε τόν Θεό νά σωθοῦν οἱ ἄλλοι καί ἄς σκοτωθῇ ὁ ἴδιος. Γι' αὐτό στεκόταν ὀρθιος καί ἀκάλυπτος. Καί ὁ δίκαιος Θεός, βλέποντας τήν αὐτοθυσία του, τόν ἔσωσε μαζί μέ τούς ἄλλους.

Ἀνυπακοή σέ βλάβσημο

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας ἕνα περιστατικό πού συνέβη λίγο καιρό πρὶν ἀπολυ-

⁸ Ἦταν πράγματι χαρακτηριστικοί οἱ ἀντίχειρες τοῦ Γέροντα. Ἡ τελευταία φάλαγγα τῶν δακτύλων ἦταν πρὸ μικρῆ καί τὰ νύχια σχεδόν μισά.

θῆ: «Γυρίζαμε ἀπό τήν Φλώρινα, ἀφοῦ εἶχε τελειώσει ὁ πόλεμος. Στό δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς ἄκουσα τόν Λοχαγό νά βρίζη τά θεῖα. Τόν πλησίασα καί τοῦ εἶπα: «Από αὐτή τήν στιγμή ἀρνοῦμαι νά ἐκτελέσω ὅποιαδήποτε διαταγή σας, διότι βρίζοντας τά θεῖα προσβάλατε καί τήν πίστη μου καί τόν ὄρκο μου (Πατρίδα-θρησκεία-οικογένεια)». Ακούγοντας αὐτά προσβλήθηκε καί μέ ἀπεκάλεσε ἀνθάδη. Ὅταν ἀργότερα μοῦ εἶπε: «Σέ διατάσσω», ἀπάντησα: «Σᾶς τό δήλωσα πρὶν ἀπό λίγο ὅτι στό ἐξῆς δέν θά ἐκτελῶ διαταγές σας». Ὁ Ἀξιωματικός τότε μοῦ εἶπε: «Ἄς θεωρήσουμε τό θέμα λήξαν».

»Ὅταν φθάσαμε στό στρατόπεδο, πῆγα χωρίς καθυστέρηση καί ἀνέφερα ὅσα συνέβησαν στόν Διοικητή. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε ὅτι ἡ ἄρνηση νά ἐκτελῶ διαταγή ἀνωτέρου συνεπάγεται στρατοδικεῖο. Ξαναδήλωσα ὅτι δέν πρόκειται νά ἐκτελέσω διαταγές τοῦ Λοχαγοῦ, διότι εἶναι ἐπίορκος, ἐπειδὴ βρίζει τόν Θεό, στόν ὁποῖο καί οἱ δύο ὠρκιστήκαμε. Καί εἶπα μέ ἀγανάκτηση: «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις»⁹.

* * *

Ὁ Ἀρσένιος, ἀφοῦ γιά μιά πενταετία περίπου ὑπηρέτησε τήν Πατρίδα, τόν Μάρτιο τοῦ 1950 πῆρε τό ἀπολυτήριο τοῦ Στρατοῦ ἀπό τήν Μακρακώμη Λαμίας.

Ὅταν ἀποχαιρετοῦσε τόν φίλο του κ. Παντελῆ, ἐκεῖνος τόν προσκάλεσε νά ἐγκατασταθοῦν στήν Κέρκυρα μαζί, νά φτιάξουν ἀπό ἓνα σπίτι καί νά κάνουν οἰκογένεια. Ὁ Ἀρσένιος ἀρνήθηκε λέγοντας ὅτι θά γίνει καλόγηρος.

Τελείωσε τήν στρατιωτική του θητεία, καί τώρα ἐπιθυμοῦσε μιά ἄλλη στρατεία, τήν κατάταξή του στό μοναχικό τάγμα, γιά νά ὑπηρετῇ τόν ἐπουράνιο Βασιλέα.

⁹ Πράξ. ε', 29.



Δ'. ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

ΣΤΙΣ ΜΟΝΕΣ ΕΣΦΙΓΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΘΕΟΥ

Αγῶνες ἀρχαρίου

Ο Αρσένιος προσήλθε στήν ιερά Μονή Ἐσφιγμένου τοῦ Ἁγίου Ὁρους πού τότε δέν εἶχε γίνει ζηλωτική γιά νά μονάσῃ. Ἐχοντας πρότυπα τούς ὁσίους Πατέρες, προσπαθοῦσε νά τούς μιμηθῇ. Ἐβαλε ὡς θεμέλιο τῆς μοναχικῆς ζωῆς τήν ταπεινοφροσύνη καί τήν ὑπακοή καί ἐπιδόθηκε σέ ἀγῶνες ὑπέρ τήν ἀντοχή του.

Τίς ἡμέρες κοπίαζε σωματικά καί τίς νύχτες παρέμενε αὐπνος, προσευχόμενος καί δοξολογώντας τόν Θεό. Αἰσθανόταν μεγάλη κούραση, ἀλλά ἦταν ἀνυποχώρητος στήν ἄσκησι. Συνεχῶς πρόσθετε νέους ἀγῶνες, πάντα μέ εὐλογία καί παρακολούθησι ἀπό τόν Ἡγούμενο. Ὅλα τά ἔκανε μέ χαρούμενη διάθεση.

Ἐλεγε: «Κάναμε πολύ σκληρή δουλειά στόν τόρνο ὅλη τήν ἡμέρα. Τό βράδυ πήγαينا στό Ἀρχονταρίκι καί βοηθοῦσα μέχρι τίς 10 ἢ 11 ἡ ὥρα. Δέν μοῦ ἔμεινε χρόνος οὔτε γιά πνευματικά. Γι' αὐτό στήν συνέχεια, ὅταν πήγαينا στό Κελλί μου, δέν κοιμόμουν, μόνο ἔβαζα ἓνα τέταρτο τά πόδια ψηλά γιά νά ξεκουραστοῦν λίγο καί νά κατέβῃ τό αἷμα (πού μαζευόταν ἀπό τήν πολύωρη ὀρθοστασία). Μετά στεκόμουν ὀρθίος σέ μία λεκάνη μέ νερό, γιά νά μή μέ παίρνῃ ὁ ὕπνος, καί ἔκανα τά κομποσχοίνια. Κοιμόμουν μισή μέχρι μία ὥρα, καί μετά πήγαينا στήν ἀκολουθία γιά νά διαβάσω τό Μεσονυκτικό. Καί ἐπειδή εἶχα τόν λογισμό, μήπως δέν θά κατάφερνα ἀργότερα νά κάνω τά καθήκοντα τοῦ μεγαλοσχήμου, ζήτησα εὐλογία ἀπό τόν Ἡγούμενο καί μοῦ ἔδωσε, νά κάνω τόν κανόνα τοῦ μεγαλοσχήμου ἀπό δόκιμος. Ὅχι ἀπό ἐγωισμό, ἀλλά μήπως δέν μπορέσω νά ἀνταποκριθῶ στίς ὑποχρεώσεις τοῦ Σχήματος. Δέν τᾶκανα μέ ὑπερηφάνεια. «Ἄν δέν μπορῶ», ἔλεγα, «νά μήν κοροϊδεύω τόν ἑαυτό μου».

Στήν Ἐκκλησία δέν καθόταν καθόλου. Στεκόταν ὀρθίος στό στασίδι. Πήγαине καμμιά φορά νά τόν κλέψῃ ὁ ὕπνος καί ἀμέσως τινάζοταν.

Τόν χειμῶνα δέν ἄναβε φωτιά. Εἶχε τόση ὑγρασία στό Κελλί, πού ἡ μούχλα γινόταν σάν βαμβάκια στούς τοίχους. Ὅταν τό κρύο ἦταν ἀνυπόφορο, εἶχε ἓνα δέρμα ζῶου, ἀπό αὐτά πού ἔκανε τά σαμάρια, καί τύλιγε τά πόδια του. Δούλευε ἔξω στό κρύο μόνο μέ τό ζωστικό, καί ἔβαζε ἀπό μέσα ἓνα χαρτί γιά νά τόν προστατεύῃ λίγο.

Πρὶν ἀπό τήν Μεγάλη Σαρακοστή εἶχαν τυπικό στό Μοναστήρι νά δίνουν σέ

ὅλους τούς πατέρες ἀπό ἑνα κουτί γάλα. Καί ἐκεῖνο ὁ Ἀρσένιος δέν τό ἔπινε, ἀλλά τό ἔδινε στόν γερο-Νικήτα πού ἦταν προφυματικός. Στή νηστεία τὰ φασόλια δέν τὰ μασοῦσε καλά, γιά νά ἀργοῦν νά χωνέψουν καί ἔτσι νά τόν κρατοῦν κάπως. Κοιμόταν γιά ἄσκηση κάτω στίς πλάκες καί ἄλλες φορές στά τοῦβλα, πού «ἦταν πιό φιλάνθρωπα».

Ἀρχισε σιγά-σιγά νά γίνεται ἀντιληπτή στούς πατέρες ἡ ἄσκηση καί ἡ εὐλάβειά του. Οἱ ἱερεῖς τόν προτιμοῦσαν νά τούς ψάλλη στά παρεκκλήσια.

Δαιμονικές ἐμφανίσεις

Ὁ διάβολος δέν ἀρκεῖτο μόνο στόν πόλεμο τῶν λογισμῶν, ἀφοῦ μάλιστα δέν μποροῦσε μέ αὐτούς νά ἀνακόψῃ τήν ἀγωνιστικότητά του. Παρουσιαζόταν καί αἰσθητῶς. Τόν ἔβλεπε ὀφθαλμοφανῶς καί συνωμιλοῦσαν. Προσπαθοῦσε ὁ πειρασμός μέ κάθε τρόπο νά τόν ἐκφοβίσῃ καί νά τόν ἐμποδίσῃ ἀπό τούς ἀγῶνες του. Φαίνεται ὅτι ἀπό τήν πείρα του καταλάβαινε τί θά γινόταν αὐτός ὁ ἀρχάριος.

Ὁ δόκιμος Ἀρσένιος δέν ταρασσόταν οὔτε φοβόταν ἀπό τήν παρουσία τοῦ διαβόλου. Ἐλεγε: «Νᾶρχεσαι, διότι μοῦ κάνεις καλό. Μέ βοηθᾷς νά θυμᾶμαι τόν Θεό, ὅταν τόν ξεχνῶ, καί νά προσεύχωμαι».

Ἀργότερα σχολίαζε ὁ Γέροντας: «Ποῦ νά μείνῃ ὁ πειρασμός! Ἐξαφανιζόταν ἀμέσως. Δέν εἶναι χαζός νά προξενῇ στεφάνια στόν μοναχό».

– Γέροντα, πειρασμό ἐννοεῖτε τούς λογισμούς; τόν ρώτησε μέ ἀφέλεια κάποιος μοναχός.

– Βρέ, πειρασμός! (διάβολος)· καταλαβαίνεις; Τί λογισμοί;

Ὁ δόκιμος Ἀρσένιος μέ τήν εὐστροφία του «ἐνίκησε δαιμόνων πανουργίαν δι' ἀνθρωπίνης ἐπινοίας»¹⁰.

Ρασοευχή

Στίς 27 Μαρτίου 1954 μετὰ ἀπό τήν κανονισμένη δοκιμασία ἐκάρῃ μοναχός. Ἐλαβε ρασοευχή καί τό ὄνομα Ἀβέρκιος. Ὁ Ἡγούμενος τοῦ πρότεινε νά λάβῃ τό Μεγάλο Σχήμα, ἀλλά δέν δέχθηκε. Ἀνέφερε: «Ἄν καί μποροῦσα νά γίνω ἀμέσως μεγαλόσχημος, διότι μοῦ εἶπαν: «Εὐὸ Στρατό τελείωσες, δέν σέ ἐμποδίζει τίποτε», εἶπα: «Ἀρκεῖ ἡ ρασοευχή». Θεωροῦσε τόν ἑαυτό του ἀνάξιο, ἀλλά καί δέν ἤθελε νά δεσμευθῇ μέ τίς ὑποσχέσεις τοῦ Μεγάλου Σχήματος, ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης του γιά τήν ἡσυχαστική ζωή πού ἐπιθυμοῦσε.

Ἐπίσκεψη τῆς θείας χάριτος

Τήν τραχύτητα τῆς ἀσκήσεως ἤρθε νά γλυκάνῃ ἕνα πρωτόγνωρο γεγονός, ἡ ἐπίσκεψη τῆς θείας χάριτος. «Ὅταν εἶχαν σωθῇ τελείως οἱ μπαταρίες (ἐξαντλήθηκαν οἱ δυνάμεις)», διηγήθηκε, «ἔζησα ἕνα γεγονός: Μιά νύχτα, ἐνῶ προσευ-

¹⁰ Κλίμαξ Δ', κα'.



Ὁ Γέροντας μετά τήν κουρά του

+

Μαννούλα μου εὖ χαιρεῖς ἐγὼ θέλω νὰ μονάσω,
φεύγω τὴν μάταιαν βίωσιν, τὸν πλάνον, νὰ γελάσω.
ἔπιν μοναζίαν εὐτὴν ἔρημον τὰ νιάτα νὰ περάσω,
διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὅλα θὰ τὰ θυσιάσω.

Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθὰ, εἴαν εὐβάλλα θὰ ἀρίστα,
Νὰ ἐκζητήσω τὴν φρόνην ἐνιοχὴν, τὸν Θεὸν νὰ ἀγαπήσω.
Μὲ τὸν ἐσαυρὸν εὐτὸν βολέψω, τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀκολουθήσω,
Καὶ εἰς τὴν αὐτὴν Ἱερουσαλὴμ, εὐχόμεθα νὰ ἐξυτανιῶσω.

Φεύγω ἀπὸ τὴν μεγάλην σου βροχήν, Μαννούλα νὰ μαορίσω
διὰ νὰ ἤμιστα αἰώνια μαζί, τὸν Ἰησοῦν, θὰ παρακαλέσω.
Δίδω τὸ μικρὸς ἐθελήσω τὰ μαῦρα, διὰ νὰ φερέσω,
Νὰ ἀγερῶ εἰς τὸν Χριστόν, τοῦ Θεοῦ νὰ ἀρέσω.

Καὶ διὰ μητέρα εἰς τὸ ἔξῃ, θὰ ἔχω τὴν Παναγίαν,
Νὰ με ψυχάζη ἀβλαβῆ, ἀπὸ τοῦ ἔχθρου, τὴν θανατοῦρίαν
Μάννα μου καὶ καϊάκωζιν, εὐτὴν ἔρημον ἐδὼ εὐτὴν ἀνέχων
Θὰ εὐχόμεθα πάντα διὰ εἰς, καὶ δίδω τὴν ἐσολιζίαν.

Μῆ. Π. Φιλοθεΐτου. Ἀγ. Ὁρσ. 3-5-1937

ἀγαπεύετε εὐτὴν δεσποτὴν μου
μητέρα Παιῖδος

χόμενοι ὄρθιος, ἔνιωσα κάτι νά κατεβαίνει ἀπό πάνω καί νά μέ περιλούζει ὁλόκληρο. Αἰσθανόμουν μιά ἀγαλλίαση καί τά μάτια μου ἔγιναν δύο βρούσες πού ἔτρεχαν συνέχεια δάκρυα. Ἔβλεπα καί ζοῦσα αἰσθητά τήν χάρι¹¹. Μέχρι τότε, συγκινήσεις καί τέτοια εἶχα αἰσθανθῇ πολλές φορές, ἀλλά τέτοιο πρᾶγμα πρῶτη φορά μοῦ συνέβη. Ἦταν τόσο δυνατό πνευματικά αὐτό τό γεγονός, ὥστε μέ στήριξε καί κράτησε γιά δέκα περίπου χρόνια μέχρι πού ἀργότερα στό Σινᾶ, ἔζησα μεγαλύτερες καταστάσεις μέ ἄλλον τρόπο».

Μικρόσχημος

Ὁ π. Ἀβέρκιος ἐκάρη μικρόσχημος μοναχός καί τοῦ δόθηκε τό ὄνομα Παῖσιος στίς 3 Μαρτίου 1957.

Μετά τήν κουρά ἐβγαλε μιά φωτογραφία καί τήν ἔστειλε στήν μητέρα του, καί ἀπό πίσω ἔγραψε τό ἀκόλουθο ποίημα: (Βλ. σελ. 28)

Εὐλογίες ἀπό τήν Παναγία

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Ἦμουν ἄγρυπνος καί νηστικός καί περίμενα τό «μοτόρι», στον ἄρσανά τῆς Ἰβήρων. Ἀπό τήν ἐξάντληση δέν αἰσθανόμουν καλά. Φοβήθηκα νά μήν λιποθυμήσω ἐκεῖ καί μέ δοῦν οἱ ἐργάτες. Γι' αὐτό ἔκανα κουράγιο καί πῆγα πίσω ἀπό μιά ντάνα ξύλα.

»Σκέφθηκα πρὸς στιγμήν νά παρακαλέσω τήν Παναγία καί ἀμέσως εἶπα στόν ἑαυτό μου: «Ἀθλιε, τήν Παναγία γιά τό ψωμάκι τήν ἔχουμε;».

»Καί μόλις εἶπα αὐτό, νά ἡ Παναγία καί μοῦ ἔδωσε ζεστό ψωμί καί σταφύλι! Ἔ, ἀπό κεῖ καί πέρα μετά...».

Κάποιος, τόν ὁποῖον ὁ Γέροντας θεράπευσε ἀπό ἀνίατη ἀσθένεια, ἀκούγοντας τήν διήγηση, ρώτησε ἐκπληκτος:

– Καλά, Γέροντα, μετά πού ἔφαγες τίς ρόγες τοῦ σταφυλίου, τό κοτσάνι σοῦ ἔμεινε στό χέρι;

– Καί τό κοτσάνι καί ψίχουλα, ἀπάντησε μέ ἔμφαση.

¹¹ «Ἡ θεότης, δηλαδή ἡ θεία χάρις καθ' ἑαυτήν, ἡγουν μοναχή δέν φαίνεται, ἐάν δέν ἔλθῃ εἰς τήν λογικήν ψυχήν. Καί ἀνίσως ἡ αἰσθητή φωτιά δέν φαίνεται εἰς τά αἰσθητά, ὅταν δέν εὔρῃ ὕλην, μήτε ἡ νοητή φωτιά φαίνεται εἰς τά νοητά, ὅταν δέν εὔρῃ ὕλην τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ», Αγίου Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου, Λόγος Γ', σ. 38.



Ε'. ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΣΤΟΜΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Ανακαίνιση τοῦ Μοναστηριοῦ

Παρά Κυρίου τά διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται»¹². Μέ ἀποκάλυψη κατευθύνει ὁ Κύριος καί τώρα τά βήματα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ Παῖσιου στήν Μονή Στομίου, τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης. Διψοῦσε γιά ἐρημική ζωή καί προετοιμαζόταν γιά τήν ἐρημο, ἀλλά μέ ἐντολή τῆς Παναγίας βρέθηκε σέ Μοναστήρι τοῦ κόσμου.

Ἀρχισε τήν ἀνακαίνιση τοῦ καμένου Μοναστηριοῦ, χωρίς νά ἔχη τά ἀπαραίτητα χρήματα καί ὑλικά.

Ἀγόρασε ξυλεία καί μόνος ἔκανε πόρτες, παράθυρα, στασίδια, τραπέζια καί ὅ,τι ἄλλο χρειαζόταν.

Ἐπίσης ἄλλαξε τήν σκεπή τῆς Ἐκκλησίας, ἔκανε Κελλιά γιά μοναχοῦς, Ἀρχονταρίκι, στέρνα καί ἄλλα ἔργα.

Αὐτός ἀνέστησε τό κατεστραμμένο Μοναστήρι μέ πολλούς κόπους. Ἦταν ἄρρωστος ἀλλά καί νηστευτής. Τή νηστεία δέν τήν χαλοῦσε ποτέ».

Πηδᾶ στόν γκρεμό

Κάποτε μετέφερε τά ἅγια Λείψανα καί εἶχε τήν λειψανοθήκη δεμένη μέ λουριά ἀπό τούς ὤμους του. Σέ ἓνα σημεῖο τοῦ δρόμου, πού λέγεται «Μεγάλη Σκάλα», κόπηκε τό λουρί καί ἔπεσε ἡ λειψανοθήκη στόν γκρεμό. Ὁ Γέροντας ἀπό τόν πόθο καί τήν εὐλάβεια πρὸς τά ἅγια Λείψανα, χωρίς νά ὑπολογίσῃ τόν ἑαυτό του καί χωρίς τόν παραμικρό δισταγμό, πήδησε ἀμέσως στόν γκρεμό γιά νά τά προλάβῃ. Κατρακυλοῦσε ἡ λειψανοθήκη καί χτυποῦσε στά βράχια. Τελικά ὁ ἴδιος διαφυλάχθηκε, χάριτι Θεοῦ, σῶος· δέν ἔπαθε τίποτε, οὔτε γρατσουνιά! Ἡ λειψανοθήκη μέ τά ἅγια Λείψανα ἔμειναν ἐπίσης ἄθικτα, ἐνῶ ὁ μεταλλικός κορβανᾶς πού ἦταν προσαρμωσμένος στήν λειψανοθήκη εἶχε κατατσαλακωθῇ ἀπό τά χτυπήματα. Ἦταν τόσο βαθύς καί ἀπότομος ὁ γκρεμός πού ἦταν ἀδύνατο νά ξανανεβῇ ὁ Γέροντας. Γιά νά βγῇ στό μονοπάτι, βάδιζε πολλή ὥρα μέσα στό ποτάμι.

¹² Ψαλμ. λς', 23.

Κόποι, ασκήσεις καί ήσυχία

Νήστευε αὐστηρά καί δουλαγωγοῦσε μέ κάθε τρόπο τό εὐθραυστο σῶμα του, παρ' ὅτι ἔκανε θεραπεία μέ ἐνέσεις. Κάποιες φορές μέ ἓνα ποτήρι νερό περνοῦσε ὅλο τό ἡμερονύκτιο. Ἄν καί καλλιεργοῦσε στόν κήπο τοῦ Μοναστηριοῦ κηπευτικά πολλῶν εἰδῶν, ἡ συνηθισμένη τροφή του ἦταν τσάϊ μέ παξιμάδι ἢ καρύδια κοπανισμένα.

Ἀναφέρει ἡ κυρία Πηνελόπη Μπαρμπούτη: «Στόν κήπο πήγαινε ξυπόλυτος καί τό βράδυ καθάριζε τά ἀγκάθια ἀπό τά πόδια του. Ἐνα παξιμάδι ἔτρωγε τό πρωῒ καί ἓνα τό βράδυ. Ἄλλοτε ἔπινε σκέτο τσάϊ. Δούλευε παρὰ πολύ. Δέν κοιμόταν σχεδόν καθόλου. Προσπαθοῦσε νά μήν χαλάση τό χατήρι κανενός καί



Ὁ Γέροντας ὡς
νέος μοναχός

ἤθελε ὅλους νά τούς ἀναπαύῃ. Ποτέ δέν ἔλεγε ὄχι. Τά χέρια του εἶχαν κάνει ρόζους ἀπό τίς πολλές μετάνοιες. Τά πόδια του ἦταν μόνο κόκκαλα. Εἶχε πολλά προβλήματα μέ τήν ὑγεία του».

Τήν ἡμέρα ἐργαζόταν σκληρά καί τή νύχτα ἀγρυπνοῦσε. Μόνος του διάβαζε ὅλες τίς ἀκολουθίες, ὅπως εἶχε μάθει στό Ἅγιον Ὅρος.

Παρ' ὅλο πού τό Μοναστήρι ἦταν σέ ἔρημο καί ἥσυχο μέρος, ὁ Γέροντας ἀποσυρόταν ἐνίοτε σέ μιά σπηλιά. Πήγαινε τίς νύχτες καί ἔκανε ἀγρυπνίες μέ τό κομποσχοίνι καί ἀναρίθμητες μετάνοιες. Ἦταν ὁμως ἀνήλια καί ἔσταζε νερό.

Προστάτης πτωχῶν καί ὀρφανῶν

Ἐκτός ἀπό τά κτισίματα μεριμνοῦσε συγχρόνως καί γιά ὅσους εἶχαν ἀνάγκη. Καί αὐτοί ἦταν πολλοί. Στά χωριά τῆς Κόνιτσας ὑπῆρχε τότε μεγάλη φτώχεια, ἐγκατάλειψη, δυστυχία. Ὁ Γέροντας συγκέντρωνε ροῦχα, χρήματα, τρόφιμα καί φάρμακα, τά ἔκανε δέματα καί τά ἔστελνε σέ ἀνθρώπους πού στεροῦνταν. Στό ἔργο τῆς φιλανθρωπίας εἶχε ὡς βοηθοῦς εὐλαβεῖς γυναῖκες. Ὅσες εἶχαν τήν δι-
άθεση τίς ἔστελνε νά ὑπηρετοῦν ἄτομα ἀνήμπορα, κυρίως γεροντάκια, πού δέν εἶχαν κανένα συγγενή κοντά τους.

Εἶχε πάρει ἄδεια ἀπό τήν ἀστυνομία καί σέ κάθε γειτονιά τῆς Κόνιτσας εἶχε ἀφήσει ἀπό ἓνα κουμπαρά καί ὥρισε καί ἓναν ὑπεύθυνο. Ὑπῆρχε καί ἓνας ἐπί πλέον κουμπαράς ἔξω ἀπό τό Ἀστυνομικό Τμήμα. Ἐκανε ἐπιτροπή, ἡ ὁποία διαχειριζόταν τά χρήματα, καί πρόσφεραν ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες.

Ἐνδιαφέρθηκε γιά φτωχά καί ὀρφανά παιδιά νά συνεχίσουν τίς σπουδές τους. Τά παρέπεμπε στά κατάλληλα πρόσωπα ἀλλά τά βοηθοῦσε καί ὁ ἴδιος οἰκονομικά, ὅσο μπορούσε. Πολλοί ἀπό αὐτούς εἶναι σήμερα ἐπιστήμονες καί εὐγνωμονοῦν τόν Γέροντα.

Ἐδινε τά κτήματα τῆς Μονῆς σέ φτωχές οἰκογένειες νά τά καλλιεργοῦν. Ἐνοίκιο δέν ζητοῦσε. Τούς ἔλεγε, ἂν ἔχουν καλή σοδειά, νά προσφέρουν στό Μοναστήρι ὅ,τι ἤθελαν. Ἄν ἡ χρονιά δέν πηγαινε καλά, δέν ζητοῦσε τίποτε.

Ὅσες φορές ἡ ἀδελφή του Χριστίνα πήγαινε ροῦχα ἢ τρόφιμα, δέν τά δεχόταν. Τῆς ἔλεγε νά τά πάῃ σέ οἰκογένειες, πού γνώριζε ὅτι στεροῦνταν.

Οἰκειότητα μέ τά ἄγρια ζῶα

Ἡ μεγάλη ἀγάπη τοῦ Γέροντα πρὸς τόν Θεό καί τήν εἰκόνα του, τόν ἀνθρώπο, πλημμύριζε τήν καρδιά του καί τό ξεχείλισμά της ἀγκάλιαζε καί τήν ἄλογη κτίση. Ἰδιαίτερα ἀγαποῦσε τά ἄγρια ζῶα, καί αὐτά ἐνιωθαν τήν ἀγάπη του καί τόν πλησίαζαν.

Ἐνα ἐλαφάκι ἐρχόταν καί ἔτρωγε ἀπό τά χέρια του. Τοῦ ἔκανε ἓνα σταυρό στό μέτωπο μέ μπογιά. Εἰδοποίησε τούς κυνηγούς νά μήν κυνηγοῦν κοντά στό Μοναστήρι καί νά προσέξουν αὐτό τό ἐλαφάκι μέ τόν σταυρό, ὅπου καί ἂν τό βροῦν, νά μήν τό χτυπήσουν. Ἀλλά δυστυχῶς, ἓνας κυνηγός περιφρονώντας τήν ἐντολή του, κάποια ἡμέρα εἶδε τό ἐλαφάκι καί τό σκότωσε. Ὁ Γέροντας στενοχωρήθηκε πολύ καί εἶπε μιά προφητεία πού ἐπαληθεύτηκε στό ἀκέραιο. Δέν

ἀναφέρεται γιατί τό πρόσωπο αὐτό ζεῖ μέχρι σήμερα.

Στό δάσος γύρω ἀπό τό Μοναστήρι ζοῦν ἀρκουῶδες. Μιά συνάντησε ὁ Γέροντας σέ στενὸ μονοπάτι, ἐνῶ ἀνέβαινε στό Μοναστήρι μέ ἓνα γαῖδουράκι φορτωμένο. Ἡ ἀρκουῶδα μαζεύτηκε στήν ἄκρη, γιὰ νά περάσῃ ὁ Γέροντας. Αὐτός πάλι τῆς ἔκανε νόημα μέ τό χέρι νά περάσῃ πρώτη. «Καί αὐτή», διηγείτο χαριτολογώντας, «ἄπλωσε τό πόδι της καί μούπιασε τό χέρι, γιὰ νά περάσω ἐγώ». Τῆς εἶπε: «Αὐριο νά μήν ἐμφανισθῇς ἐδῶ κάτω, γιατί περιμένω κόσμο. Ἀλλοιῶς θά σέ πιάσω ἀπό τό αὐτί καί θά σέ δέσω μέσα στό παχνί».

Ἐλεγε ὅτι ἡ ἀρκουῶδα ἔχει ἓναν ἐγωισμό. Ὅταν βρεθῇ σέ κίνδυνο, δείχνει ὅτι δέν φοβᾶται, ἀλλά μετά φεύγει τρέχοντας.

Μιά ἀρκουῶδα ἐρχόταν συχνά, εἶχε ἐξοικειωθῇ μαζί του καί ὁ Γέροντας τήν τᾶιζε. Τίς ἡμέρες πού ἐρχόταν κόσμος στό Μοναστήρι ὁ Γέροντας τήν προειδοποιοῦσε νά μήν ἐμφανίζεται καί προκαλῇ ἔτσι φόβο στούς ἀνθρώπους. Ἡ ἀρκουῶδα μερικές φορές παрэβαινε τήν ἐντολή τοῦ Γέροντα, ἐμφανιζόταν ἀπροσδόκητα καί ὅσοι τήν ἔβλεπαν τρόμαζαν. Πολλοί τήν εἶχαν δεῖ μεταξύ αὐτῶν καί ἡ Καίτη Πατέρα, ὅπως διηγήθηκε: «Ἀνέβαινα μία νύχτα στό Μοναστήρι μέ φακό γιὰ νά προλάβω τήν θεία Λειτουργία. Ἄκουσα ἓναν θόρυβο, ἔρριξα τό φῶς καί εἶδα ἓνα ζῶο κάτι σάν σκυλί μεγάλο. Μέ ἀκολούθησε καί, ὅταν ἔφθασα, ρώτησα τόν π. Παῖσιο, ἂν τό σκυλί εἶναι τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἀπάντησε: «Σκυλί εἶναι αὐτό; Γιά κοίταξε καλά. Ἀρκουῶδα εἶναι».

Ὅταν εἶδε ὅτι τελείωσε ἡ ἀποστολή του στήν ἔρημο τοῦ κόσμου, καί ἀφοῦ ξεπλήρωσε τό τάμα πρὸς τήν Παναγία, ἀφησε ὀριστικά τό Στόμιο στίς 30 Σεπτεμβρίου 1962 καί ἀναχώρησε γιὰ τό Θεοβάνιστο Ὅρος Σινᾶ.



Ὁ Γέροντας στήν Ἱερά Μονή
Στομίου



ΣΤ'. ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΣΤΟ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΟΝ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ

Μακαρία ἐρημική ζωή

Ο Γέροντας ζήτησε εὐλογία νά μείνη μόνος στήν ἔρημο. Ἐγκαταστάθηκε στοῦ ἀσκητήριου τῶν ἁγίων Γαλακτίωνος καί Ἐπιστήμης, πού ἀποτελεῖται ἀπό τό Ἐκκλησάκι καί ἓνα πολύ μικρό συνεχόμενο Κελλάκι. Βρίσκεται σέ ωραία θέση σέ ὕψωμα, ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπό τήν ἁγία Κορυφή, καί ἀπέχει λιγώτερο ἀπό μία ὥρα ἀπό τό Μοναστήρι.

Διακόσια μέτρα πιο πάνω βρίσκεται ἡ σπηλιά τοῦ ἁγίου Γαλακτίωνος καί λίγο πιο πίσω εἶναι ἡ Σκήτη πού ἔμενε ἡ ἁγία Ἐπιστήμη μέ τίς ἄλλες ἀσκήτριες. Ἅγια μέρη, εὐλογημένα. Παρ' ὅλη τήν αὐχμηρότητά τους, ἐμπνέουν αὐτά τά βράχια. Ἐκεῖ ψηλά λοιπόν, σάν ἀετός, ἔσθησε ὁ Γέροντας τήν φωλιά του, ἔκανε μᾶλλον τήν πολεμίστρα του ὁ ἀετός τοῦ πνεύματος.

Πολύ κοντά, «ὥσεί λίθου βολήν», στοῦ ἀσκητήριου εἶχε μία μικρή πηγοῦλα. Μάζευε τό 24ωρο δυό-τρία κιλά νερό. Ἐλεγε ὁ Γέροντας: «Πήγαινα μέ ἓνα τενεκάκι νά πάρω νερό, γιά νά κάνω τσαί ἤ νά βρέξω λίγο τό μέτωπο, λέγοντας τούς χαιρετισμούς μέ εὐγνωμοσύνη καί τά μάτια μου πλημμύριζαν ἀπό δάκρυα. «Θεέ μου,» ἔλεγα, «λίγο νερό νά πίνω· δέν θέλω τίποτε ἄλλο». Τόσο πολύτιμο ἦταν αὐτό τό λιγοστό νεράκι γι' αὐτόν πού ἤθελε νά ζήσει ἐκεῖ στήν ἔρημο. Ἀλλά καί αὐτό ὁ Γέροντας τό μοιραζόταν μέ τά ἄγρια ζῶα καί τά διψασμένα πουλιά τῆς ἐρήμου.

– Γέροντα, πῶς ζούσατε στό Σινᾶ; τόν ρώτησε κάποιος.

Ἀπάντησε: «Ἡ τροφή μου ἦταν τσαί μέ παξιμάδι πού τό ἔκανα μόνος μου. Ἐκανα πέτουρα (λεπτά φύλλα ζύμης) καί τά ξέραινα στόν ἥλιο. Γίνονταν τόσο σκληρά, πού ἔσπαζαν σάν τζάμι. Καμμιά φορά ἔβραζα καί ρύζι στουμπισμένο μέσα σέ ἓνα κονσερβοκούτι. Αὐτό ἦταν καί μπρίκι καί κατσαρόλα καί πιάτο καί ποτήρι. Αὐτό τό κονσερβοκούτι καί ἓνα κουτάλι λίγο πιο μικρό ἀπό τῆς σούπας ἦταν ὅλο τό νοικοκυριό μου.

»Ἀκόμη, εἶχα μία φανέλλα, πού τήν φοροῦσα τή νύχτα γιά νά ἀντιμετωπίζω τό κρύο. Ἐπινα καί ἓνα τσαί μαῦρο, γιά νά μέ βοηθᾷ στήν ἀγρυπνία, καί ἔβαζα καί μία κουταλιά ζάχαρη παραπάνω, πού ἀντιστοιχοῦσε μέ ἄλλη μία φανέλλα. (Δηλαδή οἱ θερμίδες πού τοῦ ἔδινε ἡ παραπανίσια ζάχαρη ἦταν σάν νά φοροῦσε ἀκόμη μία φανέλλα). Εἶχα καί μία ἀλλαξιά χοντρά ρούχα, γιατί τή νύχτα ἔκανε πολύ κρύο. Δέν εἶχα οὔτε φανάρι, οὔτε φακό, παρὰ μόνο ἓναν ἀναπτήρα, γιά νά βλέπω λίγο στό σκοτάδι, ὅταν βάδιζα σέ κανένα

πέτρινο μονοπάτι μέ σκαλοπάτια. Τόν χρειαζόμουν επίσης γιά νά ανάβω καμμιά φορά φωτιά μέ φρύγανα, γιά νά κάνω κανένα ζεστό. Είχα καί λίγες τσακμακόπετρες καί ένα μπουκαλάκι πετρέλαιο πολύ μικρό γιά τόν αναπητήρα. Τίποτε άλλο.

»Μιά φορά φύτεψα καί μία ρίζα ντομάτα, αλλά μετά μέ πείραξε ό λογισμός μου καί τήν ξερρίζωσα, γιά νά μήν προκαλώ τούς Βεδουϊνούς. Μοῦ φαινόταν αταίριαστο, οί φτωχοί Βεδουϊνοί νά μήν ἔχουν ντομάτες, καί ἐγώ πού ἤμουν καλόγηρος νά ἔχω, ἔστω καί μία ρίζα.

»Τήν ἡμέρα ἔλεγα τήν εὐχή καί ἔκανα ἐργόχειρο. Εὐχή καί ἐργόχειρο. Αυτό ἦταν τό τυπικό μου. Τή νύχτα ἔκανα μερικές ὥρες μετάνοιες, χωρίς νά τίς μετρῶ. Ακολουθία δέν διάβαζα, τήν ἔκανα μέ κομποσχοίνι.

»Γιά νά μή μέ ἐνοχλοῦν οί περίεργοι, ἔκανα μέ πράσινη λαδομπογιά νεκροκεφαλές (σῆμα κινδύνου) στά βράχια. Μιά φορά ένας τουρίστας Γερμανός θέλησε νά ἀνεβῇ ἐπάνω. Νόμισε ὅτι εἶναι ναρκοπέδιο, αλλά ἐπειδή φαίνεται ἤξερε ἀπό τέτοια, πρόσεχε πού πατοῦσε καί κατώρθωσε νά φθάσῃ μέχρι ἐπάνω. Ἐγώ τόν παρακολουθοῦσα ἀπό ψηλά. Τόν ἄφησα νά πλησιάσῃ, μετά μπήκα στήν σπηλιά τοῦ ἀγίου Γαλακτίωνος καί τράβηξα ένα δεμάτι ἀγκάθια στήν εἴσοδο. Ἐψάξε, αλλά δέν μπόρεσε νά μέ βρῇ καί γύρισε πίσω».

Ἀπλοποίησε πολύ τήν ζωή του καί ἐπιδόθηκε στήν ἀσκήση μέ ὅλες του τίς δυνάμεις, χωρίς περισπασμούς. «Ἡ ἔρημος ἐρημώνει τά πάθη. Ὅταν τήν σεβασθῇ καί προσαρμοσθῇ πρὸς τήν ἔρημο, σοῦ δίνει νά αἰσθανθῇ τήν παρηγοριά της», ἔλεγε ἀργότερα ὁ Γέροντας μέ νοσταλγία, ἐκφράζοντας μέ λίγες λέξεις τήν ἐμπειρία του ἀπό τήν Σιναϊτική ἔρημο.

Ἀγαποῦσε ὁ Γέροντας νά ἐπισκέπτεται τόπους, ὅπου ἔζησαν ἀσκητές. Θαύμαζε τά μικρά ἀσκητικά σπήλαια. Ἀλλοῦ σωζόταν μία μικρή στερνούλα, σέ ἄλλα φαινόταν μαυρισμένος ὁ βράχος ἀπό τήν φωτιά πού ἀναβαν κάπου-κάπου γιά νά μαγειρεύουν. Τόν ἐνέπνεαν καί τόν συγκινοῦσαν αὐτά τά παλαιά ἀσκητήρια. Ἐπισκέφθηκε καί τό ἀσκητήριο τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ Ἀρσελαΐτου. Εἶναι μία πανέρημος κατάλληλη γιά ἀναχωρητές. Τήν Μεγάλη Σαρακοστή τήν πέρρασε στό ἀσκητήριο τοῦ ἀγίου Στεφάνου, πού ἀναφέρει καί ἡ Κλίμακα¹³, κάτω ἀπό τήν ἀγία Κορυφή, μέ μεγάλη νηστεία, σχεδόν ἀσιτία. Εἶχε ἐκεῖ μόνο ένα τενεκεδάκι, γιά νά βγάλῃ νερό ἀπό τό πηγάδι πού ὑπῆρχε πιό κάτω, στόν προφήτη Ἡλία.

Εἶχε τυπικό νά μή φοράῃ παπούτσια. Εἶχαν σχιστῇ οί φτέρνες του καί ἔτρεχαν αἷμα. Τά παπούτσια τά εἶχε στό ντορβά καί τά φοροῦσε μόνο ὅταν κατέβαινε στό Μοναστήρι ἢ συναντοῦσε κάποιον στόν δρόμο. Γιά ὅποιον γνωρίζει τίς συνθήκες τῆς ἐρήμου, εἶναι πολύ ὀδυνηρό νά βαδίζῃ κανεῖς ξυπόλυτος πάνω στά βράχια ἢ στήν ἄμμο. Τήν ἡμέρα καῖνε τόσο πολύ, πού οί Βεδουϊνοί βάζουν αὐγά στήν ἄμμο καί γίνονται μελάτα, ἐνῶ τή νύχτα εἶναι τόσο κρύα τά βράχια, σάν νά πατᾶ κανεῖς πάνω σέ πάγο.

Στό Μοναστήρι κατέβαινε κάθε Κυριακή ἢ κάθε δεκαπέντε ἡμέρες. Βοηθοῦσε στήν ἀκολουθία καί κοινωνοῦσε.

¹³ Κλίμαξ Ζ', ν'.

Λύει τήν ἀνομβρία

Όταν πρωτοπῆγε στό Σινᾶ εἶχε μεγάλη ἀνομβρία. Σέ φυσιολογικές συνθήκες στήν περιοχή αὐτή βρέχει πολύ ἀραιά. Τήν χρονιά ἐκείνη ἦταν ιδιαίτερα αἰσθητή ἡ ἔλλειψη νεροῦ. Ἐνα καραβάνι ἐτοιμάσθηκε γιά νά πάη νά κουβαλήσῃ νερό ἀπό μακρυνά. Ὁ Γέροντας τούς εἶπε: «Περιμένετε, μήν πᾶτε ἀπόψε». Τή νύχτα ἔκανε προσευχή καί ἔβρεξε πολύ.

Ἐργόχειρο κί ἐλεημοσύνες

Τό ἐργόχειρο τοῦ Γέροντα ἦταν ἡ ξυλογλυπτική. Ἀνέφερε ὁ ἴδιος: «Ἐκανα σέ ξύλο εἰκόνες σκαλιστές τόν προφήτη Μωυσή νά παίρνῃ τόν Δεκάλογο. Τά ξύλα τά ἔκοβα μόνος μου. Πολλές φορές καί τή νύχτα ἀνοίγα λίγο τήν πόρτα τοῦ Κελλιοῦ καί στό φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔλεγα τήν εὐχή καί γυαλοχάρτιζα καί προετοίμαζα τά ξύλα. Γιά ἐργαλεῖα εἶχα μόνο δύο μαχαιράκια ἀπό ἓνα ψαλίδι Singer, πού τό ἔφερα ἀπό τήν Ἑλλάδα· τό διέλυσα στά δύο, τό ἀκόνισα καί τό ἔβαψα μέ λαδομπογιά πράσινη, γιά νά μήν ἀντανακλᾷ τίς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καί θαμπώνει τά μάτια μου.

»Τά ἐργόχειρα τά ἔδινα στό Μοναστήρι καί τά πωλοῦσαν· γίνονταν ἀνάρπαστα ἀπό τούς προσκυνητές. Τά χρήματα πού ἔπαιρνα τά ἔδινα σέ γνωστούς ταξιτζήδες ἀπό τό Κάιρο. Τούς ἔλεγα νά ψωνίζουν ροῦχα, καπελλάκια, μπισκότα, τρόφιμα κ.ἄ. Μετά γέμιζα τό σακκίδιο μέ εὐλογίες καί ρωτοῦσα πού ὑπάρχουν καταυλισμοί Βεδουίνων. Πήγαινα στίς σκηνές τους, φώναζα πió ἔξω τά μικρά παιδιά καί μοίραζα τίς εὐλογίες.

Ἀπό τήν πολλή του ἀγάπη πρὸς τά πλάσματα τοῦ Θεοῦ ὁ Γέροντας ἄφησε τόν ἑαυτό του στήν ἄκρη, κουραζόταν γιά νά τούς βοηθᾷ, καί δέν πῆγε νά προσκυνήσῃ στά Ἱεροσόλυμα, πού τόσο ἐπιθυμοῦσε, γιά νά μή στερηθοῦν τά Βεδουινάκια τίς εὐλογίες του. Καί αὐτά καταλάβαιναν τήν μεγάλη του ἀγάπη, πού δέν εἶχε σκοπιμότητα καί ιδιοτέλεια, καί τόν ὑπεραγαποῦσαν. Γινόταν σωστό πανηγύρι ἀπό τήν χαρά πού ἔκαναν κάθε φορὰ πού τούς ἐπισκεπτόταν ὁ ἀγαπημένος τους «Ἀμπούνα Παῖζι». (Στά Βεδουίνικα: πατήρ Παῖσιος).

Ἀλλά καί ὅταν τά Βεδουινάκια πήγαιναν στό ἀσκητήριό του μέ σκασμένα τά πόδια, ἐπειδὴ περπατοῦσαν ξυπόλυτα, τούς ἔβαζε κερί στά σχισίματα καί τούς ἔδινε καί ἀπό ἓνα ζευγάρι σανδάλια. Σέ ἄλλα μοίραζε καπελλάκια, γιά νά μή τά ζαλίζει ὁ ἥλιος, καί ὅ,τι ἄλλο εἶχε.

«Ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ πειραζόμενος...»

Κάποια ἡμέρα ἔκανε ἐργόχειρο λέγοντας τήν εὐχή καθισμένος σέ ἓνα βράχο, ἐνῶ ἀπό κάτω ὑπῆρχε βαθύς γκρεμός. Παρουσιάζεται ὁ διάβολος καί τοῦ λέγει:

– Πῆδα κάτω, Παῖσιε· σοῦ ὑπόσχομαι, δέν θά πάθεις τίποτε.

Ὁ Γέροντας συνέχισε ἀτάραχος τήν εὐχή καί τό ἐργόχειρό του. Δέν ἔδωσε σημασία στόν διάβολο. Ὁ πειρασμός συνέχισε νά τόν παρακινῇ νά πηδήσῃ στόν

γκρεμό έπαναλαμβάνοντας τήν ίδια υπόσχεση. Αυτό κράτησε μιάμιση ώρα περίπου.

Στό τέλος παίρνει μιά πέτρα καί τήν ρίχνει στόν γκρεμό λέγοντας στόν διάβολο:

– Άντε νά σοῦ ἀναπαύσω τόν λογισμό σου.

Ὁ διάβολος, ἀφοῦ ἀπέτυχε νά τόν ρίξη στόν γκρεμό, τοῦ λέγει δῆθεν μέ θαυμασμό:

– Τέτοια ἀπάντηση οὔτε ὁ Χριστός δέν μοῦ ἔδωσε. Ἐσύ καλύτερα ἀπάντησες.

– Ὁ Χριστός εἶναι Θεός. Δέν εἶναι σάν καί μένα τόν καραγκιόζη. «Ὑπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ».

Καί ἔτσι, μέ τήν ἐνοικοῦσα θεία χάρι, ἀπέφυγε τόν πρῶτο πειρασμό νά πηδήση στόν γκρεμό, νά τσακισθῇ στά βράχια· ἀκόμη ἀπέφυγε καί τόν βαθύτερο γκρεμό τῆς ὑπερηφανείας, νά δεχθῇ τόν ἔπαινο τοῦ διαβόλου, θεωρώντας τόν ἑαυτό του ἀνώτερο ἀπό τόν Χριστό.

Ἐγκαταλείπει τήν γλυκειά ἔρημο

Ἐνῶ ζοῦσε τέτοια ζωή καί χαιρόταν πού βρῆκε ἐπιτέλους αὐτό πού ἀναζητοῦσε ἀπό χρόνια, ἡ υἡγία του χειροτέρευε. Ὑπέφερε ἀπό πονοκεφάλους πού ὀφείλονταν στήν ἔλλειψη ὀξυγόνου λόγω τοῦ ὑψομέτρου.

Τελικά, ὅταν εἶδε νά ἐπιδεινώνεται ἡ κατάσταση τῆς υἡγίας του, πῆρε τήν ἀπόφαση νά ἐγκαταλείψει τήν γλυκειά ἔρημο τοῦ Σινά καί νά ἐπιστρέψει στό Ἅγιον Ὅρος.



Ἐξω ἀπό τό
ἐρημητήριό του



Ζ'. ΣΤΗΝ ΙΒΗΡΙΤΙΚΗ ΣΚΗΤΗ

Ὁ Γέροντας πῆγε στήν Σκήτη τῶν Ἰβήρων, ὅπου βρῆκε τήν Καλύβη τῶν Ἀρχαγγέλων (12-5-1964). Ὁ ἴδιος σε ἐπιστολή του (24-6-64) ἀναφέρει σχετικά: «Ἐπῆρα με τήν χάριν τοῦ θεοῦ μία Καλύβη στήν ἐρημωμένη Σκήτη τῶν Ἰβήρων. Ἔχει ὅλες τις προϋποθέσεις διά μία ἡσυχαστική ζωή. Ἀπό δεκαπέντε καλύβες κατοικοῦνται μόνον οἱ ἑπτά. Τό Καλύβι τό δικό μου ἔχει Ἐκκλησάκι τῶν ἁγίων Ἀρχαγγέλων. Τό σπίτι εἶναι φυσικά παλαιό καί κάνω μερικές ἐπισκευές». Κάθε νύχτα ἔκανε ἀγρυπνία μέ ἀμέτρητες μετάνοιες καί πολλά κομποσχοίνια. Τό κύριο ἔργο του ἦταν ἡ προσευχή. Προσπαθοῦσε νά μήν διακόπτεται ἡ νοερά ἐπικοινωνία του μέ τόν Θεό, νά εἶναι ἀδιάλειπτη.

Παρά τήν κλονισμένη υἱεία του, βίαζε τόν ἑαυτό του, νηστεύοντας μέχρις ἐξαντλήσεως. Καί ἐκεῖ ποῦ «ἐσώνονταν οἱ μπαταρίες» καί ἔφθανε στό «Ἀμήν», ὅλως παραδόξως, ἀνακτοῦσε δυνάμεις καί συνέχιζε τοὺς ἀγώνες.

Τροφή ἀπό Ἄγγελο

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Ἦταν μία Σαρακοστή τῆς Παναγίας μας (15 Αὐγού-



Σκήτη Ἰβήρων. Ἀνω ἀριστερά ἡ Καλύβη τῶν Ἀρχαγγέλων καί δεξιὰ τό Καλυβάκι τοῦ Γέροντα. Κάτω ἀριστερά τό δεύτερο Καλύβι του.

στου) καί εἶχα μέρες νά δοκιμάσω φαγητό. Ἐν τῷ μεταξύ μοῦ εἶπαν νά κατεβάσω ἕναν ἄρρωστο πατέρα (μοναχό) στήν παραλία. Τόν κατέβασα καί μετά ἐνίωσα μιά τρομερή ἀδυναμία. Κοντά νά φθάσω στό Κελλί μου, παρουσιάστηκε κάποιος μπροστά μου (ἦταν Ἄγγελος) καί μοῦ ἔδωσε ἕνα καλαθάκι μέ φρούτα, σταφύλια καί σῦκα, καί ἀμέσως ἐξαφανίστηκε».

Ἐγχείρηση στούς πνεύμονες

Ἀπό νέος μοναχός ὁ Γέροντας εἶχε ἐνοχλήσεις στούς πνεύμονες. Ἦδη ἀπό τήν Ἑσφιγμένου εἶχε αἰμοπτύσεις καί ἐσωτερική αἰμορραγία, καί νοσηλεύθηκε στό Νοσοκομεῖο τῆς Μονῆς. Στήν συνέχεια σέ ὅλη του τήν ζωή θά ταλαιπωρεῖται ἀπό αὐτή τήν πάθηση.

Ἀπό τήν Φιλοθέου ἀναγκάστηκε νά βγῇ στόν κόσμο γιά θεραπεία. Αὐτή ἡ εὐπάθεια τῶν πνευμόνων του, πού ἐπετείνετο ἀπό τήν ἔλλειψη ὀξυγόνου, ἦταν ἡ αἰτία πού τόν εἶχε ἀναγκάσει νά ἐγκαταλείψῃ τό Σινᾶ.

Ἡ ἀσθένειά του ὁμως διαρκῶς χειροτέρευε. Ἐπρεπε νά χειρουργηθῇ ὅπως-δήποτε. Ἡ ἐπέμβαση ἔγινε στό Κέντρο Νοσημάτων Θώρακος Βορείου Ἑλλάδος. Τοῦ ἀφαίρεσαν σχεδόν ὁλόκληρο τόν ἀριστερό πνεύμονα καί ἐπίσης τοῦ ἀφαίρεσαν δύο πλευρά. Ὁ Γέροντας περιγράφει ὡς ἑξῆς τήν ἐγχείρηση: «Ἦτο μία πολύ σοβαρή ἐγχείρηση. Μοῦ ἀφαιρέσανε τόν ἕνα λοβό ἀριστερά, καθώς λιγάκι ἀπό τόν ἄλλον. Ἦτο ὁ λοβός γεμάτος ἀπό σακκουλίτσες (βρογχεκτα-



Τό Καλυβάκι του στήν Σκήτη τῶν Ἰβήρων

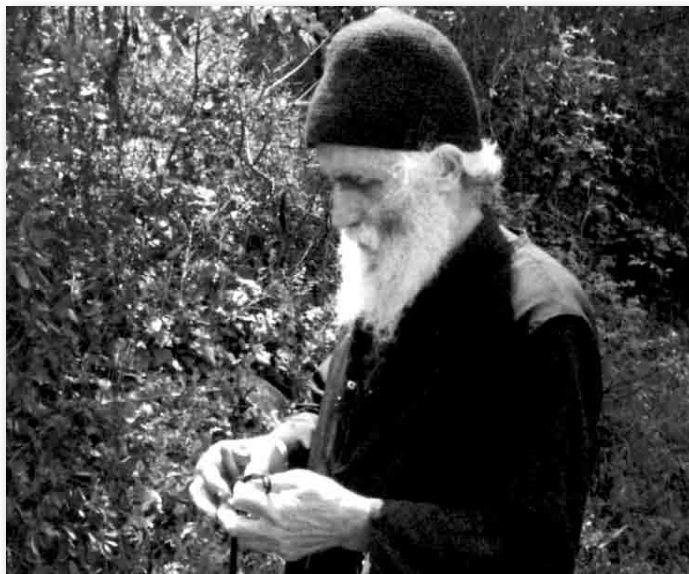
σίες). Διήρηκεσε ή έγχείρηση περί τίς 10 ώρες. Δέν σταματοῦσε τό αίμα στήν έγχείρησιν καί αὐτό δυσκόλευε. Ἐχρειάσθη 4 κιλά αίμα... Τά λάστιχα (παροχετεύσεις) μου τά βγάλανε στίς 9 μέρες καί ἔπαθα μεγάλη δυσφορία καί ἔτσι μέ πήγανε ξανά στό χειρουργεῖο ἐπί δύο ώρες καί μου τά ξανατοποθετήσανε καί τ' ἀφήσανε πάνω ἀπό εἴκοσι ἡμέρες. Μοῦ ἄφησε καί μιᾷ ἀναπηρία στά μάτια. Τό μέν δεξί βλέπει πολύ ζωηρά, τό δέ ἄλλο πού ἔγινε ή έγχείρηση εἶναι κλειστότερο καί βλέπει ταπεινά. Δέν μέ ἀπασχολεῖ αὐτό, διότι ἄλλοι ἔχουν γεννηθῇ τελείως τυφλοί.

»Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὑποφέρω πολύ, ἀλλά ἀξίζει κανεῖς νά πληρώνη χωρίς νά ἔχη καί πάθησι καί νά περνᾷ ἓνα τέτοιο μικρό μαρτύριο, διότι πολύ ὠφελήθηκα.

»Εἰδιάβαζα πρίν τό Πάθος τοῦ Κυρίου στήν Ἀγία Γραφή σάν ἀπλή ἱστορία, καθώς καί τούς Συναξαριστάς τῶν Ἀγίων. Τώρα θά τούς νιώθω, διότι ἔνιωσα ὀλίγους πόνους. Ἐχω εἰκοσιπέντε ἡμέρες τώρα πού δέν ἔχω ἀναπαυθῇ».

Ἱδρυση Ἱσυχαστηρίου

Στό Νοσοκομεῖο συνδέθηκε πνευματικά μέ κάποιες εὐλαβεῖς καί φιλομόναχες νέες. Τόν ἐπισκέπτονταν καί τοῦ ἔδωσαν αίμα πού χρειάσθηκε κατά τήν έγχείρησι. Ὁ Γέροντας ἀπό ὑποχρέωσι τίς βοήθησε ἀργότερα πνευματικά μέ κάθε τρόπο. Γι' αὐτό τίς βοήθησε νά βροῦν τόπο νά μονάσουν, καί ἔτσι ἰδρύθηκε τό γνωστό Ἱσυχαστήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στήν Σουρωτή. Στήν συνέχεια, ὥς τήν κοίμησή του, τίς κατεύθυνε πνευματικά, καί ἐκεῖ ἄφησε καί τό πολυπαρές λείψανό του. Ἐλαβε αίμα ἀπό τίς ἀδελφές καί αὐτός τίς ἔδωσε πνεῦμα, δηλαδή πνευματική βοήθεια.



Συνομιλώντας ἔπλεκε κομποσχοῖνι



Η'. ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ο Γέροντας, ἐγκαταστάθηκε γιά λόγους ἡσυχίας στήν Καλύβη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στίς 2-3-69. Τόν συγκινοῦσε καί τόν ἐνέπνεε ὁ τόπος, διότι εἶχε ἰδιαίτερη χάρι ἀπό τούς ὑπεράνθρωπους ἀγῶνες τοῦ παπα-Τύχωνα καί τά θεῖα γεγονότα πού εἶχαν συμβῇ ἐκεῖ.

Ἐξωτερικά ἡ ζωή τοῦ Γέροντα στό Καλύβι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἦταν περίπου ἡ ἐξῆς: Αποβραδὶς κοιμόταν δυό-τρεῖς ὥρες καί ξυπνοῦσε κοντά στά μεσάνυχτα. Ἐκανε ἀγρυπνία καί ξεκουραζόταν λίγο τό πρωί, πρὶν ἀπὸ τό φῶτισμα. Τήν ἡμέρα, ἂν δέν εἶχε ἐπισκέπτες, ἔκανε ἐργόχειρο: Σταμπωτά εἰκονάκια καί Σταυρούς στήν πρέσσα. Τίς ὑπόλοιπες ὥρες μελετοῦσε, προσευχόταν καί ἀπαντοῦσε στά πολλά γράμματα πού ἐλάμβανε ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων καί πού παρακαλοῦσαν γιά προσευχή ἢ ζητοῦσαν ἀπάντηση σέ σοβαρά προβλήματα. Ἐγραφε ἐπὶ ὥρες τήν ἡμέρα, καί ὅταν σκοτείνιαζε συνέχιζε μέ τό κερί. Μέ τήν ἀροδο τῶν ἐτῶν οἱ ἐπισκέπτες αὐξήθηκαν κατὰ πολύ. Πολλές ὥρες τόν ἀπασχολοῦσαν μέ τά προβλήματά τους. Ἐγραφε: «Ἦμουν κρυωμένος μέ πυρετό. Οἱ ἐπισκέπτες ἀπὸ τό ἕνα μέρος μοῦ ἀνεβάζανε τόν πυρετό, ἀλλά ἀπὸ τό ἄλλο δέν μ' ἀφήνανε νά πεθάνω, γιατί δέν εὐκαιροῦσα».

«Φῶς ταῖς τρίβοις μου»

Διηγῆθηκε ὁ Γέροντας: «Βρισκόμουν σέ κάποιο Μοναστήρι (Σταυρονικήτα). Ἦταν ἑσπέρα. Φεύγοντας, βρίσκω ἔξω ἀπὸ τήν πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ ἕναν λαϊκό, πού ἤθελε νά



Ὁ Γέροντας στόν «Τίμιο Σταυρό»

μου μιλῆση. Προχωρώντας ἄρχισε νά μου λήη τά προβλήματά του. Ἡ ὥρα περνοῦσε καί ἤμουν ἄρρωστος. Ἦταν τέτοια ἡ ἀρρώστια, πού οὔτε μπορούσα νά καθίσω νά ξεκουραστώ, οὔτε νά στέκωμαι ὀρθίος. Ἐνῶ λοιπόν μου μιλοῦσε, πέρασε ἡ ὥρα καί νύχτωσε. Σκέφθηκα σέ μιά στιγμή τήν ἀρρώστια μου καί θέλησα νά διακόψω τήν συζήτηση, ἀλλά εἶπα: «Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τόσα προβλήματα, ἐγώ τόν ἑαυτό μου θά κοιτάζω;». Καί ἔτσι συνέχισε νά μου μιᾷ, μέχρι πού νύχτωσε τελείως. Ὁ λαϊκός εἶχε νά κοιμηθῇ κάπου, σέ γνωστό του Κελλί. Ἡ πόρτα τοῦ Μοναστηριοῦ εἶχε κλείσει.

»Ἀφοῦ τελειώσαμε, πήρα τόν δρόμο γιά νά πάω στό Καλύβι. Μπήκα στό μονοπάτι καί θά περνοῦσα ἀπό ἕνα σημεῖο πού εἶναι στενό καί ἀπότομο. Ὅταν ἔφθασα στό σημεῖο αὐτό, ἐπειδὴ δέν ἔβλεπα, δέν εἶχα καί φακό μαζί μου, πέφτω μέσα στά κλαδιά καί στά βάτα καί πιάστηκα ἀπό τά κλαδιά. Δέν ἔβλεπα καθόλου καί μου ἤρθε τό σακκίδιο στό κεφάλι μου. Στήν θέση πού βρισκόμουν σκέφθηκα: «Τί νά κάνω; Ἄς κάνω τό Ἀπόδειπνο». Ἀρχίζω «Ἄγιος ὁ Θεός...» κ.λπ. Σέ μιά στιγμή ἀνάβει ἕνα φῶς δυνατό· τό κεφάλι μου ἐγίνε σάν λάμπα! Γύρω μου ἐγίνε μέρα! Ὅποτε εἶδα πού βρισκόμουν καί σκαρφάλωσα καί βγήκα. Τό φῶς συνέχιζε νά φωτίζη γύρω μου. Ἡ καρδιά μου ἦταν γεμάτη ἀπό οὐράνια ἀγαλλίαση. Ἐφθασα στό Καλύβι, πήρα τό κλειδί ἀπό τήν θέση πού τό εἶχα, ἀνοιξα, μπήκα στήν Ἐκκλησία, ἀναψα τά καντήλια καί τότε τό φῶς ὑποχώρησε».

Ἐμφάνιση τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου

Στίς 21 Φεβρουαρίου 1971 ὁ Γέροντας καθόταν στήν αὐλή τῆς Καλύβης του καί διάβαζε ἀπό τό χειρόγραφο τόν βίο τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου, πού εἶχε πρωτογράψει, γιά νά ἐπισημάνη τυχόν λάθη.

«Ἦθελε δύο ὥρες ὁ ἥλιος νά βασιλέψη», γράφει, «κι ἐνῶ διάβαζα, μέ ἐπισκέφθηκε ὁ πατήρ Ἀρσένιος· καί ὅπως ὁ καθηγητής χαϊδεύει τό μαθητή, πού ἔγραψε καλά τό μάθημα, τό ἴδιο μου ἔκανε καί αὐτός. Παράλληλα μέ ἄφησε μέ μιά ἀνέκφραστη γλυκύτητα καί ἀγαλλίαση οὐράνια στήν καρδιά μου, πού ἦταν ἀδύνατο νά τήν ἀντέξω. Ἐτρεχα ἔξω μετά στήν περιοχή τοῦ Καλυβιοῦ μου σάν τρελλός καί τόν φώναζα, γιατί νόμιζα ὅτι θά τόν εὕρισκα»¹⁴.

Ἡ ἀγία Εὐφημία!

Ὁ Γέροντας, διηγήθηκε τό ἐξῆς: «Εἶχα γυρίσει ἀπό τόν κόσμο, ὅπου εἶχα βγῇ γιά ἕνα ἐκκλησιαστικό θέμα. Τήν Τρίτη¹⁵, κατά ἡ ὥρα 10 τό πρωῒ, ἤμουν μέσα στό Κελλί μου καί ἔκανα τίς Ὁρες. Ἀκούω χτύπημα στήν πόρτα καί μιά γυναικεία φωνή νά λήη: «Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...». Σκέφθηκα: «Πῶς βρέθηκε γυναίκα μέσα στό Ὅρος;». Ἐν τούτοις ἐνίωσα μιά θεία γλυκύτητα μέσα μου καί ρώτησα:

– Ποιός εἶναι;

¹⁴ Ὁ Ἅγιος Ἀρσένιος, σ. 27.

¹⁵ Στίς 27 Φεβρουαρίου 1974.

– Ἡ Εὐφημία, ἀπαντᾷ.

»Σκεφτόμουν, «ποιά Εὐφημία; Μήπως καμμιὰ γυναίκα ἔκανε καμμιὰ τρέλλα καί ἦρθε μέ ἀνδρικά στό Ὅρος; Τώρα τί νά κάνω;». Ξαναχτυπᾷ. Ρωτᾷ: «Ποιός εἶναι;». «Ἡ Εὐφημία», ἀπαντᾷ καί πάλι. Σκέφτομαι καί δέν ἀνοίγω. Στήν τρίτη φορά πού χτύπησε, ἀνοίξε μόνη της ἡ πόρτα, πού εἶχε σύρτη ἀπό μέσα. Ἀκουσα βήματα στόν διάδρομο. Πετάχτηκα ἀπό τό Κελλί μου καί βλέπω μιὰ γυναίκα μέ μανδήλα. Τήν συνώδευε κάποιος, πού ἔμοιαζε μέ τόν Εὐαγγελιστή Λουκᾶ, ὁ ὁποῖος ἐξαφανίσθηκε. Παρ' ὅλο πού ἤμουν σίγουρος ὅτι δέν εἶναι τοῦ πειρασμοῦ, γιατί λαμποκοποῦσε, τήν ρώτησα ποιά εἶναι·

– Ἡ μάρτυς Εὐφημία, ἀπαντᾷ.

– Ἄν εἶσαι ἡ μάρτυς Εὐφημία, ἔλα νά προσκυνήσουμε τήν Ἀγία Τριάδα. Ὅ,τι κάνω ἐγώ νά κάνης καί σύ.

Μπήκα στήν Ἐκκλησία, κάνω μιὰ μετάνοια λέγοντας: «Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός». Τό ἐπανελάβε μέ μετάνοια. «Καί τοῦ Υἱοῦ». «Καί τοῦ Υἱοῦ», εἶπε μέ ψιλή φωνή.

– Πιό δυνατά, ν' ἀκούω, εἶπα καί ἐπανελάβε δυνατώτερα.

»Ὑστερα κάθησε ἡ Ἀγία στό σκαμνάκι καί ἐγώ στό μπαουλάκι καί μοῦ ἔλυσε τήν ἀπορία πού εἶχα (στό ἐκκλησιαστικό θέμα).

»Μετά μοῦ διηγήθηκε τήν ζωή της. Ἦξερα ὅτι ὑπάρχει μιὰ ἁγία Εὐφημία, ἀλλά τόν βίο της δέν τόν ἤξερα. Ὅταν μοῦ διηγεῖτο τά μαρτύριά της, ὄχι ἀπλῶς τὰ ἀκουγα, ἀλλά σάν νά τὰ ἔβλεπα· τὰ ζοῦσα. Ἐφριξα! Πά, πά, πά!

– Πῶς ἄντεξες τέτοια μαρτύρια; ρώτησα.

– Ἄν ἤξερα τί δόξα ἔχουν οἱ Ἅγιοι, θά ἔκανα ὅ,τι μπορούσα νά περάσω πιό μεγάλα μαρτύρια.

»Μετά ἀπ' αὐτό τό γεγονός γιά τρεῖς μέρες δέν μπορούσα νά κάνω τίποτα. Σκιρτοῦσα καί συνεχῶς δόξαζα τόν Θεό. Οὔτε νά φάω, οὔτε τίποτα... συνεχῶς δοξολογία».

Ἡ κολασμένη ψυχή

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Μιά γνωστή μου γριά ἦταν πολύ τσιγγούνα. Ἡ κόρη της ἦταν πολύ καλή καί ὅ,τι ἤθελε νά δώση ἐλεημοσύνη τό ἔρριχνε ἀπό τό παράθυρο ἔξω, ἔβγαине μέ ἄδεια χέρια, γιατί τήν ἔλεγε μήπως πῆρε τίποτε, καί ὕστερα τό ἔπαιρνε καί τό ἔδινε. Ὅμως ἄν τῆς ἔλεγε ὅτι ὁ καλόγηρος (ἐγώ δηλαδή), εἶπε νά μοῦ δώσης αὐτό τό πρᾶγμα, τό ἔδινε.

»Μετά τόν θάνατό της βλέπω ἕναν νέο (θᾶτανε ὁ φύλακας της Ἀγγελος) καί μοῦ λέει: «Ἐλα καί σέ θέλει ἡ...». Δέν μπόρεσα νά καταλάβω τί μοῦ συνέβη καί βρεθήκαμε στήν Κόνιτσα, μπροστά σ' ἕνα τάφο. Κάνει τό χέρι του ἔτσι καί ἀνοίγει ὁ τάφος. Βλέπω μέσα ἕνα πολτό ἀπό γλίτσες καί τήν γνωστή μου γριά, πού εἶχε ἀρχίσει νά λυώνη καί νά φωνάζη: «Καλόγερε, σῶσε με».

»Τήν πόνεσα, τήν λυπήθηκα. Χωρίς νά τήν σιχαθῶ, κατέβηκα μέσα, τήν ἀγκάλιασα καί τήν ρωτοῦσα: «Τί ἔχεις;». Μοῦ λέει: «Πές μου, ὅ,τι μοῦ ζητήσες ἐγώ πρόθυμα δέν σοῦ τῶδωσα;» «Ναί, ἔτσι εἶναι», εἶπα. «Ἐντάξει», τήν καθυσύχασε ὁ νέος (φύλακας Ἀγγελός της).

»Ἐκανε πάλι τό χέρι του ἔτσι καί ξανατράβηξε τόν τάφο σάν κουρτίνα καί

βρέθηκα πάλι στό Καλύβι.

»Οί ἀδελφές ἀπό τήν Σουρωτή μέ ρώτησαν: «Τί σοῦ συνέβη τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα;»¹⁶. Ἀπαντῶ: «Νά κάνετε προσευχή γι' αὐτή τήν ψυχή».

»Σέ δύο μῆνες¹⁷ τήν βλέπω πάλι. Ὑπῆρχε ἕνα χάος καί ψηλά σ' ἕνα ἴσιωμα ἦταν παλάτια, σπίτια πολλά, ἄνθρωποι πολλοί. Ἐκεῖ πάνω ἦταν ἡ γριά πολύ χαρούμενη. Τό πρόσωπό της ἦταν σάν μικροῦ παιδιοῦ· μόνο ἕνα σημαδάκι εἶχε καί ἕνα Ἀγγελάκι τό ἔτριβε γιά νά καθαρίση καί αὐτό.

»Βαθειά στό χάος εἶδα κάποιους νά χτυποῦνται, νά ταλαιπωροῦνται καί νά προσπαθοῦν νά ἀνέβουν πάνω.

»Τήν ἀγκάλιασα ἀπό χαρά. Τήν πῆρα πιό πέρα, γιά νά μὴν μᾶς βλέπουν καί πληγώνωνται. Μοῦ εἶπε: «Ἐλα νά σοῦ δείξω πού μέ ἔβαλε ὁ Κύριος».

Φῶς γλυκύτατον

«Κάποτε», διηγήθηκε, «ἐνῶ ἔλεγα τήν εὐχή τή νύχτα, ἦρθε μέσα μου μιά χαρά μεγάλη. Συνέχισα νά λέω τήν εὐχή καί ξαφνικά τό Κελλί μου πλημμύρισε ἀπό φῶς. Ἦταν λευκό μέ μιά μικρή ἀπόχρωση πρὸς τό γαλάζιο. Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε γλυκά. Συνέχισα νά κάνω κομποσχοίνι μέχρι πού βγήκε ὁ ἥλιος. Τό φῶς ἦταν τόσο δυνατό! Πιό δυνατό ἀπό τό φῶς τοῦ ἡλίου. Ὁ ἥλιος ἔχανε τήν λάμψη μπροστά του. Ἐβλεπα τόν ἥλιο καί μοῦ φαινόταν τό ἡλιακό φῶς ὠχρό, ὅπως εἶναι τό φῶς τῆς σελήνης κατὰ τήν πανσέληνο. Τό φῶς τό ἔβλεπα γιά πολύ. Μετά, ὅταν τό φῶς ἔλειψε καί ἡ χάρις μειώθηκε, τότε δέν εὗρισκα καμμιά παρηγοριά καί χαρά.

Μέ τέτοιες παρακλήσεις πνευματικές ἡ θεία χάρις παρηγοροῦσε τόν ἐκουσίως πτωχεύσαντα καί μέ αὐταπάρνηση ἀσκούμενο Γέροντα Παῖσιο.

Ὁ Γιωργάκης ἀπό τό Θιβέτ

Ἦρθε στό Ἅγιον Ὅρος καί γύριζε στά μοναστήρια ἕνας νέος ἡλικίας 16-17 χρόνων, ὁ Γιωργάκης. Ἀπό ἡλικίας τριῶν ἐτῶν οἱ γονεῖς του τόν ἔβαλαν σέ βουδδιστικό μοναστήρι στό Θιβέτ. Προχώρησε πολύ στήν Γιόγκα, ἔγινε τέλειος μάγος, μποροῦσε νά καλῇ ὅποιον δαίμονα ἤθελε. Εἶχε μαύρη ζώνη καί ἤξερε τέλεια καράτε. Μέ τήν δύναμη τοῦ Σατανᾶ ἔκανε ἐπιδείξεις πού προξενοῦσαν ἐντύπωση. Χτυποῦσε μέ τό χέρι του μεγάλες πέτρες καί ἔσπαζαν σάν καρύδια. Μποροῦσε νά διαβάξῃ κλειστά βιβλία. Ἐσπαζε στήν παλάμη του φουντούκια, ἔπεφταν κάτω τά τσόφλια καί οἱ καρποί ἔμεναν κολλημένοι στό χέρι του.

Κάποιοι μοναχοί ἔφεραν τόν Γιωργάκη στόν Γέροντα γιά νά τόν βοηθήσῃ. Ρώτησε τόν Γέροντα, τί δυνάμεις εἶχε καί τί μποροῦσε νά κάνῃ. Ἀπάντησε ὅτι ὁ ἴδιος δέν ἔχει καμμιά δύναμη καί ὅτι ὅλη ἡ δύναμη εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Γιωργάκης θέλοντας νά ἐπιδείξῃ τήν δύναμή του συγκέντρωσε τό βλέμμα

¹⁶ Συγκεκριμένα στίς 30-11-73 (ἡ 74).

¹⁷ Στίς 30-1-74 (ἡ 75).

του σέ μιά μεγάλη πέτρα πού ἦταν σέ ἀπόσταση καί ἡ πέτρα ἔγινε θρύψαλα. Τότε ὁ Γέροντας σταύρωσε μιά μικρή πέτρα καί τοῦ εἶπε νά τήν σπάσῃ καί αὐτή. Αὐτός συγκεντρώθηκε, ἔκανε τά μαγικά του, ἀλλά δέν κατάφερε νά τήν σπάσῃ. Τότε ἄρχισε νά τρέμῃ, καί οἱ σατανικές δυνάμεις, πού νόμιζε ὅτι ἔλεγε, μὴ μπορώντας νά σπάσουν τήν πέτρα, στράφηκαν ἐναντίον του καί τόν ἐκσφενδόνισαν στήν ἄλλη ὀχθὴ τοῦ ρέματος. Ὁ Γέροντας τόν μάζεψε σέ ἄθλια κατάσταση.

«Ἄλλη φορὰ», διηγήθηκε ὁ Γέροντας, «ἐνῶ συζητούσαμε, ξαφνικά σηκώθηκε, μοῦ ἔπιασε τὰ χέρια καί μοῦ τὰ γύρισε πρὸς τὰ πίσω. «Ἄν μπορῇ, ἄς ἔρθῃ νά σ' ἐλευθερώσῃ ὁ Χατζεφεντής», μοῦ εἶπε. Τό αἰσθάνθηκα σάν βλασφημία. Κούνησα ἔτσι λίγο τὰ χέρια μου καί τινάχθηκε πέρα. Μετά σάν ἀντίδραση πήδησε ψηλά καί πήγε νά μέ χτυπήσῃ μέ τό πόδι του, ἀλλά τό πόδι του σταμάτησε κοντά στό πρόσωπό μου, σάν νά βρῆκε ἓνα ἀόρατο ἐμπόδιο! Μέ φύλαξε ὁ Θεός.

»Τὴ νύχτα τόν κράτησα καί κοιμήθηκε στό Κελλί μου. Οἱ δαίμονες τόν ἔσυραν μέχρι κάτω στὸν λάκκο καί τόν ἔδειραν γιὰ τὴν ἀποτυχία του. Τό πρωὶ σέ κακὴ κατάσταση, τραυματισμένος, γεμᾶτος ἀγκάθια καί χώματα, ὡμολογοῦσε: «Μέ ἔδειρε ὁ Σατάν, γιατί δέν μπόρεσα νά σέ νικήσω».

Ἐπεισε τόν Γιωργάκη νά τοῦ φέρῃ τὰ μαγικά του βιβλία καί τὰ ἔκαψε.

Ὁ Γέροντας τόν κράτησε λίγο κοντά του καί τόν βοήθησε, ὅσο ἔκανε ὑπακοή. Ἐνδιαφέρθηκε νά μάθῃ, ἂν εἶναι βαπτισμένος, καί μάλιστα ἔμαθε καί σέ ποιά Ἐκκλησία εἶχε βαπτισθῇ. Ὁ Γιωργάκης συγκλονισμένος ἀπὸ τὴν δύναμη καί τὴν χάρι τοῦ Γέροντα, ἐπιθυμοῦσε νά γίνῃ μοναχός ἀλλὰ δέν μπόρεσε.

Ὁ Γέροντας χρησιμοποιοῦσε τὴν περίπτωση τοῦ Γιωργάκη γιὰ νά ἀποδείξῃ πόσο μεγάλη εἶναι ἡ πλάνη αὐτῶν πού νομίζουν ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες εἶναι ἴδιες, ὅλες τὸν ἴδιο Θεό πιστεύουν, καί ὅτι δέν διαφέρουν οἱ Θιβητιανοὶ μοναχοὶ ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους.

Ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας στὸν ἱερομόναχο Γ.: «Ἐνιωθα κάποια δυσκολία νά προσευχηθῶ στὸν Χριστό. Τὴν Παναγία τὴν ἔχω σάν μάννα. Τὴν ἀγία Εὐφημία τό ἴδιο. Τὴν φωνάζω: «ἀγία Εὐφημούλα μου». Στὸν Χριστό ἐνιωθα δύσκολα. Τὴν εἰκόνα Του μέ φόβο τὴν φιλοῦσα. Καί ὅταν τὴν ὥρα πού ἔλεγα τὴν εὐχὴ ἔφευγε καμμιὰ φορὰ ὁ νοῦς μου ἀπὸ τὸν Χριστό, δέν στενοχωριόμουν. «Ποιός εἶμαι ἐγώ, γιὰ νὰ χω συνέχεια τὸν νοῦ μου στὸν Χριστό», σκεπτόμουν. Καί συνέβη αὐτό πού θὰ σοῦ πῶ:

»Ἦταν βράδυ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, θὰ ξημέρωνε τοῦ ἀγίου Κάρπου¹⁸. Νιῶθω ἀνάλαφρος, πούπουλο. Καμμιὰ ὄρεξη νά κοιμηθῶ. Σκέφτομαι: «Ἄς καθήσω νά γράψω κάτι γιὰ τὸν παπα-Τύχωνα νά τό στείλῳ στίς ἀδελφές». Μέχρι τίς 8.30' ἀγιορείτικα ἔγραψα ὡς τριάντα σελίδες. Ἄν καί δέν νύσταζα, εἶπα νά ξαπλώσω, γιατί ἐνιωθα λίγη κούραση στὰ πόδια.

»Παίρνει νά φωτίζῃ. Στίς 9 ἡ ὥρα (6 περίπου κοσμικά τό πρωὶ) δέν εἶχα κοιμη-

¹⁸ Στίς 26-5-1977.



θη. Σέ μία στιγμή σάν νά χάθηκε ό τοίχος τοῦ Κελλιού μου (δίπλα στό κρεβάτι πρὸς τό ἐργαστήριο). Βλέπω τόν Χριστό μέσα στό φῶς, σέ ἀπόσταση ἕξι μέτρα περίπου. Τόν ἔβλεπα ἀπὸ τό πλάϊ. Τά μαλλιά του ἦταν ξανθά καί τά μάτια του γαλανά. Δέν μου μίλησε. Κοίταξε λίγο δίπλα, ὄχι ἀκριβῶς ἐμένα.

»Δέν ἔβλεπα μέ τά σωματικά μάτια. Αὐτά εἴτε ἀνοιχτά εἶναι εἴτε κλειστά, καμμιά διαφορά δέν ἔχει. Ἐβλεπαν τά μάτια τῆς ψυχῆς.

»Όταν Τόν εἶδα σκέφθηκα: Πῶς μπόρεσαν νά φτύσουν τέτοια μορφή; Πῶς μπόρεσαν -οἱ ἀθεόφοβοι- νά ἀκουμπήσουν τέτοια μορφή; Πῶς μπόρεσαν νά μπήξουν καρδιά σ' αὐτό τό σῶμα; Πά! πά! πά!

»Ἀπόμεινα! Τί γλυκύτητα ἐνιώθα! Τί ἀγαλλίαση! Δέν μπορῶ νά ἐκφράσω μέ δικά μου λόγια τὴν ὁμορφιά αὐτή. Ἦταν αὐτό πού λέει: «Ὁ Ὁραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων». Αὐτό ἦταν. Δέν ἔχω δεῖ ποτέ τέτοια εἰκόνα του. Μόνο μία κάποτε -δέν θυμᾶμαι πού- ἔμοιαζε κάπως.

»Θᾶξιζε νά ἀγωνίζεται κανεῖς χίλια χρόνια γιὰ νά δῇ αὐτή τὴν ὁμορφιά γιὰ μία στιγμή μόνο. Τί μεγάλα καί ἀνείπωτα εἶναι δυνατόν νά χαρισθοῦν στὸν ἄνθρωπο, καί μέ τί τιποτένια ἀσχολούμαστε!

»Πιστεύω πῶς εἶναι ἓνα δῶρο πού μοῦ ἔκανε ὁ παπα-Τύχων. Νά μὴν τό πῆς σέ κανέναν. Πολύ τό σκέφθηκα νά τό πῶ καί σέ σένα. Βλέπεις τόση ὥρα δέν σοῦ μίλησα, τώρα πού φεύγεις»¹⁹.

Ἦστερα ἀπὸ δύο μέρες ὅταν ξανασυναντήθηκαν, ὁ Γέροντας εἶπε: «Όλη τὴ νύχτα ἐκλαιγα γιατί σοῦ τόπα. Δέν φοβᾶμαι πῶς θά τό πεῖς. Ἀλλὰ ἐγὼ ζημιώθηκα».

Τό γεγονός αὐτό τό αἰσθάνθηκε καί μία ἀδελφή στὴν Σουρωτή καί ἔγραψε στὸν Γέροντα: «Τάδε τοῦ μηνός, τάδε ὥρα... Τά ὑπόλοιπα θά μᾶς τά πεῖτε ἐσεῖς». Καί πράγματι, ὅταν ἀργότερα βγήκε ἔξω, τοὺς τό διηγήθηκε καί μάλιστα περιέγραψε καί ἀγιογράφησαν τόν Χριστό, ὅπως ἀκριβῶς τόν εἶδε.

Θεόσταλτο ψάρι

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Ἦταν ἡ Κυριακή τοῦ Τυφλοῦ. Αἰσθανόμουν ἐξάντληση καί μοῦ πέρασε ὁ λογισμὸς ὅτι, ἂν εἶχα νά φάω λίγο ψαράκι, θά μοῦ ἔκανε καλό. Ὁχι ἀπὸ ἐπιθυμία, ἀλλὰ σάν φάρμακο. Εἶχα προβλήματα καί μέ τά ἔντερά μου. Βγήκα νά πάω ἔξω. Γυρίζοντας εἶδα ἓνα μεγάλο πουλί σάν ἀετό νά χαμηλώνει πολὺ καί ἔσκυψα νά μὴν μέ χτυπήσει. Φοβήθηκα μήπως εἶναι τίποτε τοῦ πειρασμοῦ, γι' αὐτό δέν ἔδωσα σημασία καί μπήκα γρήγορα στό Κελλί μου.

»Σέ λίγο χρειάστηκε πάλι νά βγῶ ἔξω. Στό ἴδιο σημεῖο πού εἶχα σκύψει εἶδα νά σπαρταράει ἓνα μεγάλο ψάρι. Πρῶτα ἔκανα τὸν σταυρό μου, εὐχαρίστησα τὸν Θεό καί μετὰ πῆρα τό ψάρι. Ἀλλὰ, σοῦ κάνει καρδιά μετὰ νά τό φᾶς;».

Ὁ φύλακας Ἄγγελος

Ὁ Γέροντας διηγήθηκε: «Ἦταν τοῦ ἀγίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου²⁰. Περ-

¹⁹ Ἐλέχθησαν στίς 28 Μαΐου 1977.

²⁰ Στίς 4 Φεβρουαρίου τοῦ 1979.

νοῦσα μιά περίοδο μέ πολλές στενοχώριες, καί ἐξ αἰτίας αὐτῶν εἶχα δυνατούς πονοκεφάλους. Ἀπό τήν πίεση χτυποῦσε τό μάτι μου καί κινδύνευα νά πάθω ἐγκεφαλικό. Τό ἔνιωθα σάν νά χτυποῦσε κάποιος ἀπό μέσα μέ σφυρί καί ἤθελε νά πεταχθῇ ἔξω. Κατά ἡ ὥρα 9 τό βράδυ (κοσμική ὥρα), ἐνῶ εἶχα ξαπλώσει στό κρεβάτι, εἶδα ἕναν Ἄγγελο πολύ ὡραῖον, σάν νά βγῆκε ἀπό μέσα μου, μέ μορφή μικροῦ παιδιοῦ δώδεκα χρονῶν. Τά μαλλάκια του ἦταν κατάξανθα μέχρι τούς ὤμους. Μοῦ χαμογέλασε καί πέρασε ἀπαλά τό χέρι του πάνω ἀπό τά μάτια μου. Ἀμέσως μοῦ ἔφυγε ὅλη ἡ στενοχώρια καί ἔπαψαν οἱ πόνοι. Ἐνιωθα τέτοια γλυκύτητα πού προτιμοῦσα νά ξαναπονέσω, ἀρκεῖ νά δῶ καί πάλι τόν φύλακα Ἄγγελό μου».

Εὐθυμα καί εὐστροφα²¹

Ὁ Γέροντας συχνά διηγεῖτο χαριτωμένες ἱστορίες πού προκαλοῦσαν αὐθόρμητο γέλιο, γιά νά παρηγορήσῃ θλιμμένες ψυχές, ἀλλά ἦταν καί ἴδιον τοῦ χαρακτηριστοῦ. Εἶχε ὅμως καί τήν λεπτότητα νά μὴν πληγῶνῃ κανέναν καί νά μὴν κατακρίνῃ πρόσωπα. Ἀπό τά πολλά σημειώνονται λίγα ἐπιλεκτικά:

*

Στὴν «Παναγούδα» μιά ἡμέρα φύτευε κοκκάρι πού τό εἶχε μέσα σ' ἕνα κουτί ἀπὸ καλαμαράκια. Ἦρθε ἕνας «ἔξυπνος» μέ τά χέρια πίσω καί τόν ρώτησε τί κάνει.

- Φυτεύω καλαμαράκια, ἀπάντησε ὁ Γέροντας.
- Πιάνουν, Γέροντα;
- Πῶς; Ἄμα τά βάλῃς μέ τά μουστάκια κάτω, πιάνουν.

*

«Στὴν πνευματική ζωή νά μὴ χωλαίνουμε, νά μὴ μένουμε στό χῶλ (προθάλαμο). Ὅσοι χωλαίνουν δὲν μπαίνουν στό σαλόνι τοῦ Θεοῦ», ἐννοώντας τόν παράδεισο.

*

Παραμονές τοῦ Τριωδίου εἶπε σέ κάποιον προσκυνητή: «Ἐχεις περάσει ἀπὸ τά διόδια; Ἐκεῖ ὅταν περνᾶνε πληρώνουν. Ἐμεῖς ὅταν περνᾶμε στό Τριῶδιο πληρώνουμε;», ἐννοώντας: κάνουμε καμμία θυσία;

*

Ἐπικρίνοντας μέ χαριτωμένο τρόπο τήν χρήση νοθευμένου κεραιοῦ, ἔλεγε ὅτι ἐπειδὴ εἶναι ἀπὸ παραφίνῃ, παρὰ (χρήματα) ἀφήνει.

*

Κάποιος δαιμονισμένος τοῦ εἶπε: «Εἰμὶ ὁ Ὡν. Πέσε νά μέ προσκυνήσης». Τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Γέροντας: «Ὅνος εἶσαι, βρέ, ὅνος εἶσαι», ἀπευθυνόμενος στό δαιμόνιο πού στὴν πραγματικότητα μιλοῦσε.

²¹ Γιά τὴν ἀκρίβεια, τὰ ἀναφερόμενα στό παρόν κεφάλαιο δὲν ἐλέχθησαν ὅλα στὸν «Τίμιο Σταυρό».



Στήν αυλή της «Παναγούδας» (5-6-1983)



Θ'. ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΟΥΔΑ

ΔΟΣΙΜΟ ΣΤΟΥΣ ΠΟΝΕΜΕΝΟΥΣ

Ἐγκατάσταση στήν «Παναγούδα»

Ο Γέροντας, ἀφοῦ πέρασε ἔνδεκα χρόνια ἀγώνων καί προσφορᾶς στό Καλύβι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἀποφάσισε ὕστερα γιά κάποιον πνευματικό λόγο νά ἀναχωρήσῃ ἀπό αὐτό.

Στίς 27 Φεβρουαρίου, ἡμέρα πού τοῦ εἶχε ἐμφανισθῇ ἡ ἀγία Εὐφημία, βρῆκε, καθ' ὑπόδειξη τοῦ γερο-Ἰωακείμ, τήν «Παναγούδα». Τό γεγονός τό αἰσθάνθηκε ὡς εὐλογία τῆς Ἀγίας καί συγκινημένος τήν εὐχαρίστησε γιά τήν πρόνοιά της.

Τό Καλύβι εἶχε βασικές ἐλλείψεις γιατί ἦταν παλαιό καί ἐγκαταλελειμμένο. Ἐλείπαν πόρτες, παράθυρα, ταβάνια· τό πάτωμα εἶχε τρύπες καί ἡ σκεπή ἔβαζε νερά. Ἀρχισε μέ πολύ κόπο τίς πλέον ἀναγκαῖες ἐπισκευές. Χρήματα δέν εἶχε, ἀλλά καί δύσκολα δεχόταν.

Ἐκτός ἀπό τήν ὁλοήμερη κοπιαστική ἐργασία εἶχε καί τόν κόσμο.

Ὅλη τήν ἡμέρα τοὺς δεχόταν, τοὺς κερνοῦσε καί θυσίαζε ὥρες πολλές μαζί τους γιά νά ἀκούσῃ τά προβλήματα τους, νά σηκώσῃ τόν σταυρό τους, νά πάρῃ τόν πόνο τους, νά συμβουλευθῇ, νά ἐπιτιμήσῃ, νά θεραπεύσῃ, ἀκόμη καί νά τοὺς διασκεδάσῃ, χωρίς καθόλου νά ὑπολογίζῃ, ἂν ὁ ἴδιος ἦταν ἄγρυπνος, νηστικός, διψασμένος, κουρασμένος, ἄρρωστος.

Σύν τῷ χρόνῳ ὅμως ὁ ἀριθμός τῶν ἐπισκεπτῶν αὐξήθηκε ὑπερβολικά· ξεπερνοῦσε τά ὅρια τῆς ἀντοχῆς του. Ἐλεγε ἐξομολογητικά: «Δέν ὀρίζω τόν ἑαυτό μου. Ἐχῶ γίνῃ πρόγραμμα τῶν ἀνθρώπων. Παλαιά ὁ νοῦς μου βυθιζόταν στήν εὐχή. Τώρα ζῶ τά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων. Πολλές φορές πετιέμαι στόν ὕπνο!».

Παρ' ὅτι ὅμως τοὺς δεχόταν ὅλους, ὁ κόσμος δέν τόν ἀλλοίωσε· δέν τόν ἐκκοσμίκευσε. Ἀντίθετα ὁ Γέροντας μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ μεταμόρφωνε τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐμφάνιση τοῦ ἀγίου Βλασίου

Ἦταν ἡ 21ῃ Ἰανουαρίου 1980, Κυριακή τοῦ Ἀσώτου, πρὸς Δευτέρα. Ὁ Γέροντας ἐνῶ προσευχόταν τό βράδυ στό Κελλί του μέ τό κομποσχοίνι, βλέπει νά

παρουσιάζεται μπροστά του μέσα σέ φῶς ἕνας Ἅγιος ἄγνωστος πού φοροῦσε μανδύα καλογερικό. Δίπλα του στόν τοῖχο τοῦ Κελλιοῦ του, πάνω ἀπό τήν σόμπα φαίνονταν ἐρείπια Μοναστηριοῦ. Αἰσθανόταν ἀπερίγραπτη χαρά καί ἀγαλλίαση καί σκεφτόταν «ποιός Ἅγιος εἶναι;». Τότε ἄκουσε φωνή ἀπό τήν Ἐκκλησία: «Εἶναι ὁ ἅγιος Βλάσιος ἀπό τά Σκλάβαινα»²².

Ἀπό εὐγνωμοσύνη, γιά νά εὐχαριστήσῃ τόν Ἅγιο γιά τήν τιμή πού τοῦ ἔκανε, μετέβη στά Σκλάβαινα καί προσκύνῃσε τά χαριτόβρυτα Λείψανά του.

«Χριστέ μου, εὐλόγησέ με...»

Στίς 26 Μαρτίου 1984 συνέβη στόν Γέροντα ἕνα γεγονός πού τό διηγήθηκε μετὰ ἀπό λίγες ἡμέρες ὡς ἑξῆς: «Ἐνῶ προσευχόμουν ἀντικρύζοντας τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, κάτι ἔνιωσα μέσα μου καί πέφτοντας στό πάτωμα εἶπα: «Χριστέ μου, εὐλόγησέ με». Καί ἀμέσως αἰσθάνθηκα μιά εὐωδία γιά πολλή ὥρα νά γεμίζει ὅλο τό Κελλί μου. Ἀκόμη καί ἕνα χαλάκι γεμάτο χῶμα πού εἶχα καί αὐτό εὐωδίαζε. Ἐμεῖνα γονατιστός καί ἀσπαζόμουν καί αὐτό τό χαλάκι μέ τίς σκόνες».

«Φοβερό ὄραμα!»

Ὁ Γέροντας στίς 11-4-1984 τήν Τρίτη τῆς Διακαινισίμου, στίς 12 τά μεσάνυχτα, εἶδε ἕνα ὄραμα πού ἀναφέρεται στό φοβερό ἔγκλημα τῶν ἐκτροῶσεων. Διηγήθηκε: «Ἐνῶ εἶχα ἀνάψει δύο κεράκια, ὅπως συνήθως, καί ὅταν κοιμᾶμαι ἀκόμη, γιά ὅσους πάσχουν ψυχικά καί σωματικά, πού συμπεριλαμβάνονται καί οἱ κεκοιμημένοι, βλέπω ἕνα φοβερό ὄραμα! Ἐναν κάμπο ἀπό σιτάρι, ἀλλά τό σιτάρι δέν εἶχε ξεσταχυάσει ἀκόμη, μόλις ἄρχιζε νά καλαμιάζῃ. Ἐγώ βρισκόμουν ἔξω ἀπό τήν μάνδρα τοῦ χωραφιοῦ καί κολλοῦσα κεριά ἀπ' ἔξω στόν τοῖχο γιά τούς κεκοιμημένους. Ἀριστερά ἦταν ἕνας τόπος ἀνώμαλος, κρημνώδης καί χέρσος, ὁ ὁποῖος σεῖόταν ἀπό μιά δυνατή βοή, ἀπό χιλιάδες φωνές σπαρακτικές, πού ἔκαναν νά ραγίζει καί ἡ πιό σκληρή καρδιά. Ἐνῶ ὑπέφερα ἀπό τό ἄκουσμα τῶν σπαρακτικῶν ἐκείνων φωνῶν καί δέν μπορούσα νά ἐξηγήσω τό ὄραμα, ἄκουσα μιά φωνή νά μοῦ λέῃ: «Ὁ μέν κάμπος μέ τό σπαρμένο σιτάρι, πού δέν ἔχει ξεσταχυάσει, εἶναι τό κοιμητήρι μέ τίς ψυχές τῶν νεκρῶν πού θ' ἀναστηθοῦν. Ὁ δέ τόπος ἐκεῖνος, πού σεῖεται ἀπό τίς σπαρακτικές φωνές, εἶναι ὁ τόπος πού βρίσκονται οἱ ψυχές τῶν παιδιῶν ἀπό τίς ἐκτροῶσεις».

»Ἐνῶ λοιπόν συνήλθα ἀπό τό ὄραμα, δέν μπορούσα ὅμως νά συνέλθω ἀπό τόν πολύ πόνο πού ἔνιωσα καί δέν μπορούσα νά πλαγιάσω, γιά νά ξεκουρασθῶ λίγο, παρ' ὅλο πού ἦμουν κατάκοπος ἀπό τήν ὁδοιπορία καί ὀρθοστασία τῆς προηγούμενης ἡμέρας!»

²² Βλ. καί ἀρχιμ. Αὐγουστίνου Κατσαμπίρη, Ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Βλάσιος ὁ Ἀκαρνάν, Ἀθῆναι 21990, σ. 525.

«Ἡ Παναγία!»

Διηγήθηκε ὁ Γέροντας: «Τὴν περασμένη Σαρακοστή²³ παρουσιάστηκε ἡ Παναγία ντυμένη στ' ἄσπρα. Μοῦ εἶπε ὅτι θὰ συμβοῦν πολλά στὸν κόσμον, γι' αὐτὸ νὰ φροντίσω νὰ πάρω... (κάτι πού ἀφοροῦσε προσωπικά τὸν ἴδιο)».

Φανερώθηκε κοντὰ στὴν Βορειοανατολική γωνία τῆς Καλύβης του. Ὅταν τὴν εἶδε ὁ Γέροντας, εἶπε ταπεινά: «Παναγία μου, καὶ ὁ τόπος εἶναι βρώμικος²⁴ καὶ ἐγὼ βρώμικος». Ὅμως ἔκτοτε εὐλαβεῖτο καὶ τὸν τόπο «οὐ ἔστησαν οἱ πόδες» τῆς ἀχράντου Θεομήτορος. Ἦθελε στὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ φυτέψῃ λουλούδια, γιὰ νὰ μὴν πατιέται.

Περὶ Ἀντιχρίστου, 666 καὶ ταυτοτήτων

Ὁ π. Παῖσιος συμμεριζόταν τίς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπαντοῦσε στὸν προβληματισμό τους. Ἐνα θέμα πού προβληματίσε ιδιαίτερα ἐκείνη τὴν περίοδο τοὺς πιστοὺς, ἦταν καὶ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων.

Ὁ Γέροντας ἔλαβε θέση καὶ μίλησε ξεκάθαρα. Δέν ἀρκέσθηκε μόνο νὰ ἀπαντᾷ στὰ πολλά ἐρωτήματα τῶν πιστῶν, ἀλλὰ τὸ ἔτος 1987 ἔγραψε τὴν γνωστὴ του ἐπιστολή: «Σημεῖα τῶν καιρῶν-666»²⁵. Ἐγινε μὲ ἀνακούφιση δεκτὴ καὶ μέχρι σήμερα καθοδηγεῖ. Πολλοὶ ἀναθεώρησαν τίς ἀπόψεις τους, καὶ συντάχθηκαν μὲ τίς ἀπόψεις τοῦ Γέροντα. Ἐπειδὴ προεῖδε ὅτι καὶ στὸ μέλλον θὰ χρειασθεῖ, τὴν ἔγραψε ἰδιοχειρῶς καὶ τὴν ὑπέγραψε, γιὰ νὰ μὴν ἀλλοιωθοῦν οἱ ἀπόψεις του, πού τίς κράτησε ὡς τὴν κοίμησή του.

Συμπερασματικά ὁ Γέροντας πίστευε ὅτι: Τὸ σφράγισμα εἶναι ἄρνηση. Ἀκόμη καὶ ἡ ταυτότητα εἶναι ἄρνηση. Ὅταν ἔχουν πάνω στὴν ταυτότητα τὸ σύμβολο τοῦ διαβόλου 666²⁶ καὶ ὑπογράφω, ἄρα τὸ ἀποδέχομαι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Εἶναι ἄρνηση, ξεκάθαρα πρᾶγματα. Ἀρνεῖσαι τὸ Ἅγιο Βάπτισμα, βάζεις ἄλλη σφραγίδα, ἀρνεῖσαι τὴν σφραγίδα τοῦ Χριστοῦ καὶ παίρνεις τοῦ διαβόλου. Ἄλλο εἶναι πού στὰ νομίσματα ἔχουν τὸ 666 -»ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι...»²⁷- καὶ ἄλλο ἡ ταυτότητα πού εἶναι κάτι τὸ προσωπικό.

»Ἀκόμη καὶ ἂν δεχθῇ νὰ σφραγισθῇ κανεὶς ἀπὸ ἀδικαιολόγητη ἄγνοια ἢ ἀδιανοησία, πάλι χάνει τὴν θεία χάρι καὶ δέχεται δαιμονικὴ ἐνέργεια».

«Μεταμόρφωσις»

Ἦταν ἡ 28η Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1992. Σὲ ἓνα Κελλί τῆς Καψάλας γινόταν ἀγρυπνία πρὸς τιμὴν τοῦ ὁσίου Ἰσαάκ τοῦ Σύρου. Μεταξὺ τῶν πατέρων ἦταν καὶ

²³ Στὶς 21 Φεβρουαρίου 1985.

²⁴ Ὅπως ἐπειδὴ μερικὲς φορὲς πετοῦσε ἐκεῖ κοντὰ φλουδες.

²⁵ Παραπέμπω τὸν ἀναγνώστη στὴν ἐπιστολή τοῦ Γέροντα πού κυκλοφόρησε αὐτοτελῶς, καθὼς καὶ σὲ ἓνα φυλλάδιο, πού περιέχει ἀποσπάσματα ἀπομαγνητοφωνημένης συνομιλίας του γι' αὐτὰ τὰ θέματα, Ἐκδοση Καλύβης Ἀναστάσεως, Καψάλα 1995. Βλ. ἐπίσης Γέροντος Παΐσιου, Λόγοι Β', σ. 175-192.

²⁶ Ἀποκ. ιζ', 18.

²⁷ Λουκ. κ', 25.



Κατουνάκια



Παναγούδα



Σκήτη Ἰβήρων



Παναγούδα

ὁ γέροντας Παῖσιος, πού εὐλαβεῖτο ἰδιαίτερος τόν ἅγιο Ἰσαάκ. Συμμετεῖχε στήν ἀγρυπνία ἀπό ἓνα Κελλάκι, πού ἦταν συνέχεια τῆς μικρῆς Λιτῆς.

Πρὶν ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Ἑσπερινοῦ οἱ ψάλτες ἦταν ὅλοι στὸν δεξιό χορό καὶ ἔψαλλαν τὸ δοξαστικό. Στὸ μικρὸ Ἐκκλησάκι ἐπικρατοῦσε ἔντονα κατανυκτικὴ ἀτμόσφαιρα. Ὅλοι ἄκουγαν μέ προσοχή. Τὴν ἀγρυπνία παρακολουθοῦσαν καὶ δύο Ὁρθόδοξοι Λιβανέζοι, ἓνας κληρικός καὶ ἓνας νέος, πού τὴν ὥρα ἐκείνη στέκονταν στὰ στασίδια τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ. Σέ μιὰ στιγμή γύρισε νὰ πῇ κάτι ὁ κληρικός στὸ νέο καὶ βλέπει τὸν Γέροντα ὄρθιο, ὑπερυψωμένον ἀπὸ τὸ ἔδαφος 25-30 ἑκατοστά, νὰ κρατᾷ μέ τὸ ἀριστερὸ χέρι τὸ κομποσχοῖνι του καὶ νὰ βρίσκεται ὁλόκληρος μέσα σέ φῶς. Τὰ ἀκάλυπτα μέρη τοῦ σώματός του, πρόσωπο καὶ χέρια, ἐξέπεμπαν φῶς· πολὺ δυνατὸ φῶς! Αντικρῦζοντας τὸ ἀσυνήθιστο καὶ ὑπερκόσμιο θέαμα τοῦ ἦρθε νὰ ξεφωνήσῃ, ἀλλὰ ἡ φωνή του δέν ἔβγαινε. Βλέποντας τὴν ἐκπληξὴ τοῦ κληρικοῦ ἐστράφη καὶ ὁ νέος πρὸς τὰ πίσω καὶ εἶδε καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιο θέαμα. Ὁ Γέροντας εἶχε λίγο σκυμμένο τὸ κεφάλι, προσέχοντας στὸν ἑαυτό του. Φαινόταν εὐχαριστημένος καὶ μειδιοῦσε. Αἶφνης δέν μποροῦσαν νὰ τὸν ἀντικρῦσουν θαμβωμένοι ἀπὸ τὸ φῶς πού εἶχε δυναμώσει. Ὅταν σέ λίγο κατῶρθωσαν νὰ σηκώσουν πάλι τὰ μάτια τους νὰ τὸν κοιτάξουν, τὸν εἶδαν πλέον στήν φυσιολογικὴ του κατάστασι.

Ἔργόχειρα τοῦ Γέροντα



ΑΛΛΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩΝ

«Έχεις σπασμένα πόδια»

Γραπτή μαρτυρία Κωνσταντίνου... από Α.:

«Ήταν ή πρώτη φορά πού πήγαινα στόν π. Παΐσιο. Μέ ρώτησε:

– Κώστα, πώς ήρθες ἐδῶ; Ἐσύ ἔχεις σπασμένα πόδια.

»Καί συνέχισε:

– Κώστα, ὁ Θεός γιά νά τήν πάρη, τήν ἀγάπησε πιο πολύ.

– Ποιά πάτερ; Ρώτησα μέ ἀπορία.

– Τή μνηστή σου.

»Πράγματι, τό 1991 εἶχα πάθει σοβαρό ἀτύχημα, εἶχα σπάσει τά πόδια μου καί σκοτώθηκε ή μνηστή μου».

«Θά πάρουμε τήν Πόλη»

Μιά ομάδα μαθητῶν τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς συμφώνησαν νά ρωτήσουν τόν Γέροντα ἂν θά πάρουμε τήν Πόλη καί ἂν θά ζοῦν καί οἱ ἴδιοι τότε.

Πῆγαν στό Καλύβι του, πήραν κέρασμα, ἀλλά ντρέπονταν νά ρωτήσουν. Ὁ ἕνας ἔκανε νόημα στόν ἄλλο καί τελικά κανεῖς δέν τολμοῦσε νά κάνη τήν ἐρώτηση. Τότε τοὺς λέγει ὁ Γέροντας: «Τί εἶναι, βρέ παλληκάρια; Τί θέλετε νά ρωτήσετε; Γιά τήν Πόλη; Θά τήν πάρουμε καί θά ζεῖτε κιόλας».

Ἕνα παιδί μετέφερε τά λόγια τοῦ Γέροντα στόν δάσκαλο Κωνσταντῖνο Μαλλίδη, πού ἦταν καλός Χριστιανός καί θερμός πατριώτης. Αὐτός ἤρθε μέ ἐνδιαφέρον νά βεβαιωθῇ καλύτερα ἀπό τόν ἴδιο τόν Γέροντα, καί ρώτησε γιά τήν Πόλη. Ὁ Γέροντας τοῦ ἀπάντησε: «Ἄστα αὐτά, Κώστα· δέν εἶναι γιά μᾶς αὐτά. Ἐμεῖς γιά ἄλλη Πόλη πρέπει νά ἐτοιμαζώμαστε».

Αὐτά ἦταν προσημάνσεις γιά τόν ἐπικείμενο θάνατό τους, γιατί πράγματι δέν ἄργησε νά φύγῃ πρῶτα ὁ Κώστας καί ὕστερα ὁ Γέροντας, γιά τήν ἀληθινή καί οὐράνια Πατρίδα μας, «τήν καινήν πόλιν», τήν ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Γέροντας καί οἱ νέοι

Ὁ Γέροντας εἶχε ἰδιαίτερη πνευματική σχέση μέ τούς νέους. Τούς ἀγαποῦσε πραγματικά σάν παιδιά του, ἐνδιαφερόταν νά βροῦν τόν δρόμο τους καί προσευχόταν γι' αὐτούς. Τούς βοηθοῦσε νά ὑπερβοῦν τίς δυσκολίες καί τά προβλήματά τους. Συνέπασχε καί συμπονοῦσε μαζί τους. Αὐτοί διαισθανόμενοι τήν μεγάλη του ἀγάπη, τοῦ εἶχαν ἀπεριόριστη ἐμπιστοσύνη, τοῦ ἔκαναν ὑπακοή, καί κυριολεκτικά τόν λάτρευαν. Ἐβλεπες στό Κελλί του ναρκωμανεῖς, ἀναρχικούς, παραστρατημένους, ψυχασθενεῖς, μπερδεμένους, ἀπελπισμένους μέχρι αὐτοκτονίας... Ἀφοῦ μέ τίς συμβουλές τοῦ Γέροντα μετανοοῦσαν καί συνέρχονταν, στήν συνέχεια τόν ἐπισκέπτονταν ἀλλοιωμένοι πνευματικά, ἀλλά καί κήρυκες μετανοίας στούς φίλους τους, πού τούς ἔφερναν μαζί τους στόν Γέροντα. Γιά νά φανῇ ὁ τρόπος βοηθείας σημειώνονται ἐνδεικτικῶς λίγα περιστατικά:

*

Βοήθησε πολλούς τοξικομανεῖς νά ἀποτοξινωθοῦν. Στήν ἀρχή κατώρθωνε νά ξυπνήσῃ τό ἐνδιαφέρον τους, νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί τους κερδίζοντας τήν ἐμπιστοσύνη τους. Τόν παρακολουθοῦσαν μέ προσοχή καί δέχονταν τίς συμβουλές του. Πολλοί μέ τήν προσευχή καί τήν βοήθειά του ἀπελευθερώθηκαν ἀπό τό πάθος καί ἔγιναν θερμοί Χριστιανοί καί καλοί οἰκογενειάρχες. Ἐλεγε μέ συμπόνια: «Τά καημένα, δέν μποροῦν νά συμμαζευτοῦν. Ἡ νεολαία σήμερα ἀχρηστεύεται μόνη της». Ὁ ἴδιος τούς ἔδενε τά κορδόνια ἀπό τά παπούτσια, ἔδιωχνε τίς μύγες πού τούς ἐνωχλοῦσαν καί τακτοποιοῦσε τά μαλλιά τους πού ἔπεφταν στά μάτια τους. Τούς συμβούλευε νά ἐξομολογηθοῦν, νά ζοῦν πνευματική ζωή, νά βροῦν μιά ἀπλή ἐργασία, γιά νά ἀπασχολοῦνται. Συνιστοῦσε νά τρῶνε καρότα καί τούς ἔδινε καί ἄλλες πρακτικές ὁδηγίες. Τούς ἔστελνε σέ κατάλληλο περιβάλλον γιά ἀποτοξίνωση, τούς βοηθοῦσε νά ἐνταχθοῦν στήν κοινωνία καί νά δημιουργήσουν οἰκογένεια.

Κάποιος ναρκωμανής νέος, προσπαθοῦσε νά κόψῃ τό πάθος του ἀπό τό ὅποιο ὑπέφερε ὁ ἴδιος καί ἡ οἰκογένειά του. Ἄν καί μέσα του εἶχε μιά ἀμυδρά καί ἀκα-



Ὁ Γέροντας μέ προσκυνητές



Φωτογραφία π. Γαβριήλ Φιλοθεΐτου

θόριστη εικόνα για τόν π. Παΐσιο, ἐν τούτοις στήριξε σ' αὐτόν τήν τελευταία του ἐλπίδα. «Θᾶχει αὐτός κανένα φάρμακο γιά νά τά κόψω», σκεφτόταν κατηφορίζοντας πρὸς τήν «Παναγούδα». Μόλις τόν εἶδε ὁ Γέροντας τοῦ εἶπε χαμογελώντας: «Ἐλα, ἔλα' ἔχω κάτι καλὰ χάπια γιά σένα», καί τοῦ ἔβαλε στήν φούχτα του λίγα φουντούκια.

Πράγματι τὰ «χάπια» του ἀποδείχθηκαν ἀποτελεσματικά καί ἔγινε τό θαῦμα. Ἡ ἐξάρτηση τοῦ νέου ἀπό τὰ ναρκωτικά κόπηκε «μαχαίρῳ»!

*

Εἶναι πολλές οἱ περιπτώσεις πού μανιώδεις καπνιστές ἔκοψαν τό τσιγάρο χάρις στόν Γέροντα. Τά λόγια του δέν ἦταν ἀπλές συμβουλές ἀλλά εἶχαν δύναμη. Ἐφερναν διάθεση ἀποστροφῆς πρὸς τό τσιγάρο καί κοβόταν ἡ ἐπιθυμία νά καπνίσουν. Ἀλλά περισσότερο βοηθοῦσε μέ τήν προσευχή του.

*

Ὁ Γέροντας θεωροῦσε καταστρεπτική τήν ἐπίδραση τῆς τηλεόρασεως γιά ὅλους καί ἰδιαίτερα γιά τὰ παιδιά καί τούς νέους. Ἀνέφερε μέ πόνο περιπτώσεις παιδιῶν πού οἱ γονεῖς τους, γιά νά ἔχουν τήν ἡσυχία τους, τὰ ἄφηναν ὥρες νά βλέπουν τηλεόραση, μέ ἀποτέλεσμα νά καταστρέφονται διανοητικά, ψυχικά καί σωματικά. Τόνιζε ἐπί πλέον τήν βλάβη πού φέρνει στό σῶμα μέ τήν ἀκτινοβολία πού ἐκπέμπει στά κυοφορούμενα βρέφη καί στά μικρά παιδιά. Μιλοῦσε ἀκόμη καί γιά δαιμονικές ἐπιδράσεις. Γι' αὐτό σέ κάθε εὐκαιρία ἀπέτρεπε ἀπό τήν τηλεόραση καί συμβούλευε νά τήν πετάξουν ἀπό τό σπίτι δίνοντας στά παιδιά τους κάτι ἄλλο πνευματικό (βίβλους Ἀγίων, ἀγρυπνίες καί προσκυνήματα) ἢ οὐδέτερο (ἀθῶα παιχνίδια καί ἐκδρομές).



Ι'. ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΑ ΚΟΙΜΗΣΗ

Πόνος καί ασθένειες

Οπως προαναφέρθηκε, ή άσκηση καί ό πόνος συνώδευσαν ισοβίως τόν Γέροντα. Ό πόνος καί οί ασθένειες του είχαν γίνει σχεδόν μόνιμη κατάσταση. Ό ίδιος πονούσε αλλά παρηγορούσε τούς πονεμένους.

Όταν έγχειρίστηκε στους πνεύμονες, κρυολόγησε καί του έδωσαν ισχυρή αντίβωση, ενώ ήταν νηστικός. Του φάνηκε «σάν νά ξεφλουδίστηκαν τά έντερά του». Έκτοτε απέκτησε μεγάλη ευαισθησία. Μέ τό παραμικρό κρυολόγημα είχε ένοχλήσεις, γουργουρητά καί έβγαζε άφρους καί αίμα. Τό ίδιο συνέβαινε καί μέ όρισμένες τροφές.

Τά τελευταία χρόνια είχε συχνότερη αίμορραγία στά έντερα, πού σταδιακά αύξανε. Έξαντλείτο από τήν αίμορραγία καί τήν μεγάλη κούραση. «Μου έρχεται μερικές φορές νά σβήσω», έλεγε.

Μερικές φορές μάλιστα έπεφτε λιπόθυμος στήν αϋλή της Καλύβης του, καί όταν συνερχόταν ευχαριστούσε τόν Θεό, πού δέν τόν είδε κανείς.

Από τήν μεγάλη απώλεια αίματος τό πρόσωπό του έγινε κάτωχρο.

Ό Γέροντας δέν άνησυχούσε. Ό ίδιος ήξερε καλύτερα από τόν καθένα καί γιά τήν ασθένεια καί γιά τό τέλος του, πού αισθανόταν νά πλησιάζη, αλλά δέν τό έλεγε σέ όλους.

Ό Γέροντας, στίς 22 Οκτωβρίου 1993, βγήκε από τό Άγιον Όρος, γιά τήν άγρυπνία του όσιου Αρσενίου στήν Σουρωτή. Αϋτή όμως έπρόκειτο νά είναι ή τελευταία έξοδός του. Δέν θά επέστρεφε πλέον ούτε κεκοιμημένος.

Έν τω μεταξύ έπαθε ειλεό. Έφραξαν τά έντερα, σταμάτησε γιά λίγο καί ή αίμορραγία. Έκ των πραγμάτων αναγκάστηκε νά ύποκύψη στίς παρακλήσεις νά ύποβληθῇ σέ εξέτάσεις.

Η ασθένειά του εξελίχθηκε έν συντομία ως εξής:

Στό Θεαγένειο Νοσοκομείο οί γιατροί διεπίστωσαν τήν ύπαρξη προχωρημένου καρκίνου.

Ακολουθώντας τήν ύπόδειξη του γιατρού πήγαινε γιά άκτινοβολίες, ώστε νά προετοιμασθῇ ό όγκος γιά τήν έγχείρηση. Αφαιρέθηκε ό όγκος του παχέος έντέρου, αλλά ή νόσος εξελισσόταν τρομερά γρήγορα. Σέ όλο αϋτό τό διάστημα ήταν χαριτωμένος καί ευδιάθετος, καί έλεγε τά όμορφα άστεία του, σάν νά μήν ήταν αϋτός ό ασθενής. Παρηγορούσε καί ανακούφιζε όποιον πήγαινε κοντά του.

– Γέροντα, γιατί δέν κάνετε προσευχή νά σās θεραπεύση ό Θεός, άφου σās έχουμε τόσο ανάγκη, τόν ρώτησε κάποιος.



Έτος 1992. Τό τελευταίον Πάσχα τοῦ Γέροντα μέ τούς πατέρες.

– Τί; Νά κοροϊδεύουμε τόν Θεό; Αφοῦ ἐγώ ζήτησα νά μοῦ δώσῃ αὐτή τήν ἀρρώστια...

Μακαρία καί ἀφανής κοίμησις

Ἐνῶ ὑποτασσόταν ταπεινά στίς ὑποδείξεις τῶν γιατρῶν, κάποια ἡμέρα κάλεσε τόν γιατρό καί τοῦ εἶπε:

– Ἐδῶ θά σταματήσουμε τήν θεραπεία.

– Γιατί, Γέροντα;

– Τώρα θά κάνεις ὑπακοή ἐσύ. Θά δώσεις ἐντολή νά σταματήσουμε. Τώρα δέν μπορῶ νά κάνω τίποτε. Χθές θέλησα νά προσευχηθῶ γονατιστός καί δέν μπόρεσα. Δέν μπορῶ νά δῶ κανέναν· ἔληξε ἡ ἀποστολή μου. Αὐτό ἦταν. Ἐδῶ θά μέ ἀφήσετε.

– Γέροντα, τό συκῶτι σας πρήστηκε καί σᾶς πονάει, τοῦ εἶπα, γιατί εἶχε κάνει μεταστάσεις φοβερές.

»Χαμογέλασε καί μοῦ εἶπε:

– Ἀ, αὐτό εἶναι τό καμάρι μου, μή στενοχωριέσαι. Αὐτό μέ κράτησε ὥς τά ἐβδομήντα, καί αὐτό τώρα μέ στέλνει, ὅσο πιό γρήγορα μπορεῖ, ἐκεῖ πού πρέπει νά πάω. Μή στενοχωριέσαι γι' αὐτό, μιᾶ χαρά εἶμαι».

Δέν δεχόταν νά κάνη ἐνέσεις παυσίπονες. Δέν ἤθελε νά λείψῃ τελείως ὁ πόνος.

Ὁ Γέροντας εἶχε ἐπιθυμία νά ἐπιστρέψῃ στό Ἅγιον Ὄρος. Νά κοιμηθῇ καί νά ταφῇ ἀφανῶς στό Περιβόλι τῆς Παναγίας,

Ἀλλά καί πάλι ἐμποδίστηκε ἀπό νέα ἐπιδείνωση τῆς ἀσθενείας. Πίσω ἀπό αὐτές τίς δυσκολίες καί τὰ ἐμπόδια κρυβόταν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δηλαδή νά ταφῇ ἔξω στόν κόσμο. Οἱ ἄνθρωποι, ὅσο τόν εἶχαν ἀνάγκη, ὅταν ζοῦσε, ἄλλο τόσο θά τόν χρειάζονταν καί μετά τήν κοίμησή του.

Οἱ πόνοι συνεχῶς ἐπιτείνονταν καί ἔφθασαν πλέον νά ἰσοτιμοῦνται μέ τούς πόνους τῶν μαρτύρων.

Δέν πανικοβαλλόταν, δέν γόγγυζε, ἀλλά υπέμενε καί δοξολογοῦσε.

Ἐλεγε: «Ὅσο μέ ὠφέλησαν οἱ ἀρρώστιες, δέν μέ ὠφέλησε ἡ ἀσκήση πού σάν μοναχός ἔκανα τόσα χρόνια».

Στήν ἑορτή τῆς ἀγίας Εὐφημίας, 11 Ἰουλίου (ν.ή.), ἡμέρα Δευτέρα, κοινώ-
νησε γιά τελευταία φορά γονατιστός στό κρεβάτι του, ἀφοῦ πλέον ἀδυνα-
τοῦσε νά μεταβῇ στήν Ἐκκλησία.

Εἶχε σταματήσει νά βλέπῃ κόσμο. Ἦθελε νά εἶναι μόνος, νά προσεύχεται ἀπερίσπαστα καί νά προετοιμασθῇ καλύτερα γιά τήν ἔξοδό του. Ἐξυπηρε-
τεῖτο μέχρι τέλους μόνος, ἐταλαιπωρεῖτο ἀφάνταστα, ἦταν ὅμως χαρούμε-
νος καί εἰρηνικός.

Ὁ Γέροντας πέρασε τήν τελευταία νύχτα μαρτυρική. Ἐπεκαλεῖτο τήν Πα-



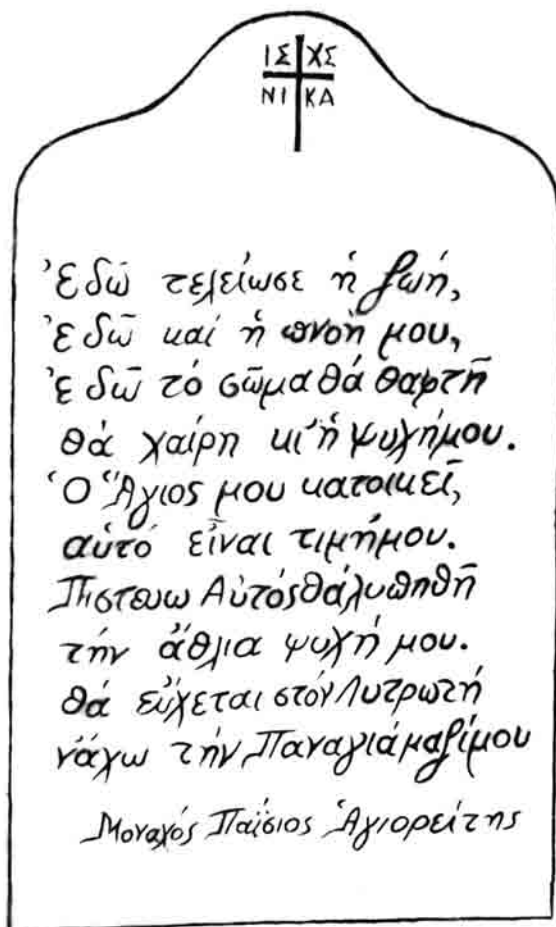
Ὁ ἀπέραντος τάφος τοῦ Γέροντα στήν Ἱ.Μ. Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ
Θεολόγου Σουρωτῆς

ναγία μέσα στους πόνους του: «Γλυκειά μου Παναγία», ἔλεγε. Ἐχασε τίς αἰσθήσεις του γιά δύο ὥρες, καί ὅταν συνήλθε, μέ σβησμένη φωνή εἶπε: «Μαρτύριο, πραγματικό μαρτύριο», καί ἔπειτα ἐκοιμήθη εἰρηνικά. Ἦταν ἡ 12η Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1994, ἡμέρα Τρίτη καί ὥρα 11η π.μ. καί μέ τό παλαιό ἑορτολόγιο ἡ 29η Ἰουνίου, μνήμη τῶν πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου.

Ἐνταφιάσθηκε πίσω ἀπό τόν ναό τοῦ ὁσίου Ἀρσενίου, χωρίς νά μάθη καί χωρίς νά κληθῇ κανεῖς στήν κηδεία του. Αὐτό ἦταν τό θέλημα τοῦ Γέροντα. Νά γίνη ἀφανῶς ἡ κηδεία του.

Μετά ἀπό τρεῖς ἡμέρες, πού ἔγινε γνωστή ἡ κοίμησή του, τό τί συνέβη εἶναι ἀπερίγραπτο. Ἀπό ὅλα τά μέρη μιά κοσμοσυρροή ξεχυνόταν γιά νά προσκυνήσουν τόν τάφο του. Ἐβλεπε κανεῖς αὐθόρμητες ἐκδηλώσεις ἀγάπης καί εὐλαβείας. Ἄλλοι τόν ἐπεκαλοῦντο ὡς Ἅγιο. Ἄλλοι ἀπό εὐλάβεια ἔπαιρναν χῶμα ἀπό τόν τάφο του. Ὅσοι εἶχαν κάποιο προσωπικό του ἀντικείμενο τό θεωροῦσαν μεγάλη εὐλογία.

Ἐπάνω στόν ἀπέριττο τάφο του, σέ μαρμαρίνη πλάκα, χαράχθηκε τό ποίημα πού γράφτηκε ἀπό τόν ἴδιο:





ΙΑ΄. ΘΑΥΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ

«Οὐκ ἀπέστη ἡμῶν»

Ο Γέροντας δέν ἔπαυσε νά βοηθᾷ τοὺς ἀνθρώπους καί μετὰ τήν κοίμησή του. Οἱ ἄνθρωποι καταφεύγουν στόν Γέροντα καί ζητοῦν τίς πρεσβείες του, ἐπεὶδὴ πιστεύουν στήν ἀγιότητά του. Ὁ τάφος του ἔγινε πανορθόδοξο προσκύνημα. Ἐχει πολλή εὐλογία καί χάρι. Συγκεντρώνει τοὺς πονεμένους καί παρηγορεῖ τοὺς θλιμμένους. Θεραπεύονται ἀσθενεῖς καί γίνονται πολλά θαύματα. Καί τό Κελλάκι του στό Ἅγιον Ὅρος ἔγινε ἐπίσης προσκύνημα. Καθημερινά περνοῦν ἐπισκέπτες πού εἶχαν γνωρίσει τόν Γέροντα καί εὐεργετήθηκαν, γιά νά τόν εὐχαριστήσουν ἢ ἄλλοι γιά νά δοῦν πού ζοῦσε.

Τά θαυμαστά γεγονότα πού κάνουν οἱ Ἅγιοι, ἐμφανίσεις καί θεραπείες, τά βλέπουμε καί στόν Γέροντα καί μετὰ τήν κοίμησή του. Ἰδιαίτερος θεραπεύει καρκινοπαθεῖς καί δαιμονισμένους. Ἐμφανίζεται καί σώζει πολλούς ἀπό τροχαῖα δυστυχήματα. Πολλοί ἀσθενεῖς τόν εἶδαν μέσα στά Νοσοκομεῖα. Διάφορα προσωπικά του ἀντικείμενα θαυματουργοῦν καί ἐκπέμπουν ἄρρητη εὐωδία.

Εἶναι ἀμέτρητα τά μετὰ τήν κοίμηση θαύματα τοῦ Γέροντα καί συνεχῶς γίνονται καί νέα.

«Διά τοῦ λόγου τό ἀληθές» σημειώνονται στήν συνέχεια ἐπιλεκτικά ἐλάχιστα, ἐπιβεβαιωμένα καί μαρτυρημένα ἀπό αὐτόπτες μάρτυρες.

Εὐωδία

Τό χάρισμα τῆς εὐωδίας καί μετὰ τήν κοίμηση τοῦ Γέροντα δέν ἐξαφανίστηκε. Πολλοί αἰσθάνονται εὐωδία, ὅταν προσκυνοῦν τόν τάφο του, ὅταν ἐπισκέπτονται τό Κελλάκι του στό Ἅγιον Ὅρος, ἢ ἄλλοι αἰσθάνονται εὐωδία ἐξερχόμενη ἀπό προσωπικά ἀντικείμενα ἢ ρούχα του.

Ὅπως μαρτυροῦν οἱ πατέρες πού διαδέχθηκαν τόν Γέροντα στό Κελλάκι του, «τόν πρῶτο καιρό μετὰ τήν κοίμησή του σχεδόν ὅλοι οἱ ἐπισκεπτόμενοι τό Κελλάκι αἰσθάνονταν αὐτή τήν ξεχωριστή εὐωδία.

Μαρτυρεῖ ὁ π. Α. Κ.: «Τήν χρονιά πού ἐκοιμήθη ὁ Γέροντας ἔγινε Λειτουργία τήν ἡμέρα πού ἐώραζε τό Κελλάκι του. Αἰσθάνθηκα κατὰ τήν ὥρα τῆς θείας Λειτουργίας ἰσχυρή εὐωδία, ἡ ὁποία μέ συνώδευσε μέχρι τό Κουτλουμουσί καί ἔπειτα χάθηκε».

Διάσωση παιδιού

Ο π. Χρήστος Τσάνταλης από τή Νέα Μηχανιώνα Θεσσαλονίκης καί ἐφημέριος Κερασιᾶς, μέ ἑννέα παιδιά, καταθέτει: «Μερικά ἀπό τά παιδιά μου ἔπαιζαν στήν ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ καί κάποια στιγμή ἄρχισαν νά πηδοῦν τόν φωταγωγό. Ἐνα ἀγοράκι μου ἔξι ἐτῶν, πού ἀκόμη δέν μιλάει καλά, θέλησε καί αὐτό νά πηδήξῃ. Βρέθηκε στό κενό καί σάν βολίδα ἔφυγε πρὸς τά κάτω. Ἐπese ἀπό τόν τρίτο ὄροφο. Ἦλθαν τά παιδιά τρομαγμένα καί μοῦ τό εἶπαν. Ἐτρεξα μέ χτυποκάρδι στό βάθος τοῦ φωταγωγοῦ, γιά νά περιμαζέψω τό μικρό. Ἐμεινα ἐκπληκτος ὅταν τό εἶδα νά ἔρχεται πρὸς τό μέρος μου κατακίτρινο ἀπό τόν φόβο. Τό πήγα στό Νοσοκομεῖο. Οἱ γιατροί τό ἐξέτασαν καί εἶπαν ὅτι δέν ἔχει τίποτε, οὔτε τό παραμικρό τραῦμα.

»Καταλάβαμε ὅτι πρόκειται περὶ θαύματος, καί σκέφθηκα πὼς ἡ θαυματουργὸς εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Νέας Μηχανιώνας ἔσωσε τό παιδί. Τό πήγα στήν εἰκόνα τῆς καί τό ρώτησα: «Αὐτή σέ φύλαξε;». Αὐτό ἀπάντησε «ὄχι». Μέ ὠδηγήσε στήν φωτογραφία τοῦ π. Παΐσιου καί μοῦ τόν ἔδειξε μέ τό δάκτυλο (ὅτι δηλαδή αὐτός μέ κράτησε)».

Ἐπεμβάσεις σέ τροχαῖα

Ο κ. Στ. ἀπό τήν Καλαμάτα, κάτοικος Ἀθηνῶν, ταξίδευε μέ τό αὐτοκίνητό του πρὸς τά Ἰωάννινα. Καθ' ὁδόν ἔπese θῦμα ἰσχυρῆς μετωπικῆς συγκρούσεως, κατὰ τήν ὁποία τό αὐτοκίνητό του κυριολεκτικὰ διαλύθηκε καί ὁ ἴδιος τραυματίστηκε σοβαρά στό κεφάλι. Μεταφέρθηκε ἀναίσθητος στό Νοσοκομεῖο καί μπήκε στήν ἐντατική.

Ἐνῶ εὐρίσκετο στήν κατάσταση αὐτή, εἶδε μία φωτεινή νεφέλη καί στό μέσον ἕναν ἡλικιωμένο μοναχό. Παρ' ὅτι δέν εἶχε ἰδιαίτερη σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, ἐπειδὴ ἐκεῖνες τῖς ἡμέρες εἶχε ἀκούσει ἀπό γνωστό του γιά κάποιον χαρισματοῦχο γέροντα Παῖσιο, μέσα στήν ἐκπληξή του ρώτησε αὐθόρμητα τόν ἄγνωστο μοναχό:

– Εἶσαι ὁ γέροντας Παῖσιος;

Ο Γέροντας δέν ἀπάντησε. Χαμογέλασε, τόν χάιδεψε ἑλαφρά στό κεφάλι καί τοῦ εἶπε:

– Μή φοβᾶσαι· θά γίνεις καλά!

Ο Στ. συνῆλθε. Ἄν καί σαστισμένος ἀπό τό παράδοξο τοῦ πράγματος, καί παρόλο πού ἀγνοοῦσε τόν θαυμαστό ἐπισκέπτη του, πίστεψε στήν διαβεβαίωσή του. Τήν διηγήθηκε μάλιστα μέ ἔντονο ὕφος καί στούς γιατρούς. Καί αὐτοί ἐκπληκτοὶ διαπιστώνοντας τήν ἀνθρωπίνως ἀνεξήγητη βελτίωσή του, ὡμολόγησαν:

– Ὅντως πρόκειται γιά θαῦμα!

Ἀφοῦ βγῆκε ἀπό τό Νοσοκομεῖο, στόν δρόμο περνώντας μπροστά ἀπό ἕνα βιβλιοπωλεῖο ἐκπληκτος ἀντίκρουσε στήν βιτρίνα τόν σωτήρα του. Ἀνεγνώρισε τήν μορφή του στό ἐξώφυλλο ἑνός βιβλίου. Ἐτσι ἀνεκάλυψε τόν εὐεργέτη του καί γεμάτος εὐγνωμοσύνη τό ἀγόρασε καί τό διάβασε.

Συγκινημένος ἦλθε νά προσκυνήσῃ στήν «Παναγούδα» (Ἰανουάριος 1998), ὅπου καί διηγήθηκε τά ἀνωτέρω. Ἐκτός τοῦ ὅτι τόν διέσωσε ἀπό βέβαιο σωμα-

τικό θάνατο, ή επέμβαση του Γέροντα άλλαξε και ριζικά την ζωή του. Ανεζήτησε πνευματικό και εξωμολογήθηκε. Σταμάτησε την κοσμική ζωή παρά τις έντονες πιέσεις των συγγενών. «Μου είναι αδύνατο να συνεχίσω τα ίδια στον νού μου ἔρχεται συνέχεια τό χαμογελαστό φωτεινό πρόσωπο του Γέροντα», ἔλεγε μέ δάκρυα στά μάτια.

*

Διήγηση εὐλαβοῦς ἐγγάμου Ἰερέως πού σπουδάζει στήν Θεσσαλονίκη. «Πρό καιροῦ ἦρθε ἓνας νέος καί μου εἶπε: «Πάτερ, ἐγώ χθές ἔπρεπε νά εἶχα πεθάνει, ἀλλά ὁ Θεός μέ ἔσωσε. Καθώς ἔτρεχα μέ μεγάλη ταχύτητα χτύπησα μέ τήν μοτοσυκλέττα μου ἐπάνω σέ ἓνα αὐτοκίνητο καί πετάχθηκα μακριά. Τήν στιγμή ἐκείνη εἶδα ἓναν παππούλη νά μέ πιάνη γερά ἀπό τό δεξι χέρι καί ἔτσι δέν ἔπαθα τίποτε».

»Εγώ (ὁ ἱερεὺς) τοῦ ἔδειξα μερικές εἰκόνες Ἀγίων καί φωτογραφίες συγχρόνων Γερόντων. Μόλις εἶδε τόν γέροντα Παῖσιο, φώναξε συγκινημένος: «Αὐτός ἦταν».

»Ὑστερα ἀπό λίγες ἡμέρες ξαναῆρθε καί μου ἀνέφερε ὅτι ἐκ τῶν ὑστέρων ἀνεκάλυψε στό τσεπάκι τοῦ μπουφάν του, στόν δεξιό βραχίονα (ἀκριβῶς ἐκεῖ πού τόν ἔπιασε ὁ Γέροντας), δύο μικρές εἰκονίτσες, μιά τοῦ Χριστοῦ καί μιά τοῦ γέροντος Παΐσιου πού τίς εἶχε βάλει ἡ μητέρα του κρυφά».

Πνευματικές νεκραναστάσεις

Τά περισσότερα ἀλλά καί μεγαλύτερα θαύματα τοῦ Γέροντα εἶναι τά ἠθικά θαύματα. Πολλοί ἄνθρωποι ἀδιάφοροι θρησκευτικά, ἄθεοι ἐκ πεποιθήσεως, χωρίς ἠθικούς φραγμούς, εἴτε μετά ἀπό κάποια μεταθανάτια ἐμφάνισή του, εἴτε συχνότερα ἀπό τήν ἀνάγνωση κάποιου βιβλίου του ἀναστήθηκαν πνευματικά, εἰσῆλθαν μέ ζῆλο στήν Ἐκκλησία καί κάποιοι καί στό μοναχικό στάδιο.

Νέος ζοῦσε στήν ἄγνοια καί στήν ἁμαρτία. Ὅχι τυχαῖα ἔπεσαν στά χέρια του οἱ Ἐπιστολές τοῦ Γέροντα, καί κυριολεκτικά συγκλονίστηκε. Ἄλλαξε ἡ ζωή του καί ἐπιθυμεῖ τόν μοναχικό βίο.

«Εγώ πρὶν ἔξι χρόνια», ὁμολογεῖ ἓνας νέος ἀπό τούς πολλούς, «ἤμουν ἀναρχικός. Φοροῦσα σκουλαρίκια καί ἔπαιρνα ναρκωτικά. Κάποιος ἀπό τήν παρέα μου εἶχε ἓνα βιβλίο τοῦ π. Παΐσιου καί μου τό ἔδωσε. Ἀπό περιέργεια τό ξεφύλλισα, μου κίνησε τό ἐνδιαφέρον καί τό τελείωσα μέσα σέ μιά νύχτα. Ἀπό τότε ἄλλαξε ἡ ζωή μου».

Τό κασκόλ του ἐξαφανίζει ὄγκο

Μαρτυρία Φιλίτσας... ἀπό τόν Βόλο:

«Βρέθηκα στήν δύσκολη θέση νά μὴν μπορῶ νά βοηθήσω καί νά ἡρεμήσω, τήν ἀπελπισμένη ἀδερφή μου, μετά ἀπό τήν ἐνδειξη ὄγκου στήν μαστογραφία πού ἔκανε.

»Μέ σεβασμό ζήτησα ἀπό ἀγαπητή μου φίλη τήν πολύτιμη κληρονομιά της, τό κασκόλ τοῦ σεβαστοῦ γέροντος Παΐσιου. Κρατώντας το σφιχτά στήν ἀγκαλιά

μου, μέ χέρια τρεμάμενα, μέ έντονο χτυποκάρδι, έτρεξα καί τό ένα-πόθεσα στήν άγκαλιά της πασχούσης. Έκείνη μέ δάκρυα στά μάτια πήγε στό εικόνισμα καί προσευχήθηκε. Της ευχήθηκα περαστικά, καί τό επέστρεψα άμέσως στήν φίλη μου.

»Μετά από 4-5 μέρες ή άρρωστη επανέλαβε τήν μαστογραφία. Τό θαύμα είχε γίνει. Η μαστογραφία ήταν πεντακάθαρη. Ο όγκος είχε εξαφανιστή. Μεγάλη ή χάρι του γέροντος Παΐσιου».



Θεραπεία δαιμονισμένης

Ένα πρωινό του Δεκεμβρίου του έτους 1996 στήν έκθεση της Μονής στήν Σουρωτή βρίσκονταν εκεί ή υπεύθυνη άδελφή, ένα άνδρόγυννο μέ τό μικρό τους κοριτσάκι καί τόν πατέρα τους, δύο μεσόκοπες γυναίκες καί ένας νεαρός άνδρας. Ξαφνικά ακούστηκε μιά δυνατή κραυγή. Μιά από τίς μεσόκοπες γυναίκες, άρκετά εύσωμη, σωριάστηκε στό πάτωμα καί άρχισε νά χτυπιέται καί νά ωρύεται άγρια. Κουνούσε τό κεφάλι γρήγορα πέρα-δωθε. Τό θέαμα ήταν πολύ άσχημο. Η γυναίκα μέ τό παιδάκι βγήκαν έξω, ένω οί άλλοι πλησίασαν νά τήν βοηθήσουν. Η γυναίκα μούγκριζε, άγκομαχούσε καί έλεγε μέ μιά άγρια, άπειλητική, άνδρική φωνή: «Θά σάς κανονίσω ρέ εγώ πού δέν πιστεύετε, θά σάς δείξω εγώ... νά, τώρα άκόμα λίγο καί θά σάς βάλω όλους στό χέρι μέ τό 666... θά μέ προσκυνάτε όλοι... χαμένοι, ήλίθιοι...» καί άλλες βρισιές.

Έπειτα άρχισε νά τσιρίζη καί έδειχνε φοβισμένη. «Παΐσιε, μέ καίς, μέ καίς, θέλεις νά μέ στείλης πίσω στά τάρταρα... Καί αυτή ή χαμένη όλο σέ μοναστήρια μέ φέρνει... τί τήν βοηθάς; Μέ καίς, μέ καίς», καί στρίγγλιζε δυνατώτερα. Χτυπιόταν τόσο δυνατά, πού ύπήρχε φόβος νά σπάση τό κεφάλι της. Ήταν φανερό ότι τήν πείραζε ό δαίμονας.

«Ά... αααά, φώναζε πάλι... Νά, ήρθε καί ή Μαρία τώρα... μέ καίς Παΐσιε», είπε μέ μιά δυνατή φωνή καί έμεινε άκίνητη σάν νά λιποθύμησε.

Πλησίασαν διστακτικά οί παριστάμενοι γιά νά τήν βοηθήσουν, ένω οί γυναίκες φρόντιζαν νά τήν σκεπάζουν μέ τά ρούχα της. Αφού τήν τακτοποίησαν, τήν σήκωσαν από τό πάτωμα. Είχε ανοίξει τά μάτια της καί έκλαιγε ήρεμα καί βουβά. Μιά εύχαριστία ξεχύθηκε από τά βάθη της καρδιάς της.

«Σ' εύχαριστώ, Γέροντα... Σέ εύχαριστώ, Θεέ μου», έλεγε καί ξανάλεγε μέ πολλή εύγνωμοσύνη. Σηκώθηκε, πήγε μπροστά σέ μιά εικόνα του Χριστού καί της Παναγίας καί αναλύθηκε σέ δυνατούς λυγμούς: «Θεέ μου... Θεέ μου. Πώς μέ καταδέχθηκες τήν ανάξια... Σέ εύχαριστώ, Θεέ μου, σέ εύχαριστώ, Γέροντα... Δέν άξιζα, Θεέ μου, τέτοια βοήθεια».

Η όλη σκηνή ήταν πολύ συγκινητική. Ύστερα χαιρέτησαν μέ εύγνωμοσύνη τήν άδελφή καί έφυγαν.

Η γυναίκα αυτή είχε δαιμόνιο. Φεύγοντας άνέφερε ότι τό προηγούμενο βράδυ είδε στόν ύπνο της τόν γέροντα Παΐσιο πού της είπε: «Έλα στόν τάφο μου καί θά σέ κάνω καλά». Ήρθε στό Μοναστήρι, ρώτησε πού εΐναι ό τάφος του Γέροντα, προσκύνησε τόν τάφο καί ύστερα ήρθαν στήν έκθεση, όπου συνέβησαν τά παραπάνω.

Παρέχει ανάβλεψη

Μαρτυρία Ρωσσίδος, κυρίας Λαρίσας Νικολάεβνα Μάσλοβα, ιατροῦ, ἀπὸ τὴν Μόσχα: «Ἐπαθα δυστύχημα μὲ ἀποτέλεσμα τὸ ἀριστερό μου μάτι νὰ χάσῃ τελείως τὸ φῶς του. Μὲ ἔφεραν στὸ πρῶτο Γενικὸ Νοσοκομεῖο τῆς Μόσχας. Οἱ θάλαμοι ἦταν γεμᾶτοι, γι' αὐτὸ μὲ ἔβαλαν στὸν διάδρομο. Τῇ νύχτᾳ δὲν κοιμήθηκα καθόλου. Ἔκανα προσευχὴ καὶ στενοχωριόμουν πολὺ. Πρὸς τὸ πρωί, ἐνῶ ἤμουν σὲ μιά κατάσταση μεταξύ ὕπνου καὶ ξύπνιου, ἦρθε ὁ μπάτουσκα Παῖσιος, τὸν εἶδα μπροστὰ μου ὀλοφάνερα καὶ τὸν ἀναγνώρισα, γιατί εἶχα διαβάσει ἕνα βιβλίο σχετικὸ μὲ τὴν ζωὴ του. Μοῦ σκέπασε τὸ κεφάλι μὲ μιά πετσετούλα καὶ ἐξαφανίστηκε. Τὴν ἴδια στιγμὴ κατάλαβα ὅτι βλέπει τὸ τυφλὸ μάτι μου. Οἱ γιατροὶ δὲν χρειάσθηκε νὰ κάνουν τίποτε. Νοσηλεύτηκα στὴν παραπάνω κλινικὴ ἀπὸ 4 μέχρι 11 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 2002. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀσθενείας μου εἶναι 31171.

»Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ γιὰ τὸ ἔλεός Του σέ μένα καὶ τὸν μπάτουσκα Παῖσιο γιὰ τὴν βοήθειά του».

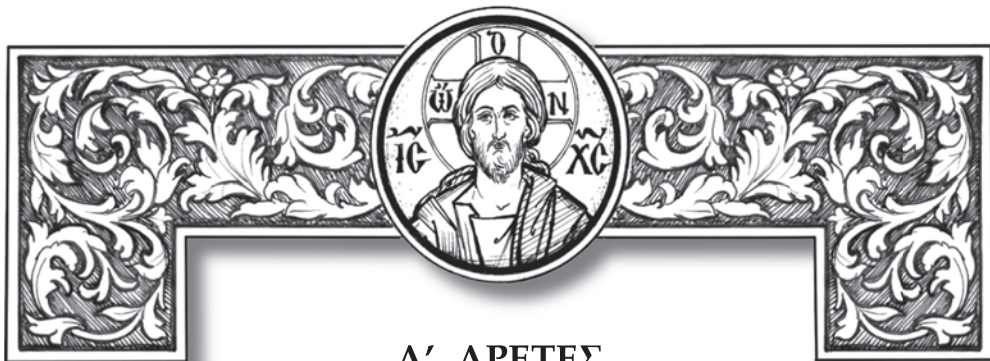


Παριστάμενος σὲ κουρὰ μοναχῆς

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ





Α'. ΑΡΕΤΕΣ

«Πλουτοταπεινώσις»

Ὅπως τό ἄλας μπαίνει σέ ὅλα τά φαγητά καί τά νοστιμίζει, ἔτσι καί στήν ζωή τοῦ Γέροντα, σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις, στά λόγια, στά γραπτά, στίς σχέσεις του μέ τοὺς ἄλλους, συναντοῦμε τήν ταπεινοφροσύνη. Ἐνδύθηκε ἡ ψυχὴ του σάν ἔνδυμα τήν ταπεινώση, τήν «στολή τῆς θεότητος»²⁸.

Τά θαύματα καί οἱ εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ ἀντί νά τοῦ φέρουν λογισμούς υπερηφανείας, γίνονταν ἀφορμές ταπεινώσεως καί μεγαλυτέρου ἀγῶνος. Αὐτή εἶναι ἡ ἰδιαιτερότητα τῆς ταπεινώσεώς του. Ταπεινώση ἀρχοντική, «πλουτοταπεινώσις»²⁹.

Ἀποστρεφόταν καί ἀπέφευγε τίς τιμές, τίς διακρίσεις, τά ἀξιώματα, τήν προβολή, ὅπως ἡ μέλισσα τόν καπνό. Εἶχε βαθειά καί ἀληθινὴ ταπεινοφροσύνη, ὅπως φαίνεται ἀπὸ αὐθόρμητες ἐκδηλώσεις του.

Στὴν Κέρκυρα ὅταν συνάντησε τόν φίλο καί συστρατιώτη του Παντελὴ Τζέκο, ἐκεῖνος τόν σύστησε στὴν μητέρα του: «Αὐτός εἶναι πού μέ ἔσωσε». Ὁ Γέροντας τινάχθηκε ἐπάνω καί εἶπε ζωηρά: «Ὅχι, ὄχι ἐγώ, ὁ Κύριος».

Στὴν ἐπικοινωνία μαζί του δέν ἔνωθες διαφορὰ, δέν σέ ἄφηνε νά αισθάνεσαι κατώτερος, γιατί ὁ ἴδιος δέν αισθανόταν ὅτι στέκεται ψηλότερα, ἀλλὰ ἔβλεπε τοὺς ἄλλους ἀνωτέρους του.

Ἐλεγε γιὰ τήν ταπεινώση: «Δέν ἀρκεῖ μόνο νά διώχνουμε τοὺς λογισμούς υπερηφανείας, ἀλλὰ νά σκεφθοῦμε τήν θυσία καί τίς εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ καί τήν δική μας ἀχαριστία. Τότε ἡ καρδιά μας καί γρανιτένια νά εἶναι ραγίζει.

Θέλοντας νά δείξη τὰ ἀποτελέσματα τῆς ταπεινώσεως ἀνέφερε τό ἑξῆς: «Μιά φορά ἓνα γατάκι ἦταν ἄρρωστο. Τό καημένο, πήγαινε νά κάνη ἔμετό καί δυσκολευόταν πολύ, δέν μποροῦσε. Τό πόνεσα πού ὑπέφερε. Τό σταύρωσα, τίποτε! «Βρέ χαμένε», λέω στὸν ἑαυτό μου, «ἓνα γατάκι δέν μπορεῖς νά βοηθήσης». Ὅταν ταπεινώθηκα, ἀμέσως ἔγινε καλά».

Γιὰ νά ἀποφύγῃ τίς ἐκδηλώσεις τιμῆς κατὰ τήν κηδεῖα του, ἀλλὰ καί στήν συνέχεια, ἐπιθυμοῦσε νά κοιμηθῇ καί νά ταφῇ ἀφανῶς στό Ἅγιον Ὅρος. Ἀλλὰ

²⁸ Ἀβ. Ἰσαάκ Λόγος Κ', σ. 76.

²⁹ «Ἄλλη ἢ τῶν πενθούντων σκυθρωπὴ ταπεινώσις, καί ἑτέρα ἢ τῶν ἔτι ἀμαρτανόντων τοῦ συνειδότος κατὰ γνώσις καί ἄλλη ἢ τοῖς τελείοις δι' ἐνεργείας Θεοῦ προσγινομένη μακαρία πλουτοταπεινώσις», Κλίμαξ Ε', θ'.

όταν πληροφορήθηκε ότι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦταν διαφορετικό, ταπεινά ὑπάκουσε καί ἔκοψε καί τήν τελευταία ἐπιθυμία του. Μόνο ζήτησε νά μήν κληθῇ κανεῖς στήν κηδεῖα του.

* * *

Ὁ γέροντας Παῖσιος εἶχε τήν μακαρία ἀπλότητα, εἶχε ἀγιότητα βίου, ἔβλεπε τό ἄκτιστο φῶς καί ζοῦσε μεγάλες καταστάσεις, ἀλλά εἶχε καί τήν πνευματική γνώση. Ἐγνώριζε πολύ καλά ὅτι αὐτά πού ζοῦσε ἦταν γεγονότα θεῖα, σπάνιες καταστάσεις χάριτος. Ἀλλά ἐγνώριζε καλύτερα ὅτι αὐτά ἦταν τοῦ Θεοῦ δικές του ἦταν μόνο οἱ ἁμαρτίες. Εἶχε πλήρη συνείδηση ὅτι ὅλα αὐτά ἦταν μιά ἐλεημοσύνη τοῦ Θεοῦ στόν ἴδιο. Γι' αὐτό ἔλεγε: «Εἶμαι ἕνα κονσερβοκούτι, πού γυαλίζει στόν ἥλιο καί φαίνεται χρυσό, ἀλλά εἶναι ἄδειο. Ἄν μέ ἐγκαταλείψῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, θά γίνω ὁ πιό μέγας ἀλήτης καί θά γυρίζω μέσα στήν Ὁμόνοια, πού καί σάν λαϊκός δέν πάτησα ποτέ σέ καφενεῖο».

Τήν μεγάλη του ἄσκηση δέν τήν ἐλάμβανε καθόλου ὑπ' ὄψιν του, διότι τήν ἔκανε ἀπό ἀγάπη πρὸς τόν Χριστό καί ὄχι «χάριν μισθαποδοσίας». Ἐνιωθε ἐλεημένος καί ὑποχρεωμένος στόν Θεό. Αναστέναζε καί πονοῦσε, διότι δέν εἶχε κάνει τίποτε. «Γνώρισα Ἀγίους καί ἔπρεπε νά κάνω πολλά», ἔλεγε. Ἐνιωθε ὅτι δέν ἀνταποκρίθηκε, δέν κατώρθωσε νά προσφέρει αὐτά πού ἔπρεπε στόν Θεό.

Αὐτός ἦταν ὁ Γέροντας. Μέγας, βυθισμένος μέσα στήν ἄβυσσο τῆς «πλουτοταπεινώσεώς» του, μέ πλήρη ἐπίγνωση τῶν θείων χαρισμάτων, ἀλλά καί τῆς ἀναξιοτήτός του.

Ἔργατης καί κήρυξ μετανοίας

Ἐπιστρέφοντας ἀπό μιά ἐξοδό του στόν κόσμο ὁ Γέροντας εἶπε: «Ἡ ἁμαρτία σήμερα ἔγινε τῆς μόδας. Οὔτε τό δέκα τοῖς ἑκατό δέν ἦταν ἐξομολογημένοι ἀπό αὐτούς πού εἶδα. Ἐγώ ἔχω ἀνάγκη καί κάθε μέρα νά ἐξομολογοῦμαι καί αὐτοί δέν βρίσκουν ἁμαρτίες!».

Ὁ Γέροντας ἐκινεῖτο σέ ἄλλον πνευματικό χῶρο. Ἀξιολογοῦσε διαφορετικά τίς πράξεις του. Γιά τούς ἄλλους εὑρίσκε πάντα ἐλαφρυντικά, τόν ἑαυτό του ὅμως τόν ἔκρινε αὐστηρά. Ἐλεγε: «Τεκμήριο γνησιότητος τῆς πνευματικῆς ζωῆς κάποιου εἶναι ἡ μεγάλη αὐστηρότητα στόν ἑαυτό του καί ἡ πολλή ἐπιείκεια στούς ἄλλους. Νά μήν χρησιμοποιοῦ τούς κανόνες γιά κανόνια ἐναντίον τῶν ἄλλων». Ἐκανε λεπτή πνευματική ἐργασία, μετανοοῦσε, ἐξομολογεῖτο καί ἔκανε μέ φιλότιμο αὐτοπροαίρετες ἀσκήσεις καί κανόνες, μιμούμενος τούς Ἀγίους. Ἀνέφερε: «Ὅταν ἔλεγαν οἱ Ἄγιοι ὅτι εἶναι ἁμαρτωλοί, τό πίστευαν. Τά πνευματικά τους μάτια εἶχαν γίνει σάν μικροσκοπία καί ἔβλεπαν καί τά παραμικρά σφάλματά τους σάν μεγάλα».

Ὅποιος ἀκουγε τόν Γέροντα νά μιᾷ γιά τόν ἑαυτό του, θά σχημάτιζε τήν ἐντύπωση ὅτι εἶναι μέγας ἁμαρτωλός. Ζοῦσε ἔντονα τήν μετάνοια, ἀλλά μέσα του εἶχε παρηγοριά καί χαρά πού ξεχείλιζε.

Ἡ μετάνοιά του ἦταν φλογερή, γι' αὐτό αἰσθανόταν τήν ἀνάγκη νά ἐξομολογῇται συχνά. Γιά ἕνα διάστημα, ἐκτός τῶν ἄλλων ἀσκήσεων ἔκανε καί ἐβδομήντα ἐπτὰ κομποσχοίνια τριακοσάρια μέ σταυρούς. Ζητοῦσε ἀπό τόν Θεό συμβολικά τήν ἐβδομηκοντάκις ἐπτὰ συγχώρηση. Αὐτός ἦταν ὁ μέγας ἁμαρτωλός,

ὅπως πίστευε, καί ζητοῦσε διακαῶς ἀπό τόν Θεό τό ἔλεος καί τήν συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν του.

Κληρικός προσκυνητής παραβρέθηκε σέ ἀγρυπνία στήν Ἱ. Μονή Σταυρονικήτα. Ἐντυπωσιάσθηκε ἀπό κάποιον μοναχό πού καθόταν στό διπλανό στασίδι καί σέ ὅλη τήν ἀγρυπνία ἔκλαιγε ἀσταμάτητα. Προσπαθοῦσε νά μή γίνη ἀντιληπτός, ἀλλά δέν τά κατάφερε. Ρώτησε καί ἔμαθε ὅτι ὁ μοναχός ἦταν ὁ π. Παῖσιος.

Πλήθη ἀνθρώπων προσέρχονταν, τοῦ ἄνοιγαν τήν καρδιά τους καί ζητοῦσαν βοήθεια. Ὁ Γέροντας τοὺς ἐξηγοῦσε ὅτι δέν εἶναι Πνευματικός: «Πηγαίνετε σέ κανέναν Πνευματικό νά ἐξομολογηθῆτε». Κάποιος τοῦ ἀπάντησε: «Γέροντα, στόν πεινασμένο μήν δείχνης στράτες, τίς στράτες τίς ξέρει. Ὁ πεινασμένος κομμάτια θέλει νά χορτάση».

Ὁ Γέροντας τοὺς δεχόταν μέν, ἀλλά τοὺς ἐξηγοῦσε ὅτι ἄλλο εἶναι ἡ συζήτηση καί ἡ συμβουλή καί ἄλλο τό μυστήριό τῆς ἐξομολογήσεως. Τόνιζε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά πᾶνε στόν Πνευματικό νά ἐξομολογηθοῦν καί νά τοὺς διαβάσει συγχωρητική εὐχή. Ὅχι μόνο γιά τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς τους, ἀλλά καί ὡς προϋπόθεση τῆς συζητήσεως μαζί του. «Πρὶν ἀπό τήν ἐξομολόγηση, τό μυαλό εἶναι θολωμένο», ἔλεγε, «καί δέν θά μπορέσουμε νά συνεννοηθοῦμε».

Λυπόταν γιά ὅσους δέν μετανοοῦσαν, καί εὐχόταν. Τοὺς ἀδιάφορους προσπαθοῦσε νά τοὺς φέρῃ σέ συναίσθηση, νά αἰσθανθοῦν τήν ἀνάγκη νά ἐξομολογηθοῦν.

Ὅταν ἔβλεπε κάποιον πού μετανοοῦσε καί ἄλλαζε τρόπο ζωῆς, εἶχε ἐκδηλη χαρά. Συνέπασχε μέ τοὺς μετανοοῦντες καί τοὺς ἐνίσχυε. Ἀποροῦσε καί στενοχωριόταν γιά ὅσους λιποψυχοῦσαν καί ἀπογοητεύονταν ἀπό τίς πτώσεις τους στήν ἁμαρτία. Ἐλεγε: «Μά ἀφοῦ ὑπάρχει μετάνοια. Οἱ ἁμαρτίες σου εἶναι μεγαλύτερες ἀπό τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ». Πρόσθετε: «Δέ μ' ἐνδιαφέρει πόσο ἁμαρτωλός εἶναι κάποιος. Μέ ἀνησυχεῖ, ἂν ἔχη γνωρίσει τόν ἑαυτό του. Ὁ Θεός θά κρίνει ἀνάλογα μέ τήν ἐργασία πού ἔχει κάνει ὁ καθένας στόν παλαιό του ἄνθρωπο. Ἡ ψυχή, ὅταν κόψῃ τὰ ἐλαττώματά της, τότε θά παρουσιασθεῖ ὡραία στόν Χριστό».

Ἄν τοῦ ζητοῦσε ἀσθενής νά προσευχηθῇ γιά τήν υἰγεία του, συνιστοῦσε νά ἐξομολογηθῇ καί νά κοινωνήσῃ. Τό ἴδιο ἔλεγε σέ φοιτητές, γιά νά ἔχουν ἀπόδοση στά μαθήματα. Σέ ἀνδρόγυνα μέ προβλήματα συνιστοῦσε νά ἔχουν Πνευματικό, νά ἐξομολογοῦνται, νά κοινωνοῦν καί νά ζοῦν πνευματικά. Ὡς κοινό καί ἰσχυρό φάρμακο γιά ὅλες τίς περιπτώσεις ὑποδείκνυε τήν μετάνοια. Αὐτή ἀποτελοῦσε τόν πυρῆνα τοῦ κηρύγματος του.

Λυπόταν πού «χάθηκε ἡ αἴσθηση μετανόιας ἀπό τοὺς ἀνθρώπους. Ἀμαρτάνουν καί δέν τοὺς ἐλέγχει ἡ συνείδησή τους. Ὁ ἑαυτός μας ἔχει ἀτέλειωτη δουλειά. Ἡ μετάνοια δέν τελειώνει ποτέ, ὅπως ἓνα ξυλόγλυπτο πού μπορεῖ νά τό δουλεῦν κανεῖς σέ ὅλη του τήν ζωή μέ φακό. Ἄν ὁ ἄνθρωπος δέν ἀρχίσῃ δουλειά μέ τόν ἑαυτό του, θά τοῦ βρεῖ δουλειά ὁ διάβολος νά ἀσχολῆται μέ τοὺς ἄλλους. Χρειάζεται νά ἀποκτήσουμε πνευματική εὐαίσθησία. Ὁ Χριστιανός πρέπει νά βλέπῃ τὰ πάθη πού ἔχει μέσα του, νά μετανοῇ γι' αὐτά καί ὄχι νά ξεχνά. Οἱ Εὐρωπαῖοι καπακώνουν τήν συνείδησή τους καί μετά ζοῦν σέ μιά κατάσταση, πού οὔτε ἔχουν τίποτε, οὔτε καλά εἶναι. Ὅταν συμβαίῃ κάτι, δέν πρέπει νά στενοχωροῦμαστε, ἀλλά νά τακτοποιоῦμαστε. Ἐγώ, ὅταν ἔβλεπα καμμιὰ ἁμαρτία μου, χαιρόμουν, ἐπειδή ἀποκαλύφθηκε ἡ πληγή μου γιά νά τήν θεραπεύσω. Κάποιος σπάζει ἓνα ποτήρι καί γελά. Δέν εἶναι τόσο τό σπάσιμο τοῦ ποτηριοῦ,

ὅσο ἢ μή ἀναγνώριση αὐτοῦ πού ἔκανε. Ἐφ' ὅσον γελᾷ, δέν ἀναγνωρίζει τό σφάλμα του καί θά σπάσει καί ἄλλο. Πρέπει νά λυπηθῇ κανεῖς κατ' ἀναλογίαν τοῦ σφάλματός του, διότι ἀλλιῶς πέφτει στά ἴδια».

Δίδασκε ἀπό τήν πείρα του: «Λειτουργοῦν οἱ πνευματικοί νόμοι στήν πνευματική ζωή. Ἄν μετανοήσουμε εἰλικρινά γιά κάποιο σφάλμα μας, δέν χρειάζεται νά τό ξεπληρώσουμε μέ κάποια ἀρρώστια. Ἐπιτρέπει ὁ Θεός τίς ἀρρώστιες ἢ τίς ἀδικίες γιά τά ἐν ἀγνοίᾳ σφάλματά μας».

Ἀκόμη συνιστοῦσε σέ ὅλους «μετάνοια, γιά νά ἀποφευχθῇ ὁ πόλεμος, διότι, ἐμεῖς οἱ ἴδιοι μέ τίς ἁμαρτίες μας προκαλοῦμε τούς πολέμους. Ὁ κόσμος αὐτός χάλασε, γι' αὐτό καί θά καταστραφεῖ (ἂν δέν μετανοήσῃ). Μοιάζει μ' ἓνα τσουβάλι τρύπιο πού δέν ἐπιδέχεται μπάλωμα. Ἴσως ὁ Θεός μπορέσῃ νά φτειάξῃ ἀπ' τό τρύπιο τσουβάλι κανένα μικρό σακκουλάκι». Ἐλεγε σέ κάποιο μοναχό: «Εἴμαστε ὑπεύθυνοι γιά ὅ,τι συμβαίνει· τό καταλαβαίνεις; Ἕνας πού προσπαθεῖ νά γίνη καλύτερος, ἐπηρεάζει καί τούς γύρω του καί ὅλο τόν κόσμο. Ἄν ἐγώ ἦμουν ἅγιος, μέ τήν προσευχή μου θά βοηθοῦσα πολύ». Ἰδιαίτερα γιά τούς μοναχοὺς ἔλεγε ὅτι ντύνονται τήν μετάνοια. Ὅλη ἡ ζωή τοῦ μοναχοῦ εἶναι μετάνοια.

Αὕτη τήν σωτήριο μετάνοια ντύθηκε ὁ Γέροντας καί ἀναδείχθηκε μέγας ἐργάτης καί κήρυκας τῆς μετανοίας.

Φιλότιμο

Φιλότιμο, κατά τόν Γέροντα, «εἶναι εὐλαβικό ἀπόσταγμα τῆς καλωσύνης, ἡ λαμπικαρισμένη ἀγάπη τοῦ ταπεινοῦ ἀνθρώπου. Τότε ἡ καρδιά του εἶναι γεμάτη ἀπό μεγάλη εὐγνωμοσύνη πρὸς τόν Θεό καί τούς συνανθρώπους του, καί ἀπό πνευματική λεπτότητα (εὐαισθησία), προσπαθεῖ νά ἀνταποδώσῃ καί τήν παραμικρή καλωσύνη πού τοῦ κάνουν οἱ ἄλλοι». Ὅ,τι γίνεται πέρα ἀπό καθήκον καί ὑποχρέωση, χωρίς νά ζητηθῇ, ἀπό ἀνιδιοτελεῆ ἀγάπη, αὐτό εἶναι τό φιλότιμο.

Ὅλες οἱ ἐνέργειες τοῦ Γέροντα χαρακτηρίζονται ἀπό αὐτήν τήν ἀρετή. Ἀπό τήν ἀπλή βοήθεια σέ κάποιον, ὡς τήν αὐτοθυσία του στόν πόλεμο γιά νά μήν κινδυνεύσουν καί σκοτωθοῦν ἄλλοι, καί ἐν συνεχείᾳ στήν μοναχική ζωή, μέ τοὺς φιλότιμους ἀγῶνες του πού ξεπερνοῦσαν τήν ἀντοχή του. Τόν συγκινοῦσε, ὅταν ἔβλεπε καί στοὺς ἄλλους φιλότιμο. Ἐλεγε: «Νά κινούμαστε μέ φιλότιμο. Τά φιλότιμα παιδιά προσέχουν, πῶς νά ξεκουράσουν καί νά εὐχαριστήσουν τούς γονεῖς. Ἐμεῖς οἱ μοναχοὶ νά γνωρίζουμε τί ἀναπαύει τόν Γέροντα καί νά τό κάνουμε πρὶν μᾶς τό πῆ. Νά ἔχετε φιλότιμο καί νά μήν ἐκμεταλλεύεστε τήν καλωσύνη τῶν ἄλλων. Ὁ φιλότιμος βομβαρδίζεται ἀπό εὐλογία, ἐνῶ ὁ γκρινιαρῆς γεννᾷ κακομοιριά. Ἡ καρδιά δέν καθαρίζεται μέ «κλίν»³⁰, ἀλλά μέ φιλότιμο. Νά μήν ἀφήνουμε τόν ἄλλον νά κουράζεται. Νά γινώμαστε θυσία. Μιά γυναίκα ἔλεγε: «Ἀφοῦ ὁ Χριστός πικράθηκε καί ἐγώ τόν πίκρανα, δέν θέλω νά ἔχω χαρά». Καί εἶχε μιά χαρά! Ἐλεγε στοὺς ἄλλους νά προσευχηθοῦν νά μήν ἔχῃ χαρά, ἀλλά νά πονᾷ γιά τόν Χριστό. Τί φιλότιμο! Καί ὅσο ἔλεγε αὐτά, ἄλλη τόση χαρά καί ἀγαλλίαση εἶχε. Αὕτη βγῆκε ἀπό τόν ἑαυτό της».

Συνιστοῦσε ὁ Γέροντας: «Νά κάνουμε τό καλό ὄχι ὠφελιμιστικά, οὔτε νομικά,

³⁰ Ἀπορρυπαντικό παλαιότερης ἐποχῆς.



Ὁ Γέροντας ἐξαϋλωμένος «Τίς σάρκες του τίς θυσίασε ἀπό φιλότιμο γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ».

ἀλλά ἀπό ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό. Τότε ὄχι μόνο μέ εὐκολία κάνω ὅ,τι ὑποχρεοῦμαι, ἀλλά θυσιάζω καί ὅ,τι δικαιοῦμαι».

Τό φιλότιμο, αὐτή ἡ χαρακτηριστική του ἀρετή, λαϊκό τὸν ἀνέδειξε εὐεργέτη, στρατιώτη ἥρωα καί μοναχό Ἅγιο.

Ἐμπιστοσύνη στήν θεία πρόνοια

Ὁ Γέροντας εἶχε μεγάλη πίστη στὸν Θεό καί τελεία ἐμπιστοσύνη στήν θεία πρόνοια, γι' αὐτό ἔλεγε: «Εἶμαι σίγουρος χίλια τοῖς ἑκατό, ἂν δώσω τώρα σέ κά-

ποιον αυτό τό πλεκτό, μέχρι νά πάω στό Καλύβι μου, ό Θεός θά μου στείλει άλλο. Αλλά στήν αρχή, γιά νά μᾶς δοκιμάσῃ³¹, μᾶς ἀφήνει λίγο καί νά κρυώσουμε καί νά ἀρρωστήσουμε καί ἐκεῖ χρειάζεται προσοχή. Νά μήν πῇ κανείς «Χριστέ μου, ἐγώ γιά τήν ἀγάπη σου τό ἔδωσα καί σύ μ' ἄφησες νά ἀρρωστήσω».

Ἡ ἐλπίδα, πού «οὐδέποτε καταισχύνει», τόν συνώδευε σέ ὅλη του τήν ζωή καί περισσότερο στίς δυσκολίες. Μέσα στό σκότος καί στήν ὁμίχλη μιλοῦσε γιά ξαστεριά. «Ὅλα θά πᾶνε καλά, μέ τήν χάρι τοῦ Θεοῦ», ἔλεγε σέ ἀπεγνωσμένες ψυχές. Σέ κάποιον πού ἀνησυχοῦσε γιά τίς ἐχθρικές ἐπιβουλές ἐναντίον τῆς Πατρίδος, ἔδωσε τήν ἐξῆς ἐλπιδοφόρο ἀπάντηση: «Κι ἂν μοῦ ποῦν ὅτι δέν ὑπάρχει κανείς Ἑλληνας, ἐγώ δέν ἀνησυχῶ. Μπορεῖ ό Θεός νά ἀναστήσῃ ἕναν Ἑλληνα. Φθάνει καί ἕνας». Ακόμη πίστευε: «Καί ἕνας Χριστιανός νά μείνῃ μόνο, ό Χριστός θά κάνει τό σχέδιό Του». Ὅταν ἄλλοι μιλοῦσαν γιά δυσάρεστες μελλοντικές ἐξελίξεις στό ἔθνος καί ἔσπερναν τόν φόβο, ό Γέροντας μετέδιδε αἰσιοδοξία καί ἐλπίδα· μιλοῦσε γιά ἀναστημένη Ἑλλάδα καί γιά ἀνάκτηση τῆς Ἀγία-Σοφίᾶς. «Ὑπάρχει καί Θεός· τόν Θεό ποῦ τόν ἔχεις βάλει», εἶπε σέ κάποιον κληρικό πού ἔβλεπε τό μέλλον τῆς Πατρίδος ζοφερό.

Ἐλεγε: «Ἄν δέν εἶχα ἐμπιστοσύνη στόν Θεό, δέν ξέρω τί θά γινόμουν. Ὁ ἀνθρωπος νά ἐνεργῇ μέχρις ἐνός σημείου. Μετά ό Θεός. Νά ἔχουμε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη». Αὐτό δέν ἦταν γιά τόν Γέροντα μιᾶ ἀκαθόριστη ἐλπίδα, ἀλλά χειροπιαστή βεβαιότητα, μαρτυρουμένη μάλιστα μέ ἄπειρα παραδείγματα.

Στήν ζωή του δοκίμασε πάμπολλες φορές τήν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ μέ διαφόρους τρόπους. Ὡς στρατιώτης εἶχε ἕνα Εὐαγγέλιο καί τό χάρισε. Ἐπειτα ζητοῦσε νά βρῇ Εὐαγγέλιο, νά διαβάζῃ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἐστειλαν στήν Μονάδα τους τά Χριστούγεννα 200 δέματα, καί μόνο στό δικό του ὑπῆρχε Εὐαγγέλιο.

*

Κάποτε βαδίζοντας στόν δρόμο βρῆκε ἕνα ὠραῖο μεγάλο μανιτάρι. «Δόξα τῷ Θεῷ», εἶπε, «στήν ἐπιστροφή θά τό κόψω γιά νά περάσω μ' αὐτό τό βράδυ». Ὅταν ἐπέστρεψε κάποιον ζωντανό εἶχε φάει τό μισό μανιτάρι. Δίχως νά στενοχωρηθῇ εὐχαρίστησε πάλι τόν Θεό: «Δόξα τῷ Θεῷ, τόσο ἔπρεπε νά φάω», σκεφθῆκε καί τό πῆρε. Ὅταν τήν ἄλλη μέρα τό πρῶτῃ βγήκε ἀπό τό Καλύβι του, ὅλος ό τόπος ἦταν γεμάτος μανιτάρια. Καί πάλι εὐχαρίστησε τόν Θεό. «Δόξα τῷ Θεῷ» καί γιά τό ἕνα, καί γιά τό μισό καί γιά τά πολλά.

*

Βρέθηκε κάποτε προσκυνητής στόν Γέροντα καί κρύνει. «Τί νά σοῦ δώσω, βρέ παιδί;», τοῦ εἶπε. Ἐψαξε, δέν βρῆκε τίποτε καί τοῦ ἔδωσε τό πλεκτό πού φοροῦσε. Μόλις ἔφυγε ό ἐπισκέπτης, τήν ἴδια ὥρα ἦρθε κάποιος καί τοῦ ἔφερε δεματάκι πού περιεῖχε ἕνα πλεκτό.

*

Πῶς νά μήν ἐμπιστεύεται στόν Θεό μετά ἀπό τόσες καί τέτοιες ἐκδηλώσεις τῆς θείας προνοίας, πού τόν φρόντιζε «ὡς τροφός θάλπουσα τό ἑαυτῆς τέκνον»³². Καί ὅμως ό Θεός τόν οἰκονομοῦσε ὡς ἄξιο καί ἐκλεκτό τέκνο του εἶτε μέ ἀνθρώπινο εἶτε μέ ὑπερφυσικό τρόπο ἀπό τά μικρά ὡς τά πλέον ἀπαραίτητα καί συνήθως χωρίς νά ἔχῃ προσευχηθῇ γι' αὐτά. Γι' αὐτό ἔλεγε: «Τί σιγουριά νιώθει

³¹ «Ἐκτός πειρασμῶν ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ οὐχ ὁράται», ἄβ. Ἰσαάκ Λόγος ΜΔ', σ. 187.

³² Α' Θεσ. β', 7.

τό παιδί στην αγκαλιά της μάννας! Μεγαλύτερη αισθάνεται ο πιστός στην αγκαλιά του Θεού! Τώρα νιώθω την χαρά του παιδιού στην αγκαλιά της μάννας του. Είναι η αγκαλιά του Θεού σαν τον παράδεισο. Παύει και η εύχή, παύουν και όλα. Ζείς στον παράδεισο».

Αγάπη άρχοντική³³

Η κορυφή και ο στέφανος όλων των αγώνων του Γέροντα ήταν η αγάπη. Έλεγε: «Αισθάνομαι για όλους τους ανθρώπους την ίδια αγάπη που είχα για τους συγγενείς μου. Τώρα αισθάνομαι όλο τον κόσμο σαν αδελφούς».

Ο Γέροντας ήταν πλήρης αγάπης για τον άνθρωπο, για την κτίση, και φλεγόταν από θείο έρωτα.

Από μικρό παιδί έκανε ελεημοσύνες και βοηθούσε πολλούς. Οί φτωχοί άνθρωποι στην Κόνιτσα, όταν είχαν ανάγκες, κατέφευγαν σ' αυτόν και ζητούσαν βοήθεια. «Ένεκεν συμπαθείας και στεναγμού των πενήτων» έδινε και τὰ ρούχα που φορούσε. Μέ την μεγάλη του αγάπη αγκάλιασε τὰ χωριά της Κόνιτσας, και εύρισκε τρόπο νά βοηθᾷ «τούς ἐν ἀνάγκαις και ἐν ἀσθενείᾳ ὄντας». Έδινε μεγάλη ἄξια στην ελεημοσύνη. Τὴν εἶχε ὡς κριτήριο γιὰ τὸ ἂν κάποιος εἶναι ἄξιος τοῦ Θεοῦ ἐλέους και τῆς σωτηρίας. «Μπορεῖ νά εἶναι ἀδιάφορος ὁ ἄλλος, ἂν ὅμως πονᾷ γιὰ ἕναν ἄρρωστο, ἂν κάνῃ ελεημοσύνη, μὴν τὸν φοβάσαι αὐτόν».

Παρακινούσε τούς ανθρώπους νά ἐλεοῦν, γιατί πίστευε ὅτι, «ὅταν παίρνης κάτι, δέχεσαι ἀνθρώπινη χαρά. Ἀλλά ἂν τό δώσης, παίρνεις και θεϊκή χαρά. Τό πνευματικό πάροισμο γίνεται μέ τό δόσιμο».

Όταν ἔβλεπε κάποιον μέ εἰδική ἀνάγκη, τοῦ ἔδινε τὴν καρδιά του και ἀπαραιτήτως και κάποια εὐλογία. Σέ περιπτώσεις που δέν εἶχε κάτι ἄλλο, ἔδινε τό κομποσχοῖνι του ἢ τό πλεκτό του.

Εντύπωση προξενεῖ ἡ ἀνεξικακία του. Ἀνθρώπους που τὸν κατηγοροῦσαν και ἦταν ἐχθρικοὶ ἀπέναντί του, τούς συγχωροῦσε και εὐχόταν γι' αὐτούς. Ἀν μάθαινε ὅτι ἔπесαν σέ πειρασμό ἢ ἀνάγκη, ἔτρεχε νά βοηθήσῃ μέ καρδιά συμπάσχουσα σάν νά ἦταν ἀδελφοί του. «Ἄν δέν συγχωροῦμε τούς ἄλλους βρισκόμαστε ἔξω τοῦ παραδείσου», τόνιζε χαρακτηριστικά.

Ἡ αγάπη τοῦ Γέροντα ξεχείλιζε και αγκάλιαζε και τὰ ἄγρια ζῶα. Αὐτὰ τὴν αἰσθάνονταν, πλησίαζαν κοντά του και ἔτρωγαν ἀπὸ τὰ χέρια του. Έλεγε: «Θά πῶ στὸν Χριστό: «Χριστέ μου, ἐλέησόν με, τό κτήνος». Ἄν μέ ρωτήσῃ: «Εσὺ ἐλέησες τὰ κτήνη», τί θά τοῦ ἀπαντήσω;».

Όταν ὁ Γέροντας ἔκανε τὴν θεραπεία στην Κόνιτσα, ἡ Χρυσάνθη, ἕνα κοριτσάκι που βοηθοῦσε τὴν κυρία Πατέρα, ἀρρώστησε ἀπὸ καρκίνο στὰ ἔντερα. Ὁ Γέροντας συμπονοῦσε, τὴν σταύρωνε και προσευχόταν. Παρακαλοῦσε: «Χριστέ μου, δώσε σέ μένα τὸν καρκίνο, ἐγὼ νά τὸν ἔχω». Καί ὁ καλὸς Θεὸς δέν παρέβλεψε τό αἴτημά του. Στό τέλος κατὰ τὴν ἐπιθυμία του ἔλαβε τὴν πολυώδυνη νόσο τοῦ καρκίνου, μέ τὴν ὁποία τελειώθηκε, ἂν και σέ ὅλη του τὴν ζωὴ συνέπασχε μέ τούς ἀσθενεῖς και ἰδιαίτερα μέ τούς καρκινοπαθεῖς.

³³ Εἶναι ἑκφραση τοῦ Γέροντα και σημαίνει τὴν αγάπη που δέν ἀποβλέπει στην ἀνταπόδοση. Προσφέρει δηλαδὴ κανεὶς σάν τὸν ἄρχοντα που χαρίζει, χωρὶς νά περιμένη ἀνταπόδοση. Ἀπὸ τὴν ἑλλειψη αὐτῆς τῆς αγάπης προέρχονται τὰ βάσανα και οἱ πειρασμοί, διότι οἱ ἄνθρωποι συνήθως ζητοῦν ἀναγνώριση και ἀμοιβή. Ὁ Γέροντας μέ δύο μόνο λέξεις ὑπέδειξε τὴν σωστή στάση πρὸς τούς συνανθρώπους.

Ἐλεγε: «Ὅταν ἀκούω τόν πόνο τοῦ ἄλλου, σέ σπασμένα γυαλιά νά κάθωμαι καί σέ ἀγκάθια νά πατάω δέν τό καταλαβαίνω. Ὅταν ὁ ἄλλος πάσχει πραγματικά, μπορῶ ἀκόμη καί νά πεθάνω γιά νά τόν βοηθήσω».

Νέος τοῦ διηγείτο τά βάσανά του καί ἔκλαιγε, μαζί του ἔκλαιγε καί ὁ Γέροντας. «Σταμάτα, παιδί μου», τοῦ εἶπε, «γιατί θά μᾶς δεῖ κανεῖς νά κλαῖμε καί θά μᾶς περάσει γιά τρελλούς».

Συμμετέχοντας στόν πόνο τῶν ἀνθρώπων ξεχνοῦσε τόν ἑαυτό του, τήν προκοπή του, τίς δικές του ἀσθένειες καί ἔκανε καρδιακή προσευχή. «Χριστέ μου», ἔλεγε, «ἄσε με ἑμένα, μή μέ ὑπολογίζης. Κοίταξε τούς ἀνθρώπους πού βασανίζονται».

Οἱ δακρύρροες καί ἔμπονες προσευχές του συνωδεύονταν ἀπό νηστεῖες καί ἄμετρο κόπο. Ὅταν ἔμαθε ὅτι κάποιος νέος διατρέχει σωματικό καί ψυχικό κίνδυνο, γιά μέρες δέν ἔβαλε τίποτε στό στόμα του, οὔτε καί ἔπαυσε προσευχόμενος, ὥσπου ἔμαθε ὅτι διέφυγε τόν κίνδυνο.

Σέ ὅλη του τήν ζωή νήστευε, κοπίαζε καί προσευχόταν γιά τόν λαό τοῦ Θεοῦ, κινούμενος ἀπό τήν μεγάλη του ἀγάπη. Αὐτή ἦταν ἡ κινητήρια δύναμη. Οἱ ἀγῶνες καί οἱ προσευχές του εὐωδίαζαν ἀπό τό ἄρωμα τῆς ἀγάπης.

Γιά νά φθάσῃ ὁ Γέροντας σέ μέτρα τελειότητος, στήν ἀληθινή ἀγάπη, δέν ὑπολόγισε τόν ἑαυτό του. Μίσησε τήν φιλαυτία, καί στήν θέση τῆς ἔβαλε τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο. Μαρτυρεῖ Ἀγιορείτης: «Τό ἰδιαίτερο πού εἶχε ὁ γερο-Παῖσιος ἦταν ὅτι δέν ὑπολόγιζε τόν ἑαυτό του. Τοῦ εἶπα κάποτε: «Πάτερ, οἰκονόμησε λίγο τόν ἑαυτό σου», καί μοῦ ἀπάντησε: «Ὅταν ἐρχονται οἱ ἄνθρωποι μέ προβλήματα, τί νά κάνω; Τόν ἑαυτό μου θά κοιτάξω».

Ἀκόμη καί τελευταῖα μέ τήν μεγάλη ἐξάντληση ἀπό τήν συχνή αἰμορραγία, ὅταν διέβλεπε ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη, ξεχνοῦσε τήν κατάστασή του καί εἶτε κρεμασμένος στόν φράχτη τῆς Καλύβης του, εἶτε πεσμένος πάνω στήν σανίδα πού εἶχε γιά κάθισμα, «στήριζε τούς ἀδελφούς».

Γιά νά φθάσῃ ὁ Γέροντας στήν ἀγάπη ἀγωνίσθηκε νά τηρῇ τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. «Ἄν ἀγαποῦμε τόν Θεό, φροντίζουμε νά τηροῦμε τίς ἐντολές». «Ὁ ἔχων τάς ἐντολάς μου καί τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνός ἐστι ὁ ἀγαπῶν με»³⁴. Μέ αὐτόν τόν τρόπο ἐξάγνισε τήν καρδιά του καί ἔγινε κατοικητήριο τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

Τήν μεγάλη καί ἀνιδιοτελῆ ἀγάπη του τήν διαισθάνονταν οἱ ἄνθρωποι. Ἐνα παιδί μέ προβλήματα καί ψυχικά τραύματα ἤρθε νά δῇ τόν Γέροντα. Τόν συνάντησε ἔξω ἀπό τό Καλύβι του στό μονοπάτι, τόν ἀγκάλιασε καί ἔκλαιγε μέ λυγμούς. Ὁ Γέροντας τό παρηγόρησε καί τό βοήθησε νά τελειώσῃ τίς σπουδές του. Ὅταν πῆγε στρατιώτης, ἔγραφε στόν Γέροντα γράμματα ἀποκαλώντας τον: «Μπαμπακούλη μου γλυκέ».

Γιά τίς μεταξύ μας σχέσεις ἔλεγε: «Πάντα πρέπει νά ξεκινᾶμε ὅχι ὅπως μᾶς βολεύει ἐμᾶς, ἀλλά ὅπως ἀναπαύει τόν ἄλλον. Καί τότε ὅλοι θά ἀναπαύονται καί θά ὑπάρχει ἀγάπη».

Μετά ἀπό ὅλα αὐτά δέν θά ἦταν ἄδικο, ἐνῶ ἔδωσε τά πάντα γιά τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο, νά μήν τοῦ δίνη καί ὁ Θεός ἄφθονη τήν χάρι Του; Σάν ἀγαπητό παιδί τοῦ Θεοῦ πού ἦταν, ὁ Θεός εἰσάκουε τίς προσευχές του καί ἀπαντοῦσε μέ θαύματα.

³⁴ Ἰω. ιδ', 21.

Σέ ἐπιστολή του (6-4-69) γράφει: «Όταν ὁ ἄνθρωπος κατορθώσῃ νά ἐλευθερωθῇ ἀπό ὅλους καί ἀπό ὅλα, τότε μπορεῖ νά νιώσῃ τήν μεγάλη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τόν σκλαβώνει καί τόν κάνει δούλο τοῦ Θεοῦ».

Αὐτή τήν ἀγάπη τοῦ Γέροντα τήν αἰσθάνθηκαν καί τά θηρία τοῦ δρυμοῦ, καί οἱ ἑτερόγλωσσοι Βεδουίνοι, καί αὐτή συγκινεῖ καί τοὺς σημερινούς ταλαιπωρημένους νέους. Στό πρόσωπό του βρίσκουν τόν στοργικό πατέρα καί τήν ἀγάπη πού στερήθηκαν. Πολλοί ἀπό αὐτούς, ἂν καί δέν τόν εἶχαν γνωρίσει, πηγαίνουν καί βρέχουν μέ δάκρυα τό χῶμα τοῦ τάφου του, ἐπειδὴ νιώθουν νά τοὺς περιπτύσσεται μέ τήν ἀρχοντική του ἀγάπη ἀπό ἐκεῖ πού βρίσκεται.



Ἐργαζόμενος ὡς ξυλουργός στήν συντήρηση
τῶν εἰκόνων του Σινᾶ



Β'. ΧΑΡΙΣΜΑΤΑ

Υπέρβαση τῶν νόμων τῆς φύσεως

Στόν π. Παῖσιο, ὅπως θά φανεῖ, τά στοιχεῖα τῆς φύσεως ὑποχωροῦσαν ἐνίστε ἐνώπιόν του, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐνεργοῦσε ὑπερβαίνοντας καί καταργώντας τοὺς φυσικοὺς νόμους.

Ἄβρεκτος

Ὁ Γέροντας χρησιμοποιοῦσε ὀμπρέλλα καί ἀδιάβροχο. Δέν ἦταν ἀλεξίβροχος, οὔτε ἀδιάβροχος. Ἀντιθέτως ἦταν εὐαίσθητος στό κρύο καί στήν ὑγρασία. Κάποιες φορές ὁμως, γιά τοὺς λόγους πού γνωρίζει ὁ Θεός, γινόταν ἄβρεκτος. Ἐνῶ δηλαδή γύρω του ἔβρεχε πολύ, αὐτόν δέν τόν ἄγγιζε σταγόνα.

*

«Κάποτε μετέφερα τόν Γέροντα», διηγεῖται ὁ κ. Κουτσογιάννης Κωνσταντῖνος, «ἀπό τό μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου Χαλκιδικῆς στήν Σουρωτή. Σέ ὅλη τήν διαδρομή εἶχαμε καταρακτώδη βροχή λές καί εἶχαν ἀνοίξει οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ. Μόλις φθάσαμε, περίμεναν οἱ ἀδελφές μέ ὀμπρέλλες καί πανωφόρια νά τά δώσουν στόν Γέροντα νά μήν βραχῇ. Μοῦ ἔκαναν νόημα νά πλησιάσω ὅσο γίνεται πιό κοντά στό κτίριο. Ὅμως, ὅπως παραδόξως ἐκείνη τήν στιγμή σέ μιά ἀκτίνα δύο μέτρων γύρω ἀπό τό αὐτοκίνητο ἔπαυσε νά πέφτη βροχή, ἐνῶ πιό πέρα χαλοῦσε ὁ κόσμος. Ἀφοῦ κατέβηκε ὁ Γέροντας καί μέ χαιρέτησε καί μπῆκε μέσα, ἄρχισε νά βρέχη κανονικά καί πάνω στό αὐτοκίνητο».

Ἀθέατος

Μαρτυρία κ. Γεωργίου Κουρκουλιώτη ἀπό τήν Κόρινθο: «Ἐπισκέφθηκα τόν γέροντα Παῖσιο στό Καλύβι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τόν Φεβρουάριο τοῦ 1979. Βρῆκα τήν πόρτα ἀνοιχτή. Φωνάζω, ξαναφωνάζω, ξαναφωνάζω ἀπό τήν πόρτα τοῦ φράκτη, δέν πῆρα ἀπάντηση. Ἦταν πρωί, 8 ἡ ὥρα, καί περίμενα. Σέ μιά στιγμή βλέπω τόν π. Παῖσιο μπροστά μου. Ξαφνιάστηκα, τά ἔχασα. «Ἐδῶ ἤμουνα, Γιώργο», μοῦ εἶπε

ἤρεμα. Ἀνέφερα ἔπειτα σέ δύο Πνευματικούς τήν ξαφνική ἐμφάνιση τοῦ Γέροντα καί μοῦ εἶπαν ὅτι «μπροστά σου ἦταν, καί ὅταν θέλησε παρουσιάστηκε».

Μετέωρος

Πολλές φορές ὁ Γέροντας κατά τήν ὥρα τῆς προσευχῆς γινόταν μετάρσιος, ὑπερυψώνετο καί σωματικά. Ἀλλά καί σέ ὥρες ἐργασίας, ἢ ὅταν βάδιζε, ἐθεάθη νά μῆν πατᾶ στήν γῆ.

*

Στόν «Τίμιο Σταυρό», ἔζησε ἓνα μεγάλο γεγονός. Δηγήθηκε: «Ἐνῶ προσευχόμεν, δέν ξέρω τί μοῦ συνέβη καί σηκώθηκα ψηλά καί ἔβλεπα τό Καλύβι κάτω. Τό πῶς ἀνέβηκα δέν τό κατάλαβα, οὔτε καί πῶς κατέβηκα».

*

Μαρτυρεῖ μοναχός Ἀγιορείτης: «Ἐπισκέφθηκα τόν Γέροντα στήν «Παναγούδα» καί τόν βρῆκα νά κτίζη μιᾶ σόμπα μέ πυρότουβλα. Πατοῦσε πάνω σέ μιᾶ σανίδα, πού τήν εἶχε βάλει γιά νά ἀκουμπήσῃ πάνω τά ὑλικά. Ἐνῶ ἐργαζόταν, τόν βλέπω ὑπερυψωμένο ἀπό τό ἔδαφος περίπου τριάντα ἑκατοστά καί στήν ἀρχή ἀποροῦσα ἄν βλέπω καλά. Πράγματι ἦταν μετέωρος καί μετά ἀπό λίγο τόν εἶδα πάλι στήν φυσιολογική του θέση».

Μεταδοτικός χάριτος

Ὁ Γέροντας ὅπου πήγαινε μετέφερε διάχυτη γύρω του τήν θεία χάρι. «Ὅποιος ἔχει χάρι καί πηγαίνει κάπου, ἀμέσως σάν ἠλεκτρικό ρεῦμα, διαχέεται αὐτή ἡ πνευματική ἀπαλάδα πού ἔχει. Ἐνῶ ὅταν κάποιος ἔχῃ δαιμονική κατάσταση, πάλι διασκορπίζεται αὐτό πού ἔχει μέσα του. Ἡ δική μας πνευματική κατάσταση ἐπηρεάζει καί τούς ἄλλους».

Εἶχε ἐπίγνωση τῆς χάριτος πού τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός καί μετέδιδε σέ ἀνθρώπους ἀπ' αὐτόν τόν πλοῦτο γιά κάποιον λόγο.

Σηκώνει βράχο

Ὁ ἀδελφός τοῦ Γέροντα Λουκάς διηγήθηκε: «Ὅταν ἦταν στό Στόμιο ὁ π. Παῖσιος, κάποτε ἔπεσε ἓνας μέγας βράχος στό μονοπάτι. Μαζευτήκαμε πολλοί, γιά νά τόν μετακινήσουμε μέ ξύλα γιά μοχλούς, ἀλλά μάταια. Ἐφυγαν ὅλοι καί μοῦ εἶπε: «Ἄντε, πήγαινε καί σύ». Ἐφυγα, πήγα πιό πέρα καί κρύφθηκα νά δῶ τί θά κάνει. Τόν εἶδα νά κάνῃ τόν σταυρό του, νά πιάνῃ τόν βράχο, νά τόν σηκώνῃ σάν καρέκλα καί νά τόν βγάλῃ ἀπό τόν δρόμο!».

«Ἀσύλληπτος!»

Ὁ Γέροντας ἀπό ταπείνωση ὄχι μόνο ἀπέφευγε νά φωτογραφίζεται, ἀλλά



Απροσδόκητα μπροστά στόν φωτογραφικό φακό

καί αισθανόταν δυσφορία καί απέχθεια. Ὑποχωροῦσε μόνον σέ εὐαίσθητο καί ταπεινό ἄνθρωπο, γιά νά μήν πληγωθῇ ἀπό τήν ἄρνησή του καί τήν ἐρμηνεύσει ὅτι ὀφείλεται στήν δική του (τοῦ αἰτοῦντος) ἀναξιότητα. Τότε ὁ Γέροντας προτιμοῦσε νά θλίψῃ τόν ἑαυτό του, παρά νά ἀπελπίσῃ τόν ἀδελφό. Ἀπό ἀγάπη θυσίαζε καί τήν ταπείνωσή του.

Πολλοί ἐπιχείρησαν νά τόν φωτογραφίσουν κρυφά ἢ φανερά, σέ περιπτώσεις πού συστελλόταν νά ἀντιδράσῃ λόγω παρουσίας ἡγουμένων, ἐπισκόπων ἢ κατὰ τήν διάρκεια λιτανείας. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐνίοτε πέτυχαν νά τόν φωτογραφίσουν, ἀλλά συνήθως οἱ φωτογραφίες βγήκαν ἀποτυχημένες, διότι στήν μορφή τοῦ Γέροντα ὑπάρχει μιὰ θλίψη, μιὰ ἀντίδραση πού σέ κάνει νά νιώθῃς ἔνοχος.

Ἀλλά ὑπάρχουν καί πολλές μαρτυρίες, πού κατ' αὐτή τήν χωρίς εὐλογία κρυφή ἢ ἐκβιαστική φωτογράφηση ὁ Γέροντας, κατὰ θαυμαστό τρόπο, ἔμεινε ἀσύλληπτος ἀπό τόν φωτογραφικό φακό. Ἄλλοτε καιγόταν τό φίλμ ἢ πάθαινε κάποια ἐμπλοκή ἢ μηχανή καί ἄλλοτε ἔβγαινε ἡ φωτογραφία κανονικά, ἀλλά ὁ Γέροντας ἔλειπε!

*

«Πῆγα στήν «Παναγούδα»», μαρτυρεῖ ἄλλος προσκυνητής, «καί δέν ὑπῆρχε κανείς. Ὁ Γέροντας θά ἔπρεπε νά ἦταν μέσα, γιατί τό λουκέτο τῆς ξύλινης πόρτας κρεμόταν ἀνοικτό. «Εὐκαιρία εἶναι», σκέφθηκα. Ἔβαλα μέσα ἀπό τά κλαδιά τοῦ φράχτη τήν φωτογραφική μηχανή, γιά νά μή φαίνεται, καί τήν τοποθέτησα κατάλληλα, ὥστε νά παίρνῃ τήν πόρτα τοῦ Κελλιοῦ. Κτύπησα τό σιδεράκι. Μόλις βγήκε ὁ Γέροντας πάτησα τό κουμπί. Ἦμουν ὅλο χαρά... Φαντασθῆτε ὅμως τήν ἐκπληξή μου, ὅταν, μετά τήν ἐμφάνιση τοῦ φίλμ, εἶδα ὅτι ἡ μέν πόρτα εἶχε βγῆ ὀλοκάθαρα, ἀλλά ὁ Γέροντας δέν ὑπῆρχε!»

*

Παρόμοια συνέβαιναν καί ὅταν ἤθελαν νά ἡχογραφήσουν τήν συζήτηση. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού ἡ κασσέτα δέν γύριζε, ἢ γύριζε καί δέν ἔγραφε. Ἄλλοτε ἔγραφε ὅλα τά ἄλλα (ὁμιλίες τρίτων, πουλιά, θορύβους), ἀλλά ἡ φωνή τοῦ Γέροντα ἔλειπε.

*

Μαρτυρία κ. Γεωργίου Κουρκουλιώτη: «Πῆγε μιὰ παρέα φοιτητῶν στόν Γέροντα καί ἕνας ἀπ' αὐτούς εἶχε πάρει μαζί του ἕνα μικρό κασσετόφωνο γιά νά γράψῃ τήν συνομιλία τους. Ἀφοῦ συζήτησαν ἀρκετά σέ κάποια στιγμή τοῦ λέει ὁ Γέροντας: «Αὐτό πού ἔχεις στήν τσέπη σου, δέν ἔχει γράψῃ τίποτε». Κόκκαλο τό παιδί. Πράγματι, ὅταν δοκιμάστηκε ἡ κασσέτα, δέν εἶχε γραφῇ λέξη».

Συμφιλίωση μέ τήν κτίση

Στόν Γέροντα δόθηκε τό χάρισμα νά συναναστρέφεται μέ τά ἄγρια θηρία, χωρίς νά τόν βλάπτουν, ὅπως συνέβαινε στόν Ἀδάμ πρὸ τῆς πτώσεως καί σέ πολλούς Ἀγίους.

Ἔλεγε ὁ Γέροντας: «Ἀπό τήν στιγμή πού ὁ ἄνθρωπος ἔρθῃ στήν θέση τοῦ ἄλλου, μετά ὅλους μπορεῖ νά τοὺς ἀγαπήσῃ, καί τοὺς ἀνθρώπους, ἀκόμη καί τά ζῶα καί τά θηρία. Τά πάντα τά χωράει μέσα του καί βγαίνει ὁ ἑαυτός του

από την αγάπη του.

Κάποια φορά ήρθαν δύο μικρές αρκούδες μέσα στην αυλή του μοναστηριού του Στομίου. Ο Γέροντας τις έπιασε από τό σβέρκο καί τις είπε: «Άλλη φορά νά μήν μπαίνετε μέσα στό Μοναστήρι. Νά έρχεσθε πίσω από την κουζίνα, γιά νά σās ταΐζω», καί τις ώδηγησε στό μέρος αυτό. (Αυτό τό διηγήθηκαν δύο Κονιτσιώτες στόν δόκιμο του Στομίου Παύλο).

*

Μαρτυρία μοναχού Άλυπίου Αγιαννανίτου: «Γνώριζα τόν Γέροντα από την ήλικία τών δεκαπέντε έτών. Μέ την χάρι του Θεού έγινα μοναχός στην Ί. Μ. Κουτλουμουσίου. Πήγαινα καί τόν έβλεπα κάθε μέρα. Άκουγα γιά τά θαύματά του καί μου είχε γεννηθῆ ή επιθυμία νά δῶ ένα θαύμα του. Γιά ένα μήνα περίπου είχα αυτόν τόν λογισμό.

»Ένα χειμωνιάτικο πρωινό, αρχές Νοεμβρίου, πήγα νά τόν δῶ καί τόν βρήκα νά πλένη τά χέρια του έξω στό βαρελάκι. Ήταν μόνος. Άνοιξε καί μου είπε νά περιμένω. Πήρε πίσω από τό βαρέλι ένα αλουμινόχαρτο, όπου μέσα είχε ψίχουλα, τό άνοιξε καί κοίταξε πρός τόν ουρανó. Ένώ χαρακτηριστικά δέν ύπήρχε κανένα πουλί, άμέσως μαζεύτηκαν σμήνη πουλιών. Πού βρέθηκαν ξαφνικά τόσα πουλιά! Άλλα κάθονταν στό κεφάλι του, άλλα στους ώμους καί στά χέρια του καί αυτός τά ταΐζε. Βλέποντας αυτό τό θέαμα μέ κατέλαβε άμηχανία, χτυπούσε γρήγορα ή καρδιά μου από συγκίνηση καί γελούσα άμήχανα. Ο Γέροντας χαμογελώντας έλεγε στά πουλιά: «Πάτε καί σ' αυτόν». Τά μιλούσε σάν νάταν άνθρωποι. Ένα πού καθόταν στό χέρι του του έλεγε: «Πήγαινε καί σ' αυτόν, δικός μας είναι».

»Αυτό διήρκεσε δύο λεπτά περίπου. Σέ μία στιγμή ό Γέροντας δίπλωσε τό αλουμινόχαρτο καί τά πουλιά εξαφανίστηκαν. Ήμουν σαστισμένος καί τόν κοίταζα. «Πήγαινε τώρα», μου είπε».

Ευχέτης του σύμπαντος κόσμου

Ή προσευχή του Γέροντα γιά τόν κόσμο ήταν συνάρτηση καί άπότοκος της όλης πνευματικής καταστάσεώς του, ιδιαίτερα της μεγάλης του αγάπης.

Τό σπάνιο χάρισμα της προσευχής γιά τόν κόσμο του δόθηκε μετά από μεγάλους αγώνες. Ήταν ευχέτης του σύμπαντος κόσμου. Προσευχόταν γιά όλους, όπως γιά τόν έαυτό του. Ή προσευχή του ήταν αδιάλειπτη, καρδιακή, καθαρή καί άποτελεσματική. Την χώριζε σέ τρία μέρη. Ένα γιά τόν έαυτό του, ένα γιά τούς ζώντες καί ένα γιά τούς κεκοιμημένους. Άλλά στην πραγματικότητα προσευχόταν πιό πολύ γιά τούς άλλους παρά γιά τόν έαυτό του.

Γενίκευε καί επεξέτεινε την προσευχή του, γιά νά συμπεριλάβη όλους τούς ανθρώπους. Όταν έκανε προσευχή γιά ιδιαίτερες περιπτώσεις, π.χ. γιά κάποιον νέο πού είχε ξεφύγει από τόν δρόμο του Θεού, πρόσθετε: «Μνήσθητι, Κύριε, καί βοήθησε καί όλους τούς νέους». Ή πάλι όταν προσευχόταν γιά κάποιον λ.χ. άρρωστο Νικόλαο, συμπλήρωνε: «Μνήσθητι, Κύριε, καί όλους τούς Νικολάους».

Ο πολός ανθρώπινος πόνος πού έβλεπε γύρω του τόν έκανε νά βγαίνει από τόν έαυτό του. Φαινόταν ένιοτε ό Γέροντας νά σέρνει τά πόδια του από έξάντληση, νά άσθενούν τά γόνατά του από τή νηστεία, νά είναι έτοιμο τό όστράκινο

σκευός του νά διαρραγῇ ἀπό τίς ἀσθένειες, ἀλλά ὁμως δέν ἄφηνε τήν προσευχή γιά τόν κόσμο.

Ἐλεγε: «Πολύ βοηθᾷ ἡ προσευχή γιά τόν κόσμο, ὅταν μάλιστα ὑπάρχη καρδιακός πόνος. Δέν συμμετέχω στόν πόνο τοῦ ἄλλου, ὅταν ἔχω τό ἕνα πόδι πάνω στό ἄλλο καί κάθωμαι ἀναπαυτικά καί ἔχω ὅλες τίς ἀνέσεις».

Ἡ προσευχή του συνωδευόταν μέ νηστεία, κόπο, μετάνοιες καί κυρίως ταπείνωση. Ἐλεγε: «Νά ζητᾶμε ταπεινά. Ἐγώ λέω: «Θεέ μου, εἶμαι ἕνα κτῆνος. Ἐλέησε καί μένα καί ὅλον τόν κόσμο»».

Πίστευε ὅτι αὐτός ἦταν ὑπεύθυνος γιά τά παθήματα τῶν ἄλλων: «Ἄν ἐγώ ἦμουν ἅγιος καί εἰσακουόταν ἡ προσευχή μου, αὐτοί δέν θά ἔπασχαν».

Ὁ ἴδιος συναισθανόμενος τήν πενία του, ὡς καλός ζητιάνος, γονάτιζε, ἄπλωνε τά χέρια του στόν Θεό, καί παρακαλοῦσε νά βοηθήσῃ τόν καθένα. Ξεσποῦσε σέ παρακλητικά λόγια: «Χριστέ μου, σέ παρακαλῶ, βοηθήσε τόν τάδε πού εἶναι παράλυτος λίγο νά μπορῇ νά συμμαζεῦεται (ἐξυπηρετῆται) μόνος του». Ἡ: «Παναγία μου, καί πάλι θά σέ ἐνοχλήσω...».

Δύο πατέρες πηγαιναν σέ ἀγρυπνία, παραμονή τοῦ ἀγίου Σπυριδῶνος. Πέρασαν ἀπό τόν Γέροντα νά πάρουν τήν εὐχή του. Εἶδαν τό πρόσωπό του κατακόκκινο καί φαινόταν ἀρκετά στενοχωρημένος. Εἶπε στούς πατέρες: «Κάντε προσευχή ἐκεῖ πού θά πᾶτε, πέστε καί στούς ἄλλους. Γίνεται πολύ κακό στήν Ρουμανία, ἔχουν ἐμφύλιο πόλεμο καί σκοτώνονται πολλοί». Ἐκεῖνο τόν καιρό εἶχε ἀνατραπῇ ὁ Τσαουσέσκου. Ὁ Γέροντας ἀπό τήν δική του «πνευματική τηλεόραση» ἔμαθε τά συμβάντα καί συμμετεῖχε στήν δοκιμασία τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ πονώντας, καί προσευχόμενος ἔντονα.

Ὁ Γέροντας μέ τίς εὐχές του στήριξε ἀναρίθμητες ψυχές, πού ἀξίζουν πολύ περισσότερο ἀπό ὅλον τόν κόσμο. Ἐπιπλέον μέ τήν προσευχή του θεράπευσε ἀσθενεῖς, καθάρισε δαιμονισμένους, καί μόνο ὁ Θεός γνωρίζει πόσους βοήθησε ἀφανῶς νά βροῦν τόν Θεό καί νά σωθοῦν.

Τώρα πλέον πού ὁ Γέροντας δέν εἶναι κοντά μας, γιά ν' ἀνάβῃ κεριά καί νά προσεύχεται γιά ὅλο τόν κόσμο, μᾶς βοηθᾷ καλύτερα καί πιό ἀποτελεσματικά ἀπό τόν οὐρανό. Ἐχουμε ἀποδείξεις τά θαύματα καί τίς ἐμφανίσεις του πού γίνονται μετά τήν κοίμησή του.

Ἀφοῦ σέ ὅλη του τήν ζωή «ἠναλώθη ἡδιστα ὡς κηρίον» προσευχόμενος, τώρα ἡ ἄσβεστη λαμπάδα τῆς προσευχῆς του καίει ἀκοίμητη μπροστά στήν Ἁγία Τριάδα καί πρεσβεύει γιά ὅλους μας.

Διδάσκαλος χαρισματοῦχος

Αποτελεῖ κοινή διαπίστωση ὅλων ὅσοι συνωμίλησαν μέ τόν Γέροντα καί ὅσοι διάβασαν τά κείμενά του, ὅτι κατεῖχε τό χάρισμα τοῦ λόγου καί τῆς θεολογίας, τό ἀνώτερο ἀπό ὅλα τά χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ λόγος του ἦταν ἀπλός, σάν τῶν ἀλιέων-Ἀποστόλων, πρακτικός, ζωντανός, παραστατικός, ἐλκυστικός, ἀπαλός καί γλυκύς. Ἐπεφτε σάν δροσιά στίς διψασμένες ψυχές. Στίς διηγήσεις του ἦταν ἀπαράμιλλος. Συνέπλεκε φυσιολογικά χαριτωμένες ἱστορίες καί ἀστεία, γιά νά γίνῃ ἡ διήγηση εὐχάριστη, πιό παραστατική καί νά τονίσῃ κάτι τό πνευματικό. Συχνά μιλοῦσε μέ παραδείγματα,



1978. Στην Σουρωτή
μέ γνωστό του νέο
από Αυστραλία.

«ἐν παραβολαῖς», ἀπό τήν φύση καί τήν ζωή. Ἦταν σαφές στά λόγια του, ποιητικός καί ἀποφθεγματικός. Ἦταν ἱκανός νά μιλά ἄνετα ὅλη τήν ἡμέρα χωρίς προετοιμασία καί οἱ ἀκροατές του νά κρέμονται ἀπό τά χεῖλη του.

Ὁ λόγος του ἄγγιζε τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. «Ἐκεῖνο πού μ' ἔκανε ἐντύπωση», εἶπε ναρκωμανής, «εἶναι πού ὁ Γέροντας μέ δύο-τρῖα λόγια κατάφερε νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί μας καί νά κινήσῃ τό ἐνδιαφέρον μας».

Ἀνάλογα μέ τήν διάθεσή τους, ἄλλοι συνέρχονταν καί μετανοοῦσαν, ἄλλοι προβληματίζονταν, ἄλλοι ἐνθουσιάζονταν καί ἄλλοι παρηγοροῦνταν. Δέν ἔπειθε τούς ἀνθρώπους λογικά, ἀλλά τούς βοηθοῦσε πνευματικά.

Κατάπληξη προξενοῦν ἡ πολυμέρειά του, οἱ πρακτικές γνώσεις, ἡ σοφία, ἡ ἀπέραντη μνήμη του.

Εἶχε τήν ἱκανότητα νά κατευθύνῃ πνευματικά μοναχοὺς καί μοναστήρια, νά δίνει λύσεις στά προβλήματα λαϊκῶν, ἀγάμων καί ἐγγάμων, νά διαλέγεται μέ ἐπιστήμονες, πού ἐντυπωσιάζονταν ἀπό τίς γνώσεις καί τήν εὐστροφία του. Συγκατέβαινε ἢ ἀνερχόταν στό μορφωτικό ἐπίπεδο καί στήν πνευματική κατάσταση τῶν ἀνθρώπων, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν του τόν χαρακτήρα τους, τό ἐπάγγελμα τους, τήν καταγωγή τους, τά ἐνδιαφέροντά τους κ.ἄ.

Ὁ Γέροντας, καί μετά τήν κοίμησή του, βοηθᾷ τούς ἀνθρώπους μέ τά γραπτά του. Τά βιβλία του ἔχουν πρωτοφανή ἀπήχηση, διαβάζονται ἀπληστα, μεταφρά-

ζονται σέ πολλές ξένες γλώσσες, μιλάνε στην καρδιά, συγκινούν καί άπλούς καί διανοουμένους.

Μέ την διδασκαλία πού άφησε ό Γέροντας, άναδείχθηκε σύγχρονος διδάσκαλος της πνευματικής ζωής. Τά λόγια του κυκλοφορούν στά στόματα τών ανθρώπων, επιδρούν χαρισματικά καί οδηγούν ψυχές στην σωτηρία.

Χάρισμα παρακλήσεως (= παρηγοριᾶς)

Όπως ό άνοιξιάτικος ήλιος διώχνει την όμίχλη καί θερμαίνει, έτσι καί ό Γέροντας, μέ τό χάρισμα της παρακλήσεως (παρηγοριᾶς) έδιωχνε την θλίψη καί παρηγορούσε κάθε βασανισμένη ψυχή πού τον πλησίαζε.

Πολλοί κατέφευγαν κοντά του, έρχονταν στενοχωρημένοι, καί έφευγαν τελείως άλλαγμένοι. Μόνο νά τον έβλεπε κανείς έπαιρνε δύναμη καί χαρά. Άν είχε καί την εύλογία νά συνομιλήση μαζί του, τότε ένιωθε πρωτόγνωρη χαρά καί έφευγε άλλοιωμένος. Τά ίδια περίπου λόγια μπορούσε νά πη καί κάποιος άλλος σ' έναν πονεμένο. Τά λόγια όμως του Γέροντα μετέδιδαν την χάρι του Θεού, είχαν άλλη δύναμη.

Κατώρθωνε νά παίρνει όλον τον άνθρωπινο πόνο καί την θλίψη καί νά μεταγγίζει χαρά καί παρηγοριά. Ό ίδιος γευόταν την πίκρα, αλλά οι άνθρωποι γέμιζαν χαρά καί γλυκύτητα.

Η ειλικρινής αγάπη του για τον κάθε άνθρωπο έκανε τον πόνο καί τά προβλήματα τών άλλων δικά του.

Οί άσθενείς έβλεπαν τό παράδειγμά του καί παρηγορούντο. Ένώ ό ίδιος υπέφερε από πολλές άσθένειες, υπέμενε καί δοξολογούσε. Δέν παρακαλούσε τον Θεό νά του δώσει ύγεια. Ήταν πάντα ευδιάθετος, ξεχείλιζε από χαρά καί χαροποιούσε τούς θλιμμένους. Όλοι έφευγαν χαρούμενοι μέσα στις θλίψεις τους. Δέν έδινε ψεύτικη παρηγοριά. Τόνιζε την πίστη στον Θεό, την ύπομονή, την δοξολογία, την πνευματική άντιμετώπιση της δοκιμασίας, καί έδειχνε τό τέλος καί τον σκοπό τών θλίψεων. Γλύκαινε τά παθήματα της παρούσης ζωής μέ την έλπίδα της αιωνίας.

Όταν κανείς πλησίαζε στό Καλύβι του, ένιωθε μιá γλυκύτητα. «Όλη ή ατμόσφαιρα σέ γλύκαινε», όπως μαρτυρούν πολλοί. Κανείς δέν έφευγε από κοντά του άπαρακλήτος. Νέοι μέ ψυχολογικά προβλήματα καί τάσεις αυτοκτονίας παρηγορούντο καί έφευγαν μέ σταθερή απόφαση νά μετανοήσουν καί νά ζήσουν πνευματικά.

Έλληνοπόντιος πρόσφυγας δέν κατάφερε νά βρη έργασία. Ήρθε σέ απόγνωση. Είχε αποφασίσει νά αυτοκτονήσει. Ένας φίλος του συνέστησε νά επισκεφθῇ τον γέροντα Παΐσιο καί πήγε νά τον δη. Άλλαξε, έγινε άλλος άνθρωπος καί έφυγε χαρούμενος μέ έλπίδες. Στο τέλος είπε: «Καί βουνό νά μου τύχη τώρα θά τό κάνω στην άκρη νά περάσω».

Εύλαβής προσκυνητής κλαίγοντας από συγκίνηση διηγήθηκε: «Είχα έρθει τό 1992 από τον Καναδά άπελπισμένος. Ήμουν χωρισμένος, επαιρνα ναρκωτικά καί δεκατέσσερα φάρμακα. Είχα τριανταδύο χρόνια νά κοινωνήσω. Ό Γέροντας συνωμιλούσε μέ καμμιá δεκαπενταριά ανθρώπους στην αϋλή. Φαινόταν πολύ εξαντλημένος. Έφυγαν οι άλλοι καί έμεινα τελευταίος. Μου είπε: «Από πολύ

μακρυνά ξερχεσαι. Πολύ καιρό σέ περίμενα». Ἡ ἀγάπη του μέ ἀλλοίωσε. Ἐνιω-
θα ὅτι ἔβλεπε τά πάντα. Ξέχασε τήν κατάστασή του καί πήρε πάνω του ὅλα τά
προβλήματά του. Ὅλα μου τά τακτοποίησε: Τήν υἱεῖα (τώρα παίρνω μόνο ἕνα
χάπι γιά τήν πίεση), τήν οἰκογένεια· ἔχω τώρα καί μιὰ κορούλα Παῖσια, τήν ἐρ-
γασία καί τό κυριώτερο τήν πίστη μου στόν Χριστό. Ἡ μητέρα μου χαρούμενη
μου λέει: «Παιδί μου, εἶσαι ὅλος ἕνα θαῦμα».

Κάποτε στήν Θεσσαλονίκη συνάντησε ὁ Γέροντας ἕναν κληρικό-μαθητή του.
Ἐνῶ συνωμιλοῦσαν, τούς πλησίασε μιὰ μαυροφόρα γυναίκα, πολύ πικραμένη,
καί εἶπε μέ ἔνταση καί πόνο: «Πέστε μου, γιατί εἶναι ἀδικος ὁ Θεός; Μοῦ πήρε
τόν ἄνδρα μου καί τώρα τό παιδί μου». Ὁ Γέροντας δέν εἶπε τίποτε. Κοίταξε
δεξιά-ἀριστερά καί προσευχήθηκε. Ὑστερα εἶπε στήν γυναίκα: «Εὐλογημένη,
τώρα σάν μοναχή εἶσαι». Ἡ γυναίκα ἠρέμησε, ἔβαλε μετάνοια, φίλησε τό χέρι
του καί ἔφυγε εὐχαριστώντας.

Ἀκόμη καί λίγο πρὶν ἀπό τήν κοίμησή του, ὅταν ἦταν μεγάλοι οἱ πόνοι τῆς
ἀσθενείας του καί ἦταν σχεδόν ἡμιθανής, δέν ἔπαυε νά παρηγορῇ τόν λαό τοῦ
Θεοῦ.

Νέος γνωστός του εἶχε σοβαρό πρόβλημα υἱεῖας, πού τοῦ δημιούργησε θλί-
ψη ἀβάστακτη. Κατέφυγε σέ ψυχιάτρους καί ἔπαιρνε φάρμακα. Ὁ Γέροντας τόν
κάλεσε ἰδιαίτερα, τόν εἶδε γιά λίγα λεπτά, τοῦ εἶπε δυό λόγια, ἀλλά ἡ χαρά πού
πήρε τό παιδί ἦταν μεγάλη καί ἀπερίγραπτη. Ἐφυγε ἄλλος ἄνθρωπος καί πέ-
ταξε τά ψυχοφάρμακα.

Ἄν καί ὁ ἴδιος ὑπέφερε, ἔδινε ὅμως παρηγοριά στούς ἄλλους. Ὅσο ζοῦσε
παρηγοροῦσε ἀπό τήν γῆ. Τώρα πιά εἶναι παράκλητος ἀπό τούς οὐρανούς καί
μεσίτης πρὸς τόν Θεό.

«Μύρον ἐκκενωθέν»

Ἐλεγε ὁ Γέροντας: «Εὐωδία δίνει ὁ Θεός κάποτε σέ ὦρα προσευχῆς. Ἄλλοτε
σέ ὦρα πού δέν προσεύχεσαι. Αὐτό εἶναι γιά νά παρηγορήσῃ, νά ἐνδυναμώσῃ
καί νά πληροφορήσῃ κάποια ψυχή, πάντως γιά κάποιον σκοπό. Εἶναι ἔντονη ἡ
εὐωδία. Δέν μοιάζει μέ τήν εὐωδία τῶν ἀρωμάτων. Αἰσθάνεσαι μεγάλη ἀνακού-
φιση. Μερικές φορές δέν ἀντέχεις ἀπό τήν ἔντονη εὐωδία».

Αὐτή ἡ θεϊκή εὐωδία εἶναι δηλωτική τῆς παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,
σέ μέρη ἁγιασμένα ἢ ὅπου ὑπάρχουν ἅγια Λείψανα.

*

Ὅχι μόνο αἰσθανόταν εὐωδία ὁ Γέροντας, ἀλλά καί ὁ ἴδιος εἶχε γίνεи «εὐωδία
Χριστοῦ». Ἀπειρες φορές τόν προόριδε ἡ θεία χάρις καί πιστοποιοῦσε τήν ἀγί-
οτητα του μέ εὐωδία, πού σάν «μύρον ἐκκενωθέν», ἐξερχόταν ἀπό τόν ἴδιο, ἀπό
προσωπικά του ἀντικείμενα, ἢ ἀπό χώρους ὅπου ἔζησε.

*

Μοναχὸς ἀγιορεῖτης διηγεῖται: «Ἡ εὐωδία, ἡ ὁποία πῆγαζε ἀπό τόν Γέροντα,
ἦταν ἄλλο πρᾶγμα. Πολλές φορές, ὅταν ἀσπαζόμουν τό χέρι του, αἰσθανόμουν
ἕνα ὑπερφυσικό ἀρωμα, σάν μύρο. Τό ἴδιο αἰσθανόμουν νά ἐξέρχεται ἀπό τό
στόμα του καί ὅταν μοῦ μιλοῦσε, ἐνῶ φυσιολογικά, λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς του
νηστείας, θά ἔπρεπε νά ἐξέρχεται δυσσομία. Ἐπανειλημμένως εἶχε συμβῆ τό ἴδιο

ἄρωμα νά τό πρωτοαισθάνωμαι μόλις περνοῦσα τό ρέμα καί νά μέ συνοδεύη σέ ὅλη τήν διαδρομή μέχρι νά φθάσω στό Κελλί του, στήν «Παναγούδα».

*

Ὁ ἀγιορείτης ἱερομόναχος Α. μαρτυρεῖ: «Μέ περίμενε ὁ Γέροντας ἕνα πρωινό γιά νά κάνουμε μιά ἐργασία μαζί. Ὅταν τοῦ ἀσπάσθηκα τό χέρι, αἰσθάνθηκα ἔντονη εὐωδία, ἀλλά καί ὅλη ἡ αὐλή ἦταν πλήρης εὐωδίας».

*

«Κάποια φορά», μαρτυρεῖ ὁ γέροντας Γρηγόριος ἀπό τήν Ἱ. Μονή Τιμίου Προδρόμου Μεταμορφώσεως, «αἰσθανόμουν εὐωδία, ὅπως ἀπό τά ἅγια Λείψανα. Ὁ παππούλης (π. Παῖσιος) ἦταν σέ μικρή ἀπόσταση. Στήν ἀρχή ἀποροῦσα, ἀπό ποῦ προέρχεται, καί πλησιάζοντας κοντά του διαπίστωσα ὅτι ἡ εὐωδία ἐξερχόταν ἀπό τόν Γέροντα».

Συνεννόηση μέ ἑτερογλώσσους

Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ Γέροντας ἐκτός ἀπό Ἑλληνικά δέν γνώριζε ἄλλη γλῶσσα. Ὅμως συνέβη ἐπανελημμένως -ὅταν ὑπῆρχε λόγος- μέ τήν γλῶσσα τῆς Πεντηκοστῆς νά συνομιλήσῃ καί νά συνεννοηθῇ θαυμάσια μέ ἑτερο-γλώσσους.

*

«Ἦμουν παρῶν», διηγεῖται ὁ ἱ. Ε. Κ., «κάποτε στό Κελλί τοῦ Γέροντα, μαζί μέ ἄλλους τρεῖς ἐπισκέπτες καί ἕνα Γάλλο, πού δέν μιλοῦσε λέξη Ἑλληνικά. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρά του νά μιλήσῃ μέ τόν Γέροντα, πῆγαν πιο πέρα, καί γιά δεκαπέντε λεπτά συνωμιλοῦσαν καθισμένοι στά κούτσουρα. Τούς βλέπαμε πού συζητοῦσαν μέ ἐνδιαφέρον. Πῶς ἐπικοινωνοῦσαν, ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε κοινή γλῶσσα ἐπικοινωνίας; Ὁ ξένος ἔφυγε χαρούμενος. Ἡ ἱκανοποίηση φαίνόταν ἐκδηλη στό πρόσωπό του».

*

Γάλλος περιηγητής εἶχε συμφωνήσει μέ κάποιον μοναχό νά πᾶνε μαζί νά δοῦν τόν Γέροντα. Τό βράδυ εἶχε ἀγρυπνία στό Μοναστήρι πού ἔμενε. Ὁ μοναχός μετά τήν ἀγρυπνία πῆγε στό Κελλί του νά ξεκουραστῇ. Ὁ ἀλλοδαπός ἀπό τόν πόθο νά δῇ τόν Γέροντα κατέβηκε μόνος του στό Καλύβι. Συνωμίλησαν θαυμάσια καί ἀπό τήν συζήτηση σχημάτισε τήν ἐντύπωση ὅτι ὁ Γέροντας γνώριζε ἄπταιστα Γαλλικά.

*

Μαρτυρία π. Π. Λ.: «Βρέθηκα κάποτε στήν “Παναγούδα” καί ἕνας ἀλλοδαπός περίμενε νά μιλήσῃ μέ τόν Γέροντα. Προσφέρθηκα νά κάνω τόν διερμηνέα. Ἀρχικῶς ὁ Γέροντας περίμενε νά ἀκούσῃ τήν μετάφραση τῶν ἐρωτήσεων. Στήν συνέχεια ἀπαντοῦσε στίς ἐρωτήσεις, πρὶν κάνω τήν μετάφραση!»

*

Πνευματικό τέκνο τοῦ Γέροντα διηγεῖται: «Μιά μέρα πῆγα πολύ πρῶι στήν «Παναγούδα». Πέρασα στό Ἀρχονταρίκι καί βρῆκα ἕναν ἀλλοδαπό ἐπισκέπτη. Μέχρι νά ἐτοιμάσῃ ὁ Γέροντας τό κέρασμα, μέ τά λίγα Ἀγγλικά πού ἤξερα, πιάσαμε τήν συζήτηση καί μοῦ εἶπε ὅτι χθές βράδυ ἦρθε ἀργά. Καθυστέρησε, γιατί ἔχασε τόν δρόμο, πέρασε ἡ ὥρα καί ὁ Γέροντας τόν φιλοξένησε. Συζήτησαν χωρίς καμμία δυσκολία, καί ὁ ξένος νόμιζε ὅτι ὁ Γέροντας ἤξερε Ἀγγλικά».

Παράδοξες μεταβάσεις

Ο Γέροντας, ενώ βρισκόταν στο Κελλί του στο Άγιον Όρος, μεταφερόταν πολύ μακριά για να βοηθήσει κάποιον που κινδύνευε ή για κάποιον άλλον λόγο.

Οί άνθρωποι τόν έβλεπαν και τόν άκουγαν. Άλλοτε ήταν αθέατος, παρακολουθούσε και γνώριζε τί συμβαίνει σε κάποιο πρόσωπο, σε μία οικογένεια ή σε ένα μοναστήρι.

*

Στό μοναστήρι του άγιου Ιωάννου του Θεολόγου Σουρωτής έκειραν κάποια ήλικιωμένη μοναχή έσπευσμένα, λόγω του επικείμενου θανάτου της. Ο π. Παΐσιος δέν είχε πληροφορηθεί ακόμη την ρασοφορία, ώστόσο, ενώ ήταν στο Άγιον Όρος, παρευρίσκετο και παρακολουθούσε την κηδεία, και δέν μπορούσε να καταλάβει ποιά μοναχή κηδεύουν.

*

Τίς ήμέρες που πήγε να προσκυνήσει στά Ιεροσόλυμα ήλθε μία παρέα νέων να τόν δη. Ένώ απουσίαζε από τό Κελλί του, αυτοί τόν βοήκν! Τούς άνοιξε ο Γέροντας, τούς κέρασε λουκούμι, συζήτησαν και έφυγαν πολύ χαρούμενοι. Διανυκτέρευσαν στην Μονή Φιλοθέου και εκεί ανέφεραν ότι είδαν τόν Γέροντα. Οί πατέρες απορούσαν πώς τόν βοήκν, ενώ έλειπε. Την επομένη κάποιος Φιλοθεϊτης πήγε στην «Παναγούδα», αλλά δέν βοήκε τόν Γέροντα. Ρώτησε σε γειτονικό Κελλί και επιβεβαίωσαν την απουσία του.

Τό γεγονός αυτό είχε πληροφορηθεί και ο τότε πορτάρης της Μονής Κουτλουμουσιού, ο νύν ήγούμενος Βατοπεδίου Αρχιμ. Έφραίμ και άλλοι πατέρες, και είχε γίνει ευρύτερα γνωστό στο Άγιον Όρος.

*

Ο γέροντας Γρηγόριος από τό Μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου Μεταμορφώσεως Χαλκιδικής διηγείται: «Μιά μέρα, που επισκέφθηκα τόν Γέροντα στην «Παναγούδα», είχε πολύ κόσμος. Στό τέλος μου είπε να κοιμηθώ στο Καλύβι του. Φάγαμε κάτι πρόχειρο και είπε να ξεκουραστούμε, γιατί ήταν πολύ κουρασμένος και ξάγρυπνος. Είχε δυό βραδυές να κοιμηθί. Τό πρωί που μέ κάλεσε για την ακολουθία, μου είπε:

– Δέν μ' άφησαν να κοιμηθώ όλη τή νύχτα.

– Ποιός, Γέροντα;

– Νά, γινόταν έξω άγρυπνία. Ήταν πολύ ώραία.

Ένώ βρισκόταν στο Άγιον Όρος συμμετείχε στην όλονύκτια που γινόταν σε Μοναστήρι έξω στον κόσμο.

Διόραση και προόραση

Ο Γέροντας έχοντας τό διορατικό και τό προορατικό χάρισμα προγνώριζε, μέ την χάρι του Θεού, ένίστε τόν έρχομό των επισκεπτών, την διάθεση, την πνευματική τους κατάσταση, τό όνομα, τόν τόπο καταγωγής, τό θέμα που τούς άπασχολούσε, τό παρελθόν και τό μέλλον τους. Είχε δική του τηλεόραση (πνευ-



ματική) καί ἔβλεπε ἀκόμη κάποιο πρόσωπο πού ἦταν μακριά του, τί κάνει, πῶς περνᾷ, μέ τί ἀσχολεῖται. Ἐγνώριζε ἄλλοτε τί γράφει ἕνα γράμμα πού τοῦ ἔστελναν καί ἔδινε τήν ἀπάντηση, χωρίς νά τό διαβάσῃ· τί περιέχει ἕνα δέμα, χωρίς νά τό ἀνοίξῃ.

*

Εἶπε: «Ὅταν ἄρχισε ὁ πόλεμος στόν Περσικό, αἰσθάνθηκα στόν ὕπνο μου ἕναν πόνο. Ἄκουγα ἕνα βουητό ἀπό κανόνια, βόμβες, ἀεροπλάνα καί ξύπνησα. Κατάλαβα ὅτι εἶχε ἀρχίσει ὁ πόλεμος καί γινόταν μεγάλο κακό. Ὅταν μετά ἦρθε ἕνας πατέρας ἀπό τό Κουτλουμούσι καί μοῦ εἶπε ὅτι ἄρχισε ὁ πόλεμος, ἀπάντησα ὅτι ἔχει περίπου δύο ὥρες πού ἄρχισε. Τό ἴδιο αἰσθάνθηκα καί τήν τρίτη ἡμέρα».

*

Ὁ κ. Τσολάκης Βασίλειος, Αστυνομικός ἀπό Ἀριδαία, διηγεῖται: «Κάποιοι γνωστός μου εἶχε πάει στό ἐξωτερικό. Δυστυχῶς ἐκεῖ ἔμπλεξε μέ Προτεστάντες μέ ἀποτέλεσμα νά ἀρνηθῇ τήν Ὁρθοδοξία καί νά γίνῃ Προτεστάντης.

»Μιά μέρα μέ ἐπισκέφθηκε στό γραφεῖο μου καί βλέποντας τήν φωτογραφία τοῦ π. Παΐσιου μοῦ εἶπε ἔντρομος: «Αὐτόν τόν ξέρω. Πρὶν δέκα χρόνια πῆγα στό Κελλί του μέ ἄλλους δύο. Μόλις φτάσαμε μόνο ἐμένα δέν μοῦ ἐπέτρεψε νά μπῶ. Διότι μοῦ εἶπε ὅτι εἶμαι αἰρετικός, γιατί δέν πιστεύω στήν Παναγία καί στοὺς Ἁγίους»».

*

Ὁ κ. Θ., κάτοικος Χ., τελευταία παρακολουθοῦσε τίς διαλέξεις κάποιας ὁργανώσεως ἀπό αὐτές πού σάν δηλητηριώδημανιτάρια ξεφυτρώνουν κάθε τόσο στήν χώρα μας μέ φιλοσοφικοεπιστημονική δῆθεν κάλυψη, ἀλλά ὑπόπτου περιεχομένου καί στόχων. Μελετοῦσε ἐπίσης σχετικά βιβλία καί φυλλάδια πού τοῦ ἔδιναν. Ὅσα ἄκουγε ἢ διάβαζε, εἶχαν σάν ἀποτέλεσμα νά τόν κάνουν νά μὴν αἰσθάνεται καλά, κάπως σάν ζαλισμένος, θολωμένος, μπερδεμένος. Προβληματιζόταν ἂν ἔπρεπε νά συνεχίσι, διχαζόταν καί στενοχωριόταν. Κάποιος φίλος του πού πληροφορήθηκε τήν δυσκολία του, τοῦ συνέστησε νά πάῃ στό Ἅγιον Ὅρος νά συμβουλευθῇ τόν γέροντα Παῖσιο. Πείσθηκε καί ξεκίνησε γιά τό Ἅγιον Ὅρος, ἔβαλε μάλιστα στήν δεξιά ἐξωτερική τσέπη τοῦ μπουφάν του τήν Ἀγία Γραφή, ἐνῶ στήν ἀριστερή ἐσωτερική τσέπη κάποιο βιβλίο καί φυλλάδια τῆς ὁργανώσεως.

Φθάνοντας στήν «Παναγούδα» βρῆκε τόν Γέροντα περιτριγυρισμένο ἀπό πολὺ κόσμο. Περίμενε μέχρις ὅτου ἔφυγαν οἱ ἄλλοι, ἐκτός ἀπό δύο, πού ἤθελαν νά δοῦν ἰδιαιτέρως τόν Γέροντα. Σκεφτόταν πῶς νά ἐκθέσῃ τό πρόβλημά του, ἀλλά ὁ Γέροντας τόν πρόλαβε καί ρώτησε:

– Τί κάνει ἡ Χ.; (ἀνέφερε τήν πατρίδα του).

– Καλά εἶναι, πάτερ, εἶπε γεμάτος ἀπορία, γιά τό πῶς ὁ Γέροντας πού τόν ἔβλεπε πρώτη φορά, γνώριζε τήν πατρίδα του.

– Κοίτα Θ., (νέο ξάφνιασμα γιατί τόν προσφώνησε μέ τό ὄνομά του), αὐτό τό βιβλίο πού ἔχεις σ' αὐτή τήν τσέπη (καί τοῦ ἔδειξε τήν τσέπη πού εἶχε τήν Ἀγία Γραφή) εἶναι καλό καί νά τό μελετᾷς, ὅσο πιό συχνά μπορεῖς, ἀλλά αὐτά πού ἔχεις ἐδῶ (καί τοῦ ἔδειξε ἀριστερά στό στήθος) πέταξέ τα τό συντομώτερο, γιατί... ἔχει τρελλοκομεῖο ἡ Χ. (πατρίδα του); Ἄν δέν ἔχη θά πᾶς ἄλλου».

*

Στό Στόμιο, ἐνῶ καθόταν μέ ἀνθρώπους στό Ἀρχονταρῖκι, ἔλεγε: «Ἐρχεται ὁ Βασίλης καί ὁ Δημήτρης», καί σηκώνοταν νά μαγειρεύῃ ἢ νά ἐτοιμάσῃ καφέ.



Στήν Γ.Μ. Τιμίου
Προδρόμου
Μεταμορφώσεως

Απορούσαν οί ἄλλοι πῶς τό ξέρει.

*

Ὑπῆρχαν καί μερικοί πού ζητοῦσαν νά λάβουν πείρα «τοῦ ἐν αὐτῷ λαλοῦντος Χριστοῦ». Ἦθελαν νά διαπιστώσουν ἂν ὁ Γέροντας ἔχη διορατικό καί προορατικό χάρισμα.

Ἀξιωματικός πού ἦταν στά ραντάρ θέλησε νά δοκιμάσῃ ἂν καί τό «ραντάρ» τοῦ Γέροντα λειτουργῇ καλά, ἀλλά «πιάστηκε» ἀπό αὐτό. Δηλαδή «ἔπιασε» καί ἀπεκάλυψε τούς λογισμούς του.

*

Σέ γνωστή του μοναχή εἶπε: «Σέ βλέπω (ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος) πού διαβάζεις συνέχεια τόν βίο τοῦ ἀγίου Ἀρσενίου. Καλά κάνεις, νά τόν διαβάζεις».

*

Κάποιος χτύπησε τό καμπανάκι, ἐνῶ ὁ Γέροντας ἔκανε εἰκονάκια στήν πρέσσα. Κοίταξε ἀπό τό παράθυρο καί εἶδε ἕνα νέο. Δέν ἄνοιξε. Συνέχισε τό ἐργόχειρό του. Τρεῖς φορές πῆγε στό παράθυρο καί προσεκτικά παρατηροῦσε τόν νέο. Τήν τρίτη φορά μονολογοῦσε, «ἄντε στό καλό παλληκάρι», καί ἐξήγησε στόν παριστάμενο μοναχό: «Καί νά τοῦ ἀνοίξω δέν βγαίνει τίποτε, διότι ἔχει κάνει τήν καρδιά του σταῦλο».

*

Κάποτε στόν «Τίμιο Σταυρό» χτύπησε τό καμπανάκι. Ὁ Γέροντας κοίταξε ἀπό τό παράθυρο καί εἶδε ἕναν λαϊκό νά περιμένῃ. Τόν παρατηροῦσε γιά λίγη ὥρα καί μονολογοῦσε: «Πετραχήλι ἔχει, παπᾶς δέν εἶναι». Ἀφοῦ τοῦ ἄνοιξε καί συζήτησαν ἀπεκάλυψε ὁ ἐπισκέπτης ὅτι ἦταν μάγος καί φοροῦσε κατάσαρκα πετραχήλι.

*

Μαθητής τῆς Ἀθωνιάδος πῆγε στόν Γέροντα, καί ἐκεῖνος τόν ρώτησε: «Πόσα ἀδέλφια εἴστε;». «Οκτώ», ἀπάντησε τό παιδί. «Λάθος κάνεις», τοῦ εἶπε, «ἐννιά

είστε». Ἡ μητέρα του ἦταν ἔγκυος καί ὁ μαθητής δέν τό γνώριζε.

*

Πολλές φορές δεχόταν ἐλλάμψεις. Ἐνῶ βάδιζε ἢ συνωμιλοῦσε ἢ ἐργοχειροῦσε, λάμβανε ἕνα μήνυμα, μία πληροφορία γιά κάτι πού συνέβαινε πολύ μακριά σέ κάποιο πρόσωπο. Τό Ἅγιο Πνεῦμα τόν πληροφοροῦσε καί ὁ Γέροντας ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση ἤ ἀναβε κερί καί προσευχόταν ἢ ἔσπευδε αὐτοπροσώπως νά βοηθήση.

Χάρισμα ἰάσεων

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής θεωρεῖ τό ἱαματικό χάρισμα ἐπακόλουθο τῆς ἀγάπης. Γράφει: «Ὁ τήν φυσικήν κατορθώσας φιλανθρωπίαν, μετά τήν τελείαν τῆς φιλαυτίας ἀναίρεσιν, ἱαμάτων δέχεται χάρισμα»³⁵.

Τέτοιο χάρισμα ἔλαβε καί ὁ Γέροντας. Θεράπευσε πολλούς πού ἔπασχαν ἀπό ἀσθένειες ἀνιάτες, καρκίνο, λευχαιμία, καρδιοπάθεια, παραλυσία, τύφλωση, καί ἔλυσε τήν στείρωση πολλῶν γυναικῶν.

Συνήθως προγνώριζε τό πρόβλημα καί τήν ἐξέλιξή του. Ἄν ἔβλεπε πίστη στόν ἀσθενῆ, καί ὅτι ἡ θεραπεία δέν θά τόν βλάψει πνευματικά, μέ μόνο τόν λόγο του, «δέν ἔχεις τίποτε, εἶσαι καλά», ὁ ἀσθενής ἔφευγε ὕγιης. Ἐνίστε σταύρωνε τοὺς ἀρρώστους μέ τά ἅγια Λείψανα καί τοὺς ἔχριε μέ ἔλαιον ἀπό τό καντήλι τῆς Παναγίας.

*

Διηγῆθηκε ὁ Γέροντας τό ἐξῆς: «Χθές (Ιούλιος τοῦ 1992), φέρανε ἕνα παιδάκι ἐδῶ, δέκα ἐτῶν, τελειῶς τυφλό. Μόλις τό εἶδα, τό ρώτησα: «Παιδί μου, τί θέλεις νά σοῦ δώσῃ ὁ Χριστός;». Αὐτό μοῦ εἶπε: «Θέλω νά γίνω καλό παιδί», καί πρὶν προλάβω νά προσευχηθῶ τό παιδί ἀπέκτησε τό φῶς του».

Ὁ Γέροντας διηγῆθηκε αὐτό, γιά νά παρηγορήσῃ ἄλλον ἀόμματο, ἀλλά ἀπέκρυψε τήν δική του συμβολή, ὅπως καί σέ ἄλλες περιπτώσεις πού ἀπλῶς ἀναφέρει ὅτι ὁ τάδε δέν ἔχει τίποτε, θά γίνει καλά.

*

Ὁ κ. Γκόλιας Ματθαῖος ἀπό τά Ἰωάννινα μαρτυρεῖ: «Ενός φίλου μου ἡ κόρη, ἡλικίας 17 ἐτῶν, ἔπασχε ἀπό σκλήρυνση κατά πλάκας καί σιγά-σιγά παρέλυε. Πήγαμε στόν Γέροντα καί τοῦ ἀναφέραμε σχετικά. Λέει στόν πατέρα της: «Ἡ Γεωργία θά γίνει καλά καί θά πάει νά σπουδάσῃ».

Σέ διάστημα ἐνός ἔτους ἡ βελτίωση ὑπῆρξε θαυματική. Ἡ Γεωργία ἐγίνε τελειῶς καλά καί σπούδασε στήν Αθήνα. Ἐκτοτε δέν ἀρρώστησε ξανά».

*

Μαρτυρία Π. Δ. ἀπό Θεσσαλονίκη, ἀποφοίτου Ἀθωνιάδος: «Κάποιος μαθητής τῆς Ἀθωνιάδος, ὁ Ἰ. Μ. κατά τό ἔτος 1989 ἀρρώστησε ἀπό καρκίνο. Βρέθηκε ὄγκος πίσω ἀπό τό μάτι. Πρὶν μπῆ στό χειρουργεῖο, πῆγε ἡμέρα Σάββατο μέ τόν πατέρα του στόν Γέροντα. Ὁ πατέρας μέ δάκρυα παρακαλοῦσε νά κάνῃ προσευχή καί τόν ρωτοῦσε ἐπίμονα, ἂν θά γίνει καλά τό παιδί του.

Ὁ Γέροντας μέ σιγουριά τοὺς εἶπε: «Μὴν στενοχωριέστε, δέν εἶναι τίποτε».

³⁵ Πρὸς Θαλάσσιον 59, PG 90, 617C.

Ἐφυγαν κάπως παρηγορημένοι. Ὅταν τήν Τετάρτη πῆγαν γιά τήν ἐγχείρηση, οἱ γιατροί κατόπιν ἐξετάσεων, διεπίστωσαν ὅτι ὁ ὄγκος εἶχε ἐξαφανισθῇ, δέν ὑπῆρχε τίποτε καί φυσικά ἐξεπλάγησαν.

Ὁ πατέρας καί ὁ γιός κατάλαβαν τί εἶχε συμβῇ καί τό Σάββατο ἦρθαν πάλι στό Ὅρος καί πῆγαν χαρούμενοι στόν Γέροντα, γιά νά τόν εὐχαριστήσουν. Ὁ πατέρας καί πάλι ἐκλαιγε, ἀλλ' αὐτή τήν φορά μέ δάκρυα χαρᾶς, διότι μέ τίς εὐχές τοῦ Γέροντα σώθηκε τό μάτι τοῦ παιδιοῦ του».

*

Ὁ Ἱερομόναχος Α. ἀνέφερε: «Κάποια γυναίκα εἶχε 14 χρόνια παντρεμένη χωρίς νά ἀποκτήσῃ παιδί. Ἀγανακτοῦσε καί ἔλεγε: «Γιατί ὁ Θεός νά μήν μοῦ δώσῃ καί μένα παιδί;». Ἀνέφερα στόν Γέροντα τήν περίπτωσιν καί μοῦ εἶπε: «Ἐ, νά κάνῃ ἕνα παδί, γιά νά μήν γογγύζῃ». Καί ὄντως στό χρόνο ἀπέκτησε».

*

Υπῆρχαν καί ἄλλες δυσκολώτερες περιπτώσεις, ὅπως ἀνέφερε ὁ Γέροντας: «Κάνω γιά ὀρισμένους χρόνια προσευχή καί δέν βοηθοῦνται, γιατί ἔχουν πείσμα, θέλημα, ἐγωισμό. Λένε: «Γιατί ὁ Θεός δέν μοῦ δίνει αὐτό;» Καί γιατί νά μᾶς τό δώσῃ; Γιά νά μᾶς κάνῃ πιό ἐγωιστές, πιό θεληματάρηδες; Δέν τούς ὠφελεῖ ἂν τό δώσῃ. Εἶναι σάν νά διατάξῃ μ' αὐτόν τόν τρόπο τόν Θεό. Ἐνῶ, ἂν ἔλεγαν: «Ἄν θέλῃς, δώσε μου αὐτό». Ὁ τρόπος προσευχῆς νά εἶναι ταπεινός».

Ἐγραφε σέ ἐπιστολή (18-9-67): «Πολλές φορές ἐπέμεινα στήν προσευχή διά διάφορα θέματα (ἀπαιτητικῶς) ἤ ἀτομικά μου ἢ ἄλλων ἀδελφῶν καί μετά ἀναγ-



Τό Κελλί τοῦ Ὑπατίου τήν ἐποχή πού διέμενε ἐκεῖ ὁ Γέροντας

κάστηκα νά ζητήσω συγγνώμην ἀπό τόν Θεό καί νά ζητῶ ξανά τό ἀντίθετο. Ἐκτοτε παρακαλῶ ὅ,τι εἶναι συμφέρον τῆς ψυχῆς νά δίδῃ σάν καλός πατέρας, διότι ὅλη ἡ θυσία Του ἔγινε διά νά ἀποκαταστήσῃ τίς ψυχές μας στόν παράδεισο κοντά Του».

Ὁ Γέροντας δέν μεροληπτοῦσε, οὔτε ἔκανε διακρίσεις. Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι διαφορετικό γιά τόν κάθε ἄνθρωπο. Τό βέβαιο εἶναι ὅτι ὅλοι παρηγοροῦνταν καί ἐνισχύονταν ἀπό τόν Γέροντα.

Ἄν δέν προηγηθῇ ἡ ψυχική θεραπεία, ἡ σωματική μόνη τῆς δέν ὠφελεῖ, γιατί συνήθως οἱ θεραπευμένοι ἐπανέρχονται στόν ἴδιο ἀμαρτωλό τρόπο ζωῆς.

Ἐπεδίωκε ὄχι μόνο νά θεραπευθῇ ὁ ἀσθενής, ἀλλά περισσότερο νά σωθῇ ἡ ψυχή του, γιά τήν ὁποία ὁ ἴδιος ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος καί ἔχυσε τό αἷμα Του. Φυσικά τό πιό μεγάλο θαῦμα γι' αὐτούς πού θεραπεύονταν ἦταν ὅτι ἐνδυναμώονταν στήν πίστη, γίνονταν συνειδητά πιστοί, θεράπευαν τήν ψυχή τους ἀπό τά πάθη καί δόξαζαν μέρα-νύχτα τόν Θεό. Αὐτό ἔχει ἀπείρως μεγαλύτερη ἀξία καί αἰώνια διάρκεια. Ἦθελε νά συνεργήσουν καί οἱ ἀσθενεῖς στήν θεραπεία τους. Νά κάνουν ἔστω καί μιά μικρή θυσία γιά τόν Χριστό, π.χ. νά κόψουν ἕνα πάθος τους, τό τσιγάρο, τό ποτό ἢ κάτι ἄλλο.

Ὅταν οἱ θεραπευθέντες ἀπό εὐγνωμοσύνη ἤθελαν νά προσφέρουν κάτι, ὁ Γέροντας δέν τό δεχόταν. Ζητοῦσε μόνο νά τακτοποιηθοῦν πνευματικά, νά ἐξομολογηθοῦν, νά κοινωνοῦν καί νά ζοῦν ὡς καλοί Χριστιανοί. Δέν ζητοῦσε νά κάνουν ἐλεημοσύνες μεγάλες, νά κτίζουν Ἐκκλησίες κ.λπ., οὔτε ἐπέβαλλε φορτία δυσβάστακτα. Αὐτά τά ἄφηνε στήν προαίρεσή τους. Ἡ χαρά τοῦ Γέροντα ἦταν μεγάλη, ὅταν μαζί μέ τήν σωματική θεραπεία θεραπευόταν καί ἡ ψυχή τοῦ ἀσθενοῦς, βοηθιόταν ὅλη ἡ οἰκογένειά του καί δοξαζόταν τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Προβολέας ἀκτίστου φωτός

Ὁ Σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ξάνθης κ.κ. Παντελεήμων ὡς αὐτόπτης μάρτυς ἀναφέρει: «Ἦταν βαθύς ὄρθρος, μετά ἀπό διανυκτέρευση στήν Καλύβη τῆς «Παναγούδας». Διαβάσαμε τήν ἀκολουθία στό Ἐκκλησάκι τοῦ Κελλιοῦ. Λειτουργοῦσα (ὡς ἱερεὺς) καί ἔψελνε ὁ γερο-Παῖσιος. Καθώς προχωροῦσε ἡ θεία Λειτουργία, ἦλθε ἡ ὥρα τῆς θείας Κοινωνίας. Ὁ Γέροντας πλησίασε μέ τά πολλῆς εὐλαβείας καί συστολῆς νά μεταλάβῃ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Καθώς ἔσκυψε, ἔβγαλε τό σκουῖφο του ἐλευθερώνοντας τά μαλλιά του. Ἐκπληκτος παρατηροῦσα ὅτι τό πρόσωπό του μέ φανερά τά σημεῖα τῆς θείας ἀλλοίωσης εἶχε γίνει φωτεινό. Ἐξέπεμπε ἰλαρό, ἔντονο φῶς! Θέαμα ἀσυνήθιστο γιά μένα, τό ὁποῖο μετέφερε μέσα μου τόν γλυκασμό αὐτῆς τῆς θείας μαρμαρυγῆς. Δέν θέλησα νά πῶ τίποτα. Κράτησα ὡς τίμιον δῶρημα στήν μνήμη μου τήν φωτοφόρο μορφή του ἑτοιμῇ νά ὑποδεχθῇ τόν Κύριο τῆς δόξης, καί τήν καταθέτω, γιατί δέν ἀνήκει στήν ἐλαχιστότητά μου, ἀλλά σέ ὅλους ὅσοι ἀποζητοῦν παρηγοριά ἀπό τό φωτοφόρο πρόσωπο τοῦ Γέροντα».



Γ'. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Πρός την μητέρα Ἐκκλησία

Ὅπως ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος εἶχε τρεῖς μητέρες, τὴν φυσική του μητέρα, τὴν Παναγία καὶ τὴν βροντή, διότι ὠνομάσθηκε ἀπὸ τὸν Κύριο «βοανεργές» (υἱὸς βροντῆς), ἔτσι καὶ ὁ Γέροντας, ἐκτός ἀπὸ τὴν μητέρα του Εὐλογία καὶ τὴν Παναγία, αἰσθανόταν καὶ τὴν ἁγία μας Ἐκκλησία ὡς ἀληθινὴ του μητέρα. Εἶναι ὄντως μητέρα ὅλων τῶν πιστῶν, ἀφοῦ μᾶς ἀναγεννᾷ μέ τὸ Βάπτισμα καὶ μᾶς τρέφει μέ τὴν χάρι τῶν μυστηρίων της.

Ὁ Γέροντας τόνιζε ιδιαίτερα αὐτὴ τὴν σχέση του. Ἐγραφε σέ ἐπιστολὴ του πρὸς κάποιον νέον: «Μετά, ὅταν τελειώσης τίς σπουδές, νά κάνης ὅ,τι σέ ἀναπαύει ἐντός τῶν κόλπων τῆς μητέρας Ἐκκλησίας».

Ἦταν μοναχός μέ ἐκκλησιαστικό φρόνημα καὶ ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση. Οἱ ἐκκλησιολογικὲς του ἀπόψεις ἦταν ὀρθοδοξότατες. Πίστευε ὅτι ἡ Ἐκκλησία κατέχει τὸ πλήρωμα τῆς ἀποκαλυφθείσης Ἀληθείας. Ἐλεγε: «Ὅ,τι ἔχει ἡ Ἐκκλησία εἶναι λαμπικαρισμένο». Ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων κατορθώνεται στὴν Ἐκκλησία. Αἰσθανόταν ὅτι ἀποτελεῖ μέλος της. Ὑπέτασσε τὸ θέλημά του καὶ θυσιαζόταν γιὰ τὸ καλὸ της. Ἀκόμη καὶ ἡ ἀσκησὴ του εἶχε ἐκκλησιαστικὴ ἀναφορά. Πίστευε ὅτι, «ὅταν διορθώσω τὸν ἑαυτό μου, διορθώνεται ἓνα κομμάτι τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ ἀγάπη του γιὰ αὐτὴν ἦταν πολὺ μεγάλη. Γιὰ τὴν εὐστάθειά της ὑπέμεινε κόπους καὶ θυσιές, γιὰ τὴν δόξα της προσευχόταν συνεχῶς. Γιὰ τὴν ἐνότητά της ἀγωνίστηκε πολυτρόπως. Ἐγραφε: «Δέν εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους πού ἔχουν κάνει τὴν Ὁρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν κόμμα. Ἀγαπῶ τοὺς καλοὺς ἐργάτας τοῦ Χριστοῦ καὶ βοηθῶ ὅσο μπορῶ».

Βοήθησε πολλοὺς νέους νά γίνουν καλοὶ κληρικοί, ἐργάτες στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Τοὺς συμβούλευε: «Ἐργασθεῖτε ταπεινά μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ ὁ Κύριος θά σᾶς προδώσει (ἀναδείξει, φανερώσει) στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων». Κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς σήμερα κοσμοῦν τὴν Ἱεραρχία.

Ἦθελε οἱ κληρικοὶ νά ἐτοιμάζουν τὸν λαὸ μέ τὴν μετάνοια, γιὰ νά ἀποφύγουμε τὴν δικαία ὀργή τοῦ Θεοῦ. Ἡ διακονία τους νά ἀποβλέπη στὴν σωτηρία τῶν πιστῶν καὶ στὴν δόξα τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι στὴν αὐτοπροβολή. Ἐλεγε γιὰ κληρικό πού ἐπετέλεσε ἔργο ἀξιόλογο, ὅτι «θά εἶχε ἀξία τὸ ἔργο του, ἂν δέν ἦταν κάτι τὸ προσωπικό».

Ὁ ἴδιος ἀθόρυβα ἀπὸ τὸ ἀσκητήριό του παρακολουθοῦσε τὴν ἐκκλησιαστι-

κή κατάσταση μέ ενδιαφέρον. Προσευχόταν, μιλούσε, έγραφε καί, όταν τό έκρινε αναγκαίο, έξερχόταν στόν κόσμο γιά κάποια έκκλησιαστική υπόθεση. Γιά ένα τέτοιο θέμα βγήκε καί συνάντησε τόν αρχιεπίσκοπο Ίερώνυμο καί άλλη φορά πήγε στόν μητροπολίτη Φλωρίνης κ.κ. Αύγουστίνo. Έκείνος τοῦ εἶπε: «Καλόγερε, ἦρθες νά μέ ἐλέγξης;» «Όχι, Σεβασμιώτατε», ἀπάντησε. «Τό Εὐαγγέλιο λέει «ἐάν ἀμαρτήση εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καί ἔλεγξον αὐτόν»³⁶, δέν λέει γιά τόν Πατέρα». Τοῦ ἔβαλε ἐδαφιαία μετάνοια καί στήν συνέχεια τοῦ εἶπε κάτι, τό ὁποῖο δέχθηκε ὁ ἀγωνιστής Μητροπολίτης καί ἔκτοτε τόν εἶχε σέ μεγάλη εὐλάβεια. Ἀρκετοί Ἐπίσκοποι τόν συμβουλευόνταν καί ἐπιζητοῦσαν τήν ἐπικοινωνία μαζί του.

Πονοῦσε πολύ, όταν ὑπῆρχαν σκάνδαλα καί έκκλησιαστικές κρίσεις. Τότε προσευχόταν περισσότερο. «Σᾶς ἔγραψα τό βαθύ πόνο μου», ἔγραφε σέ ἐπιστολή του σέ μία τέτοια περίοδο (12-4-75), καί ἐξηγοῦσε γιατί συμβαίνουν αὐτά: «Λείπει ἡ πατερική πνευματική ἀρχοντιά καί ἐπόμενο εἶναι νά μαλῶνουμε σάν τοὺς γύφτους».

Γιά τό πολυσυζητημένο θέμα τῶν θρησκευτικῶν ὁργανώσεων ὁ Γέροντας εἶπε: «Τίς χριστιανικές ὁργανώσεις νά μήν τίς διαλύσουμε, ἀλλά νά τίς κάνουμε πατερικές».

Ιδιαίτέρως σεβόταν τόν Οἰκουμενικό θρόνο. Αναγνώριζε τήν πανορθόδοξη ἀποστολή του καί κατανοοῦσε τήν δύσκολη θέση πού βρίσκεται. Προσευχόταν πολύ καί τόν ὑπερασπίστηκε δημόσια σέ πολλές περιπτώσεις.

Ἀπό τό Στόμιο εἶδαμε τόν Γέροντα σφοδρό πολέμιο τῶν αἱρέσεων. Στά θέματα τῆς πίστεως ἦταν ἀκριβής καί ἀσυγκατάβατος.

Εἶχε μεγάλη ὀρθόδοξη εὐαισθησία, γι' αὐτό δέν δεχόταν συμπροσευχές καί κοινωνία μέ πρόσωπα μή ὀρθόδοξα. Τόνιζε: «Γιά νά συμπροσευχηθοῦμε μέ κάποιον, πρέπει νά συμφωνοῦμε στήν πίστη». Διέκοπτε τίς σχέσεις του ἡ ἀπέφευγε νά δῇ κληρικούς πού συμμετεῖχαν σέ κοινές προσευχές μέ ἑτεροδόξους. Τά «μυστήρια» τῶν ἑτεροδόξων δέν τά ἀναγνώριζε καί συμβούλευε οἱ προσερχόμενοι στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, νά κατηχοῦνται καλά πρὶν βαπτισθοῦν.

Καταπολέμησε τόν οἰκουμενισμό καί μιλούσε γιά τό μεγαλεῖο καί τήν μοναδικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, τήν πληροφορία του ἀρνούμενος ἀπό τήν ἐν καρδίᾳ του θεία χάρι. Ὁ βίος του ἀποδείκνυε τήν ὑπεροχή τῆς Ὁρθοδοξίας.

Γιά ένα διάστημα εἶχε διακόψει, μαζί μέ ὅλο σχεδόν τό ὑπόλοιπο Ἅγιον Ὅρος, τό μνημόσυνο τοῦ πατριάρχου Ἀθιναγόρα γιά τά ἐπικίνδυνα ἀνοίγματα του πρὸς τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς. Ἀλλά τό ἔκανε μέ πόνο: «Κάνω προσευχή», εἶπε σέ κάποιον, «γιά νά κόβῃ ὁ Θεός μέρες ἀπό μένα καί νά τίς δίνη στόν πατριάρχη Ἀθιναγόρα, γιά νά ὁλοκληρώσῃ τήν μετάνοιά του».

Χωρίς νά ἐπιδιώκῃ νά φαίνεται ὁμολογητής, μέ τόν τρόπο του, ἀντιδρούσε, μιλοῦσε καί ἔγραφε σέ έκκλησιαστικά πρόσωπα. «Ἡ Ἐκκλησία», ἔλεγε, «δέν εἶναι καρᾶβι τοῦ κάθε ἐπισκόπου νά κάνῃ ὅ,τι θέλει». Οἱ ἀντιδράσεις του αὐτές συνωδούνταν ἀπό πολλή προσευχή καί ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί γιά τοὺς παρεκτρεπομένους, καί προϋπέθεταν ἀπάθεια, διάκριση καί ἄνωθεν φωτισμό.

Ένα ἄλλο θέμα πού ἀπασχόλησε τόν Γέροντα ἦταν τό θέμα τοῦ ἡμερολογίου. Πονοῦσε γιά τόν χωρισμό καί προσευχόταν. Λυπόταν γιά τίς παρατάξεις τῶν παλααιοημερολογιτῶν πού εἶναι ξεκομμένες σάν τά κλήματα ἀπό τήν Ἀμπε-

³⁶ Ματθ. ιη', 15.

λο, καί δέν ἔχουν κοινωνία μέ τά Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα καί τίς κατά τόπους αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Μερικές τέτοιες ἐνορίες στήν Αθήνα καί στήν Θεσσαλονίκη ἐνώθηκαν καθ' ὑπόδειξή του μέ τήν Ἐκκλησία κρατώντας τό παλαιό ἑορτολόγιο.

Ἐλεγε: «Καλό ἦταν νά μήν ὑπῆρχε αὐτή ἡ ἑορτολογική διαφορά, ἀλλά δέν εἶναι θέμα πίστεως». Στίς ἐνστάσεις ὅτι τό νέο ἡμερολόγιο τό ἔκανε Πάπας, ἀπαντοῦσε: «Τό νέο ἡμερολόγιο τό ἔκανε Πάπας καί τό παλιό εἰδωλολάτρης», ἐννοώντας τόν Ἰούλιο Καίσαρα.

Μέ τήν ἀγάπη, τήν προσευχή καί τήν διάκρισή του, γνώριζε πότε νά μιλά, πῶς νά ἐνεργῇ καί νά βοηθᾷ ἀθόρυβα τήν μητέρα Ἐκκλησία, ἀποφεύγοντας τά ἄκρα καί θεραπεύοντας πληγές πού ταιλαιπωροῦν τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καί σκανδαλίζουν τούς πιστούς.

Ὑπέρ τοῦ γένους καί τῆς Πατρίδος

Ὁ Γέροντας, ξεριζωμένος ἀπό τήν βρεφική του ἡλικία, καί ἔχοντας ζήσει τήν φρίκη τοῦ πολέμου καί τῆς Κατοχῆς, γνώριζε ἀπό τήν πείρα του ὅτι τό νά «διάγωμεν ἡρεμον καί ἡσύχιον βίον» εἶναι μεγάλη εὐλογία.

Ἀγαποῦσε τήν Πατρίδα καί ἔλεγε: «Καί ἡ Πατρίδα εἶναι μιά μεγάλη οἰκογένεια». Δέν ἐπεδίωκε τό ἐθνικό μεγαλεῖο, τήν δόξα καί τήν ἰσχὺ μέ τήν κοσμική ἔννοια, ἀλλά τήν εἰρήνη, τήν πνευματική ἀνοδο καί τήν ἠθική ζωὴ τῶν πολιτῶν, γιά νά μᾶς βοηθᾷ καί ὁ Θεός. Οὔτε ἐπιζητοῦσε τήν ἀσφάλεια γιά νά ἀπολαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι τίς ἀνέσεις τους.

Σέ κάποιον Ἑλληνα θερμό πατριώτη πού ζοῦσε στήν Ἀμερική καί προσπαθοῦσε νά προβάλλῃ τήν Ἑλλάδα, συνέστησε ν' ἀγωνισθῇ γιά νά ἀγιάσῃ καί ὕστερα νά προβάλλῃ σωστά καί πνευματικά καί τήν Ἑλλάδα.

Ὅπως οἱ Προφῆτες τοῦ Ἰσραὴλ συμμετεῖχαν στήν ζωὴ τοῦ ἔθνους ἐνεργά μέ τόν τρόπο τους, προσεύχονταν, θρηνοῦσαν, ἔλεγχαν βασιλεῖς, κήρυτταν μετάνοια καί προφήτευαν γιά τά ἐπερχόμενα δεινά, τό ἴδιο καί ὁ Γέροντας δέν ἦταν ἀδιάφορος καί ἀπαθής στά θέματα τῆς Πατρίδος. Ὁ προφήτης δέν ἦταν ἐθνικιστής πού ἔλεγε: «Διά Σιών οὐ σιωπήσομαι»³⁷. Τό ἴδιο καί ἡ στάση τοῦ Γέροντα ἦταν καθαρά πνευματική.

Στά θέματα τῆς Πατρίδος δέν ἤθελε οἱ Χριστιανοί νά εἶναι ἀδιάφοροι. Πολύ λυπόταν πού ἔβλεπε πνευματικούς ἀνθρώπους νά ἐπιζητοῦν νά βουλευθοῦν οἱ ἴδιοι καί νά μήν ἐνδιαφέρονται γιά τήν Πατρίδα. Ὁ καημός του καί ἡ ἀπορία του ἦταν πῶς οἱ ὑπεύθυνοι δέν ἀντιλαμβάνονται πού ὁδηγοῦμαστε. Ὁ ἴδιος ἀπό παλαιά διέβλεπε τήν σημερινή κατάσταση καί ἀνησυχοῦσε, ἀλλά δέν διέσπειρε τίς ἀνησυχίες του στὸν κόσμο. Ἐλεγε: «Ἀπὸ τό κακό πού επικρατεῖ σήμερα θά βγεῖ μεγάλο καλό».

Πίστευε ὅτι ἓνας μοναχὸς μπορεῖ νά βοηθήσῃ ὁλόκληρο τό ἔθνος. «Ἄλλον ὁ Θεὸς τὸν κάνει μοναχό γιά νά βοηθήσῃ μιά οἰκογένεια καί ἄλλον γιά νά βοηθήσῃ ὁλόκληρο ἔθνος. Τό Ἅγιον Ὅρος πολλά μπορεῖ νά προσφέρει. Μπορεῖ νά δημιουργήσῃ πάλι τό Βυζάντιο ἀπὸ τό ὁποῖο προήλθε».

³⁷ Ἦσ. ξα', 1.



ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Μορφή, χαρακτήρας και φυσικά χαρίσματα τοῦ Γέροντα

Ἡ ἐξωτερική ἐμφάνιση τοῦ Γέροντα ἦταν ἐνός συνηθισμένου μοναχοῦ. Τό ἀνάστημά του μέτριο, περίπου 1,60 μ. ὕψος. Ἦταν πολύ λεπτός, σκελετωμένος ἀπό τήν πολυετῇ ἀσκήσῃ, μέ ὡραία, ἀρμονικά καί λεπτά τά χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου. Ἡ ὅλη ἐμφάνισή του ἀπέπνεε καλωσύνη καί συμπάθεια.

Τό βλέμμα του ζωηρό, ἐκφραστικό (ἐκφραζόταν καί μιλοῦσε μέ τά μάτια του), διεισδυτικό καί σπινθηροβόλο. Εἰρήνη, σιγουριά καί ἀρχοντιά συνώδευαν τίς κινήσεις του. Τά γένια του μέτρια, πυκνά καί σχεδόν κατάλευκα πρὶν ἀπό τήν κοίμησή του. Τά μαλλιά του μιξοπόλια (ἀσπρόμαυρα) καί πολύ πυκνά, ἔφθαναν ὡς τοὺς ὤμους του. Συνήθως φοροῦσε πλεκτό μάλλινο σκουφο, χοντρό γιά τό κρῦο. Σέ ἐξόδους φοροῦσε τόν συνηθισμένο ἀγιορεῖτικο.

Οἱ παλάμες τῶν χειρῶν του μεγαλύτερες τοῦ κανονικοῦ, στιβαρές, ἔδειχναν ἀνθρωπο πού εἶχε ἀσχοληθῇ μέ χειρωνακτικές ἐργασίες. Τά πέλματα τῶν ποδιῶν του μεγάλα, δυσανάλογα πρὸς τό ἀνάστημά του. Τά δόντια του ἔλειπαν σχεδόν ὅλα, ἐκτός ἀπό δύο στήν ἄνω σιαγόνα καί λίγα μπροστινά στήν κάτω. Δέν θέλησε νά βάλῃ δόντια, ἂν καί τοῦ πρότειναν πνευματικά του τέκνα. Συγκατατέθηκε ὅμως καί ἔβαλε δύο «γκυλιέδες», ὅπως ὠνόμαζε τίς θήκες. Ὅταν γελοῦσε, φαίνονταν χαρακτηριστικά. Παρά τήν ἔλλειψη τῶν δοντιῶν, μιλοῦσε καθαρά, καί δέν φαίνόταν αὐτό σάν σωματικό μειονέκτημα. Ἡ ἐκδηλῆ θεία χάρι σκέπαζε αὐτή τήν ἔλλειψη καί τόν ἔκανε νά φαίνεται «ὡραῖος κάλλει». Τό πρόσωπό του ἦταν φωτεινό καί χαριτωμένο. Ὀλόκληρος ἦταν «λαμπρόν τῆς χάριτος γνῶρισμα».

Οἱ αἰσθήσεις του παρέμειναν ὀξύτατες ὡς τήν κοίμησή του καί λειτουργοῦσαν πολύ καλά. Μέ τήν ὀσφρησή του ἀπό ἓνα χιλιόμετρο μακριά αἰσθανόταν κάποιον πού κάπνιζε. Ἡ ἀκοή του πολύ εὐαίσθητη. Ἡ ὄρασή του καταπληκτική. Ἐβλεπε λεπτομέρειες ἀπό πολύ μακριά. Μέ γυαλιά πρεσβυωπίας ἔκανε ξυλόγλυπτα μέ λεπτομέρειες ὡς τά τέλη τῆς ζωῆς του.

Φαίνόταν ἕνας φυσιολογικός ἄνθρωπος, ἀλλά ἔκρυβε στόν «κρυπτόν τῆς καρδίας ἄνθρωπον, τόν κατά Θεόν κτισθέντα», τήν θεία χάρι πού ἦταν ἀδύνατο νά κρυφθῇ καί ἀσύλληπτο νά κατανοηθῇ.

Ἄν καί γέρων λευκότριξ, ἀσθενής καί χωρίς δόντια, ἦταν ὅμως λέων. Εἶχε κάτι τό δυνατό, τό ἀποφασιστικό, τό θεϊκό. Μέσα σέ αὐτό τό ἀσθενικό καί μικροκαμωμένο σῶμα κρυβόταν μιᾷ ψυχῇ ἀνδρεία, μέ πολλή δύναμη καί θυμό.

Τόν θυμό οί ἅγιοι Πατέρες τόν ὀνομάζουν νεῦρο τῆς ψυχῆς. Αὐτή τήν δύναμη (θυμό) τήν ἔστρεψε πρὸς τό καλό καί τήν ἀξιοποίησε γιά νά ἐπιτύχη τίς ἀρετές. Δέν δίσταζε νά ἐλέγξει κάποιον, ὅταν ἔκανε κακό πού ὑπερέβαινε τά ὅρια, καί νά θυμώσει ἀπαθῶς³⁸ -«ὀργίζεσθε καί μὴ ἀμαρτάνετε»- χωρὶς νά χάσῃ τήν εἰρήνην του, πάντοτε ὁμῶς ὑπερασπίζοντας κάτι ἀνώτερο καί ὄχι τόν ἑαυτό του. Μιλοῦσε τότε, ὄχι κυριευμένος ἀπὸ τό πάθος τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ μέ πόνο ψυχῆς.



Ἦταν ἀπὸ φύσεως ἀνοικτός καί εὐχάριστος, φιλόξενος καί ἐλεήμων, γνήσιος Ἀνατολίτης. Ἀγαποῦσε νά διηγῆται χαριτωμένες ἱστορίες μέ πνευματικό περιεχόμενο καί νά γελᾷ ἀπὸ τήν καρδιά του: «Δυστυχῶς σήμερα», ἔλεγε, «χάθηκε ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τό φυσικὸ γέλιο». Μποροῦσε νά ξεσπάσῃ σέ κλάματα ἀπὸ συμπάθεια, νά ἀσπασθῇ ὡς ἀδελφό του κάποιον πονεμένο πού πρώτη φορὰ ἔβλεπε, καί νά κάνῃ κάθε θυσία γιά νά τόν ἀναπαύσῃ καί νά τόν βοηθήσῃ. Καί ὅλα αὐτά τὰ ἔκανε ἀπὸ τήν καρδιά του φυσικά καί αὐθόρμητα.

Θυσιαζόταν γιά τό πιστεύω του καί γιά τήν ἀγάπη πρὸς τόν πλησίον. Ἀπεχθάνετο τήν διπροσωπία, τήν χαμέρπεια καί τήν ἀσυνειδησία. Τιμοῦσε καί σεβόταν τοὺς ἐναρέτους, τοὺς εὐλαβεῖς, ὅσους εἶχαν ἰδανικά καί ἐργάζονταν γιά τό καλό τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Ἔθνους, τοὺς φιλότιμους πού εἶχαν πνεῦμα θυσίας. Ἐλεγε: «Ἐχω μέσα στήν καρδιά μου αὐτοὺς πού ἔχουν καλωσύνη, εὐλάβεια καί ἀπλότητα».

Στόν πιό ἄσχημο ἄνθρωπο, ἂν μάλιστα ἦταν πονεμένη καί εὐαίσθητη ψυχή, ταπειωνόταν ἀπεριόριστα, γινόταν χῶμα. Ἀλλὰ γινόταν βουνό πανύψηλο, βράχος ἀσάλευτος στίς ἀπειλές, στοὺς ἐκφοβισμούς, στίς κολακεῖες, στίς δωροδοκίες τῶν δυνατῶν. Ἦταν ἀπτόητος μπροστά στίς ἀπειλές, τόν κίνδυνο καί τόν θάνατο. Ἦταν ἄτρωτος ἀπὸ συκοφαντίες, ἀκόμη καί στά κτυπήματα «τῶν πολεμούντων αὐτόν ἀπὸ ὕψους»³⁹ (δηλαδή τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς).

Ἦταν ἄνθρωπος μέ πλούσιο ἐσωτερικὸ περιεχόμενο. Εἶχε καρδιά μέ αἰσθήματα ἐξαγνισμένα (ἄσχετα μέ κάθε συναισθηματισμό). Ἦταν ἄνθρωπος τέλειος, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Μία θεότευκτη εἰκόνα μέ πολύτιμες ψηφίδες, τίς ἀρετές. Ἐνα «καθαρό καί ἀκηλίδωτο ἔσοπτρο», πού ἀντανακλοῦσε θεῖες ιδιότητες. Ὁ Γέροντας ἦταν φύση ἀγαθή, μέ καλές καταβολές, προικισμένος μέ σπάνια χαρίσματα. Ἀλλὰ ἀγωνίσθηκε πολὺ, αὔξησε καί διπλασίασε τὰ τάλαντά του. Ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε πολλά, καί ὁ Γέροντας τὰ ἀπέδωσε πολλαπλά.

Ἦταν φαινόμενο εὐφυΐας, εὐστροφίας, ἐτοιμότητος. Σπάνια καί ἀσυνήθης περίπτωση. Εἶχε καταπληκτικὴ μνήμη. Θυμόταν κάποιον πού ἔβλεπε μιά φορὰ γιά δεκαετίες. Κάποτε στήν «Παναγούδα» τόν ἐπισκέφθηκε ἓνας ἡλικιωμένος. Ὁ Γέροντας τόν ρώτησε: «Εἶσαι ὁ Κοκκινέλης;». Πράγματι ἦταν ὁ Κοκκινέλης, μέ τόν ὅποιο εἶχαν συνυπηρετήσῃ γιά λίγο στρατιῶτες πρὶν ἀπὸ μισόν αἰῶνα.

Ἦταν μέσα σέ ὅλα, χωρὶς νά ἀσχολῆται μέ ὅλα. Γνώριζε τὰ τοῦ κόσμου, διαμένοντας στήν ἔρημο. Ἦταν πνευματικά μαζί μέ ὅλους, ἀγαποῦσε ὅλο τόν κόσμο καί ἀπεῖχε ἀπὸ ὅλους.

³⁸ «Ὁ δὲ θυμὸς τότε πάλιν κινεῖται κατὰ φύσιν, ὅτε πάντας ἀνθρώπους ἀγαπᾷ καί πρὸς οὐδένα αὐτῶν ἡ λύπην ἢ μνησικακίαν κέκτηται», ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ Λόγος ψυχωφελῆς, Φιλοκαλία τομ. Β', σ. 236.

³⁹ Ψαλμ. νε', 3.

Γνώριζε πολλά χωρίς να ἔχη σπουδάσει. Συναναστρεφόταν ἄνετα καί συζητοῦσε μέ ἐπιστήμονες καί ἄλλες προσωπικότητες, χωρίς νά μειονεκτῇ. Ἀντιθέτως οἱ κατά κόσμον σοφοί τόν συμβουλευόνταν.

Σέ ἐρώτηση, ἂν μετανόησε πού δέν σπούδασε, ἀπάντησε ἀρνητικά. Μόνο γιά τήν γνώση τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἔλεγε: «Ἄν εἶχα βγάλει κανά δυό τάξεις στό Γυμνάσιο, θά καταλάβαινα καλύτερα τήν Ἁγία Γραφή καί τοὺς ἁγίους Πατέρες». Ἦταν ὅμως ἀκριβῆς στά λόγια του. Οἱ ἀπαντήσεις του δέν ἄφηναν κενά. Καταλάβαινες αὐτό πού ἤθελε νά πῇ καί χωρίς λόγια. Μέ λίγα ἔλεγε πολλά. Μέ μιά παραστατική χειρονομία ἔδινε νά ἐννοήση κανεῖς ἓνα πρόσωπο, μιά ὁλόκληρη ὑπόθεση.

Ἦταν ἀπό τήν φύση του καλλιτέχνης καί ποιητής. Εἶχε τήν ἱκανότητα νά γράφῃ ποιήματα καί τροπάρια, καί νά ζωγραφίζῃ.

Ἀγαποῦσε τή νοικοκυρεμένη δουλειά. Ὅ,τι ἔπιανε στά χέρια του, τό ἔκανε μέ μεράκι, τέλεια· περισσότερο ὅ,τι εἶχε σχέση μέ τόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία. Εἶχε ἐπιμονή καί μέθοδο στήν ἐπίτευξη τῶν στόχων του.

Στίς σχέσεις του μέ τοὺς ἄλλους ἦταν ἀπλός, αὐθόρμητος, ζεστός καί εἶχε ἓνα δικό του τρόπο, μιά πνευματική τέχνη γιά νά σέ πλησιάσῃ, νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί σου καί νά σέ ἀναπαύσῃ. Σέ παρακολουθοῦσε σιωπηλά μέ προσοχή τεταμένη, σέ ἄφηνε νά μιλήσῃς καί ἐρχόταν στήν θέση σου. Φερόταν στοὺς ἄλλους μέ εὐαισθησία καί λεπτότητα, καί μόνο στόν ἑαυτό του ἦταν αὐστηρός. Αὐτές οἱ ἀντιθέσεις στόν χαρακτήρα του συνέθεταν μιά θαυμαστή ἁρμονία: Ἐπιείκεια πρὸς τοὺς ἄλλους καί αὐστηρότητα στόν ἑαυτό του, ἡσυχία καί κοινωνικότητα, ἀπλότητα πίστεως καί δεινότητα διανοητική, τήρηση μέ εὐλάβεια τῶν τυπικῶν καί πνεῦμα ἐλευθερίας.

Ὅποιοι δρόμο καί ἂν ἀκολουθοῦσε ὁ Γέροντας στήν ζωή του, θά διακρινόταν, γιατί ἦταν «δοχεῖον χωρητικόν», μηχανή δυνατή, φακός μεγάλης ἐντάσεως.

Προτίμησε ὅμως νά γίνῃ «κονσερβοκούτι» πού ἀντανακλᾷ τίς ἀκτῖνες τοῦ Ἥλιου τῆς δικαιοσύνης, καί δείχνει τόν Ἥλιο, ἀντί νά λάμψῃ πρόσκαιρα σ' αὐτόν τόν ψεύτικο κόσμο μέ τήν δική του αὐτοπροβολή. Ἀγωνίσθηκε πολύ μέ φιλότιμο καί αὐταπάρνηση. Ἔδωσε τά πάντα στόν Θεό, καί ὑπέμεινε πειρασμούς καί θλίψεις γιά τόν Θεό. Βοήθησε ἀναρίθμητα πλήθη ἀνθρώπων. Μονομάχησε μέ τόν διάβολο καί βγήκε νικητής. Τώρα ἀκούει τήν εὐλογημένη φωνή: «Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστίν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου»⁴⁰.

⁴⁰ Ἀποκ. β', 7.



Τό μήνυμά του⁴¹

Πρώτα πιστεύουμε στον Θεό και ύστερα αγαπάμε τον Θεό και την εικόνα του, τον άνθρωπο. Η πίστη αυξάνει με την προσευχή. «Πρόσθετες ἡμῖν πίστιν».

«Ὅπως ἔχω καταλάβει, ὅλο τό κακό προέρχεται ἀπό τήν ἀπιστία. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δέν πιστεύη στόν Θεό, θέλει νά γλεντήσῃ τήν ζωή του. Γι' αὐτό καί ἐπιδίδεται σέ κάθε εἶδους ἁμαρτία».

«Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά συλλάβῃ τό βαθύτερο νόημα τῆς ζωῆς, ὅτι αὐτή ἡ ζωή εἶναι νά ἐτοιμαστοῦμε γιά τήν ἄλλη. Ἀπό κεῖ καί πέρα, ὅπως ἕνας πού ταξιδεύει νά πάῃ κάπου χρειάζεται ἕναν ὁδηγό, ἔτσι καί γιά τό οὐράνιο ταξίδι, πρέπει νά βρῇ ἕναν ὁδηγό (Πνευματικό). Μετά, νά τόν βάλῃ σέ ἕνα πρόγραμμα, λίγη μελέτη, λίγη προσευχή, νά ἀποφεύγῃ τίς ἀφορμές τῆς ἁμαρτίας, καί τό κοσμικό φρόνημα πού εἶναι τό χειρότερο ἀπ' ὅλα. Ὅποτε ἔτσι ἡ καρδιά του θά εἶναι στόν Χριστό».

«Πρέπει νά ἀγωνιστοῦμε μέ φιλότιμο νά σωθοῦμε, γιά νά μή λυπήσουμε τόν Χριστό. Θά μᾶς πεῖ ὁ Χριστός: «Παιδί μου ἐγώ ἔκανα τόσα γιά νά σέ σώσω. Ἐχυσά τό αἷμα μου καί ὑπέμεινα τόσα πάθη, ἐσύ τί ἔκανες γιά νά σωθῇς»;

«Ὁ κάθε ἄνθρωπος πρέπει νά βρῇ καί νά ἀγιάσῃ τήν κλίση του. Ὁ προκομμένος ἄνθρωπος, ὅπου καί νά βρεθῇ, εἴτε στόν γάμο, εἴτε στόν μοναχισμό, θά εἶναι ἐπιτυχημένος».

«Νά προτιμοῦμε τίς θλίψεις καί νά τίς δεχώμαστε καλύτερα ἀπό τίς χαρές. Τό πικρό φάρμακο πολλές φορές εἶναι καλύτερο ἀπό τό γλυκό, διότι θεραπεύει. Ἡ πραγματική χαρά γεννιέται ἀπό τόν πόνο».

«Εκεῖνο πού ἐμποδίζει τόν ἄνθρωπο στήν προκοπή του στά πνευματικά εἶναι ὅτι δέν δουλεῦει τό μυαλό του σέ ὅ,τι τόν ὠφελεῖ πνευματικά ἀλλά σέ ἄλλα πράγματα».

«Πρέπει νά μπῇ μέσα μας ὁ πόνος γιά τήν σύγχρονη κατάσταση γιά νά μπορέσουμε νά κάνουμε καρδιακή προσευχή».

«Σήμερα ἦρθε ἡ ἐποχή νά διαχωρισθοῦν τά πρόβατα ἀπό τά ἐρίφια, οἱ πιστοί ἀπό τοὺς ἀπίστους. Ἀργότερα θά ῥθεῖ καιρός πού θά δώσουμε ἐξετάσεις, θά ὑποστοῦμε καί διωγμούς γιά τήν πίστη μας, καί τότε θά φανεῖ τό μπακίρι ἀπό τό χρυσό».

«Ὅταν κάποιος στενοχωρῆται γιατί ὑποφέρει γιά τοὺς ἄλλους, πονᾷ τοὺς ἄλλους, κάνει τά δικά τους προβλήματα δικά του, τότε αὐτός ἔχει μισθό μάρτυρος.

⁴¹ Ἀντί ἐπιλόγου παρατίθενται μερικά χαρακτηριστικά σημεία τῆς διδασκαλίας τοῦ Γέροντα.

Οί ἄνθρωποι πού θυσιάζουν τά πάντα πόσο χαριτωμένοι εἶναι! Οὔτε προβλήματα ἔχουν καί λάμπει τό πρόσωπό τους γιατί ἔχουν τήν θεϊκή χαρά συνέχεια».

«Όλη ἡ βάση τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι νά σκέφτεται τόν ἄλλον καί τόν ἑαυτό του νά τόν βάζει τελευταῖο, νά μήν τόν ὑπολογίζει. Όταν ἔρθουμε στήν θέση τοῦ ἄλλου καί τόν καταλάβουμε, τότε συγγενεύουμε μέ τόν Χριστό».

«Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀκριβό πρᾶγμα. Γιά νάρθῃ νά κατοικήσῃ μέσα στόν ἄνθρωπο, πρέπει νά βρῇ τόν ἄνθρωπο νά συμφωνῇ κατά Πνεῦμα μέ τόν Θεό καί ὁ ἄνθρωπος νά ἐξασκήσῃ (ἐξαντλήσῃ) ὅλο τό ἀνθρώπινο. Ἐνῶ ἐμεῖς θέλουμε νά ἔλθῃ ἡ θεία χάρις γιά νά μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπό τίς ἀδυναμίες, χωρίς ἀγῶνα. Γιά νά κατοικήσῃ στόν ἄνθρωπο τό Ἅγιο Πνεῦμα χρειάζεται πολὺ αὐταπάρνηση, πολὺ φιλότιμο, ταπείνωση, ἀρχοντιά, θυσία. Ἡ πνευματική ζωή δέν εἶναι ἀπόλαυση. Ὁ Χριστός ἔχει τοποθετήσῃ τήν μπρίζα, ἀλλά τά δικά μας καλῶδια εἶναι σκουριασμένα καί δέν δέχονται τήν θεία χάρι. Νά ξεσκουριάσουμε τά καλῶδια, ν' ἀγωνιστοῦμε νά γνωρίσουμε τόν ἑαυτό μας, νά κόψουμε τά πάθη μας, νά ἀποκτήσουμε τίς ἀρετές καί ἔτσι θά μᾶς ἐπισκεφθῇ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ». Αὐτῶ ἡ δόξα καί τό κράτος εἰς τούς αἰῶνας. Ἀμήν.



Ὁ Γέροντας παρηγορεῖ καί συμβουλεύει

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ

Τοῦ λόγου μου ὁ μοναχὸς
 Παΐσιος, ὅπως ἐξέταξε
 τὸν ἑαυτὸν μου, ἴδεν ὅτι
 ἦεν τῇ ἐνώσει τοῦ
 Κυρίου τῆς ωαρέβης,
 ὅτι τῇ ἀμαρτίᾳ τῇ
 ἔχω κατὰ. Δὲν ἔχει
 σημασία εἶναι ὁρίσμι-
 νες ἔχον γινῆ δε
 μικρότερο βαθμό,
 διότι δὲν ἔχω κατὰ
 λον ἡαφρινυκά,
 ἔωει δὲ μὲ ἔχει, ἔω-
 ρις ἡ δὲ ὁ Κύριος.

Ἡ Πνευματικὴ διαθήκη τοῦ Γέροντα

Εἴχεσθε νὰ μὲ
 ἐλθέῃ ὁ Χριστός.
 Συνχωρεῖτε,
 καὶ συνχωρημένοι
 νὰ εἶναι, ὅσοι νο-
 μίζουν ὅτι μὲ γί-
 νησαν.

Εὐχαριστῶ Θεῷ,
 καὶ ὁ Θεὸς
 εὐχέσθω.
 Παναγιώτης

Αὐτὸ τὸ ιδιόγραφο κείμενο
 τοῦ Γέροντα βρέθηκε αὐτοτελές
 στὴν «Παναγούδα»,
 μετὰ τὴν κοίμησή του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έπιλεγμένα κεφάλαια από τό μόλις έκδοθέν βιβλίό τοῦ + Ἱερομονάχου Ἰσαάκ,
ΒΙΟΣ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ.

Κεντρική-ἀποκλειστική διάθεση τοῦ βιβλίου.

Ἱερὸν Ἠσυχαστήριον Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, 63088, Μεταμόρφωσης Χαλκιδικῆς
Τηλέφωνον: 2375061592

Τηλεομοιότυπον (FAX) 2375061103





ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΣΠΑ/ΤΕΠ